...AJA ZA GORIŠKO IN BENEČIJO

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir | Leto XVI. - Št. 16 (4479) | TRST, torek 19. januarja 1960

Eisenhower bo v SZ od 10. do 19. junija
Predsednik predložil «proračun blaginje»

Proračun izkazuje 5,4 milijarde prebitka - Zvišanje nakazil za vesoljska raziskovanja - 57 odstotkov celotnih izdatkov gre v vojaške namene - Vodilna misel je preprečitev inflacije

WASHINGTON, 18. — Namestnica načelnika tiskovnega urada Bele hiše Ana Wheaton je včeraj sporočila, da bo predsednik Eisenhower napravil obisk v Sovjetski zvezi od 10. do 19. junija. Dodala je, da se med obema prestolnicama še posvetujejo o podrobnostih programa za obisk.

Izjavila je tudi, da bo Eisenhower izkoristil del obiska za ogled raznih krajev v Sovjetski zvezi, kakor je bilo dogovorjeno, ko so se sporazumeli o izmenjavi obiskov obeh državnikov.

Danes je Eisenhower predložil kongresu proračun za finančno leto 1960-61, ki se začenja s 1. julijem in ki ga naziva «proračun blaginje». V poslanici kongresu pravi Eisenhower, da proračun potrjuje krepkost ameriškega gospodarstva. Hkrati pa je «simbol naše odločnosti, da uporabimo naše bogastvo s previdnostjo, da ohranimo našo državno varnost in da nadaljujemo razvoj našega gospodarstva, ne da bi povzročili inflacijo».

Zaradi izredno ugodnega gospodarskega položaja se bo narodni dohodek zvišal od 480 na 510 milijard dolarjev. Dohodki bodo dosegli 84 milijard dolarjev in se bodo s tem zvišali za 5,4 milijarde, tako da bo novi proračun izkazoval 4,2 milijarde pribitka.

«Ta proračun blaginje je tudi proračun miru,» je izjavil Eisenhower. Izdatki za državno varnost bodo ostali na višini 45,6 milijarde. Ker se bodo celotni izdatki rahlo zvišali za 1,4 milijarde in bodo dosegli 79,8 milijarde, predstavlja proračun za državno varnost 57 odstotkov celotnega proračuna namesto 58 odstotkov v tekočem letu.

Predsedniška poslanica poudarja, da je potrebna modernizacija obrambe. Vendar pa bo število vojaštva ostalo nespremenjeno, in sicer bo znašalo 2.489.000 mož.

Proračun za vesoljska raziskovanja se bo od 325 milijonov v tekočem letu dvignil na 600 milijonov dolarjev (v letu 1958-59 je znašal 145 milijonov).

Kar se tiče pomoči tujini, bo skušal predsednik dobiti od kongresa nakazila s povečanjem 100 milijonov dolarjev, t. j. za skupen znesek 3450 milijonov dolarjev. Od tega znaša gospodarska in tehnična pomoč milijardo in 700 milijonov dolarjev proti 1550 milijonom v tekočem letu.

«Razdobje blaginje, kakršno je razdobje, ki se napoveduje za prihodnje leto, zdrava davčna in finančna politika, pravi predsednik, narekujeta prebitek v proračunu.» Ta prebitek, ki bo znašal 4,2 milijarde dolarjev je glavna značilnost zadnjega Eisenhowerjevega proračuna. Leta 1958-59, je omenil predsednik, se je obračun zaključil zaradi depresije s primanjkljajem 12,4 milijarde. V tekočem letu predvideva predsednik prebitek 217 milijonov. Prebitev v novem proračunu pa mora omogočiti, da se krije del državnega dolga, ki bo konec finančnega leta znižan na 280 milijard dolarjev.

Povišek proračuna za 1,4 milijarde dolarjev bo šel avtomatično za kritje nekaterih postavk. Gre zlasti za javni dolg, na katerega odpade 9,6 milijarde, t. j. 12 odstotkov od vsega. Za podporo kmetijskih cen bo šlo 3,9 milijarde. Proračun za državno varnost, ki bo predstavljal nad polovico proračuna, bo nespremenjen. Predsednik pa poudarja, da bo država določila 8,4 milijarde dolarjev za raziskovanja in programe za razvoj.

Predsednik pa je sklenil zahtevati od kongresa zvišanje poštnih tarif, ki je bilo lansko leto zavrnjeno. Prav tako zahteva povišanje davka na gorivo za letalstvo in cestnega davka. Razen tega se že sedmo leto zaporedoma podaljšujejo za eno leto nekateri davki, ki so bili uvedeni «začasno» med korejsko vojno. Za spodbujanje investicij v nezadostno razvitih deželah predlaga predsednik na tem področju davčne olajšave.

Pod postavko «program za medsebojno varnost» je določenih 3450 milijonov dolarjev za gospodarsko in vojaško pomoč tujini. Od teh je določenih 1700 milijonov za gospodarsko pomoč in 1750 milijonov za vojaško pomoč. Ti krediti presegajo za sto milijonov dolarjev kredite v tekočem letu. To pa zaradi tega, ker so se zvišali za 150 milijonov dolarjev krediti za vojaško pomoč.

Nekateri krediti za gospodarsko pomoč tujini so predvideni, ne da bi bili vneseni v splošno poglavje programa o medsebojni varnosti. Gre predvsem za prispevek ZDA (450 milijonov dolarjev) za kapital Medameriške banke za razvoj, ki bo začela delovati letos (kapital banke je določen na milijardo dolarjev), 197 milijonov dolarjev je določenih za nove konzulate in diplomatska predstavništva v Afriki, Latinski Ameriki, Južni Aziji in Vzhodni Evropi. 49 milijonov dolarjev je določenih za likvidacijo vojne škode Filipinom, 6 milijonov dolarjev pa je določenih za odškodnino prebivalcem otokov Bonin, ki so se morali izseliti, ker so ZDA delale tam jedrske poizkuse. 178 milijonov je določenih za informacijsko službo ZDA ter za programe za izmenjavo obiskov. Sem spada tudi zgraditev oddajne postaje «Glas Amerike» v Afriki.

Proračun ne omenja razdelitve kreditov za vojaško pomoč tujini. Poslanica predsednika pa pravi, da bo približno polovica od teh kreditov določena za vzdrževanje in vežbanje oboroženih sil v zahodnih državah, 40 odstotkov kreditov pa bodo uporabili za opremo oboroženih sil NATO in «nekaterih držav na Daljnem vzhodu» z vojaškim materialom. Med ta material spadajo moderna letala, vodljive in balistične rakete in druge protiletalske naprave. Poslanica omenja tudi vojne ladje, lovska letala, taktične rakete itd.

«Obrambni proračun — 40 milijard in 995 milijonov dolarjev — bo dal ZDA močno in gibčno obrambo, kakršno terja mednarodni položaj,» pravi poslanica, ki dodaja, da ostane smoter ZDA nespremenjen: «mir v pravičnosti za vse». «Upamo, dodaja, predsednik, da bo mogoče težko breme oboroževanja, ki tare svet, olajšati.» Celotni krediti za državno varnost bodo znašali 45 milijard in 600 milijonov dolarjev. V tem znesku so vključeni krediti obrambnega proračuna, krediti za vojaško pomoč in krediti za ustvaritev zalog. Poudarek bo veljal spet modernizaciji oboroženih sil. Vendar pa je predsednik mnenja, da bo treba izvršiti prehod od konvencionalnega orožja na rakete s previdnostjo in da mora Amerika biti pripravljena «za vsak primer, ki gre od izrednega stanja na nekem omejenem področju do popolne jedrske vojne».

Državni vojaški izdatki bodo prihodnje leto presegali za 50 milijonov dolarjev izdatke v tekočem letu. Sklad za znanstvena raziskovanja se bo dvignil od 7 milijard in 900 milijonov na 8 milijard in 400 milijonov. Posebno pozornost bodo posvetili pripravi protiraketnega izstrelka «Zeus».

Za vojaško raziskovanje vesolja je določenih 407 milijonov dolarjev.

Zvezna komisija za atomsko energijo bo določila za raziskovanja 1054 milijonov dolarjev, od katerih 232 milijonov za atomsko in vodikovo orožje ter 527 milijonov za razvoj reakcijskih letal. Celoten proračun te komisije znaša 2700 milijonov.

Ena od značilnosti novega proračuna je znatno zvišanje kreditov za državno upravo, za aeronavtiko in vesolje (NASA), katere naloga je pripravljanje izredno močnih nosilnih raket, med katerimi je tudi načrt «Saturn» (izstrelitev težkih satelitov okoli Zemlje in več planetov). Krediti za te operacije se bodo dvignili od 325 milijonov na 600 milijonov dolarjev. Celoten znesek, ki ga Eisenhower zahteva v ta namen — ki pa ne bo ves določen v prihodnjem finančnem letu — znaša 802 milijona dolarjev. Večina tega zneska je določena zgraditvi naprav za vesoljsko plovbo. Če bo mogoče pripraviti načrt «Saturn» že prihodnje finančno leto, bo zanj določen poseben kredit 140 milijonov dolarjev. Predsednik poudarja zatem, da bo NASA lahko kmalu posvetila v celoti svojo dejavnost načrtu «Saturn», ker bo načrt «Jupiter» kmalu končan.

Predsednik zahteva, naj se omenjeni upravi nakaže izreden znesek 23 milijonov dolarjev, da lahko nadaljuje načrte za vesoljska potovanja.

Predsednik priznava v svoji poslanici, da «sovjetski znanstveniki imajo sedaj prednost, kar se tiče teže naprav, ki jih lahko izstrelijo v vesolje.» «Ta prednost je v tem, ker imajo Sovjeti prednost pri izdelovanju nosilnih raket z zelo veliko potisno silo, ki se jim zdijo potrebne za njihov program izdelovanja medcelinskih balističnih raket. Toda ZDA so kljub prvotnemu zaostanku uspele pripraviti učinkovito medcelinsko balistično raketo, ker so napredovale, kar se tiče jedrskih konic.»

Predsednik omenja tudi tako imenovani načrt «Merkur» (vesoljski poleti s človeško posadko). Če bodo uspehi s tem načrtom zadovoljivi, bodo lahko že prihodnje leto začeli poizkuse z vesoljskimi poleti. Leta 1961 pa bodo lahko delali poizkuse z vesoljsko napravo, katere nosilno raketo bo poganjalo izredno močno gorivo.

Eisenhowerjev proračun je sestavljen v prepričanju, da je obramba dolarja najvažnejša naloga za ZDA. Proračun je zelo previden, in kakor zatrjujejo demokrati, povsem brez domišljije. Prav gotovo ne bo proračun zadovoljil tistih, ki so mnenja, da je nujna naloga postaviti se proti konkurenci ZDA, izboljšati šolski sistem, izboljšati javne in socialne službnosti. Predsednik se izogiblje, kolikor se da, izdatkom in edina izjema je zvišanje za 300 milijonov v proračunu za vesoljska raziskovanja. Zelo ponosen je, da je predložil proračun s prebitkom 4 milijard. Ta prebitek, ki je bil mogoč zaradi ugodnega gospodarskega položaja, bo služil kot stabilizator proti inflaciji ki je zlasti nevarna zaradi zadnjega jeklarskega spora.

Državni tajnik za finance Anderson, ki je pravi navdihovalec proračuna, je izjavil, da je preprečitev inflacije glavna odgovornost «države, ki je bankir sveta». «V veliki meri so devize drugih držav odvisne od dolarjev, ki jih imajo, če bi mi dovolili, da se dolar izbije, ne bodo mogle biti posledice omejene,» je dodal Anderson.

Anderson želi tudi pospešiti gospodarski razvoj ZDA, ki se sedaj viša za 3 odstotke letno proti 7 odstotkom v SZ. «Toda ta razvoj, poudarja Anderson, sloni na modernizaciji in tehničnem napredku ameriške industrije, t. j. na privatni iniciativi. Dokler bodo ZDA ostale zveste sistemu privatne iniciative, mora odgovornost za njih prihodnost sloneti na privatni iniciativi. Če pa se vrženo v dirigizem, je težko predvidevati, kje se bomo ustavili.»

Če se bo izreden gospodarski položaj nadaljeval, je Eisenhower mnenja, da se bo cenos davkov avtomatično zvišal še za 4 milijarde v finančnem letu 1961-62. Predsednik upa s tem razumeti, da zapušča svojo osemletno predsedniško dobo s tem, da prepušča svojemu nasledniku možnost, da zniža davke, ne da bi kompromitiral prihodnost dolarja.

Nemški kancler pride v Rim šele 23. t. m.

Nezadovoljstvo z Adenauerjevim obiskom
Senatorji in poslanci ponovno na delu

Togliatti in Longo sta govorila v Milanu in Rimu - Nezadovoljivi odgovori pravosodnega ministra o slabih razmerah v zaporih in o vzrokih smrti zapornika Elisea

(Od našega dopisnika)

RIM, 18. — Čeprav je datum obiska predsednika Gronchija v SZ še precej oddaljen, se nenehno vršijo priprave zanj. Tako je danes popoldne italijanski veleposlanik v Moskvi, Luca Pietromarchi, obiskal pomočnika zunanjega ministra SZ Valerijana Zorina, nato pa še ministra Jurija Žukova, predsednika državnega odbora za kulturne zveze z inozemstvom Razgovarjala sta se o vprašanjih, ki zadevajo pripravo italijansko-sovjetskega kulturnega sporazuma, ki ga bo podpisal med Gronchijevim obiskom zunanji minister Pella. Po drugi strani pa se je zvedelo, da bo odpotoval na obisk v ZSSR tudi Gronchijev sin, ki bi si baje rad ogledal razne ustanove za proučevanje jedrske fizike.

Medtem pa je bil obisk kanclerja Adenauerja preložen na 23. do 24. t. m. Predsednik vlade Segni je namreč prisiljen ostati v svojem stanovanju še nekaj dni, ker se mu je zdravje poslabšalo. Ta obisk ne gledajo z grdim očesom samo levičarske, temveč vse napredne sile v državi, ki jim je pri srcu pomiritev. Tako piše v svoji zadnji številki politični tednik «Il Punto»: «Po kaj prihaja Adenauer v Italijo, se ne ve in njegov obisk se zdi še bolj brez koristi, ker se je kancler sestal s Pello v Parizu pred nekaj dnevi. Poleg tega pa je predviden sestanek šestih zunanjih ministrov skupnega evropskega tržišča v Rimu za 25. t. m. Kako naj si torej razlagamo to kanclerjevo željo, da hoče videti našega zunanjega ministra vsakih 15 dni? Razlog mora biti in ta je lahko ne samo političnega, temveč tudi psihološkega značaja. Politični razlog lahko uganemo. Gre za to, da bi kancler ponovno poudaril svoje stališče glede vprašanj, ki jih bodo obravnavali na vrhu v Parizu in pozneje. Po mnenju Nemcev se ne bi smelo s Hruščevom govoriti niti o Berlinu, niti o načrtu za dezatomizacijo ali razredčenje oborožitve v Srednji Evropi in končno niti o priznanju — čeprav samo *de facto* — Nemške demokratične republike. In vendar je glede teh treh točk doživel Adenauer popolno zadoščenje — kot to izhaja iz uradnih poročil. Toda za kakšno zadoščenje gre, če čuti kancler potrebo novih jamstev in zagotovil, ki naj mu jih bi dal nič manj kot Pella?»

O kanclerjevem obisku sta govorila včeraj tudi Togliatti in Longo, prvi na kongresu milanske, drugi pa na kongresu rimske federacije KPI. Togliatti je poudaril, da spada Adenauer med glavne stebre hladne vojne in tudi on je kriv sedanjega oživljanja nacizma. «Mi se upiramo njegovemu prihodu v našo deželo, ker smo za stike in za diskusijo z vsemi, toda ne pozabljamo teh stvari in odločno nasprotujemo možnosti, da prihaja med nas, da bi Italija podpirala njegovo politiko. Storiti moramo vse, da vlada jasno sliši našo voljo. Želimo, da bi se v teh dneh, ko bo kancler Adenauer v Italiji, manifestacije proti fašističnim pojavom pomnožile in da se Italija ne bi postavila na rep bonnski politiki hladne vojne.»

Togliatti je še kritiziral politiko Vatikana, za katero je dejal, da je v krizi. Poudaril je borbo KPI za dosego nove večine. Za program KPI je dejal, da pomeni «pravo demokratično revolucijo».

V istem smislu je govoril tudi Longo v Rimu, ki je poudaril zlasti nujnost, da se razbije demokrstjanski monopol oblasti in da se ustvari nova večina.

V nedeljo je govoril tudi Nenni v Imoli. Med drugim je izjavil, da pride lahko do srečanja med socialisti in katoliki samo na ravni stvarnih vprašanj države, poleg tega pa mora biti jasno, da demokratična alternativa ni neka formula, temveč določena politika, ki vsebuje pomembna dejanja preloma z nedavno preteklostjo in s sedanjim položajem. Skupni program zadeva povsem določene točke: izvajanje ustave, nadzorstvo nad monopoli, javna uprava energetskih virov. Če je torej Krščanska demokracija sposobna korakanja v tej smeri, bo našla podporo, če bo hotela storiti prelom s sedanjim stanjem. Če pa ni sposobna, potem ne more biti nobenih razgovorov. V tem primeru se bo dežela sama resila in ne bo dovolila, da bi jo zaustavila kriza Krščanske demokracije, ki že dvanajst let drži v svojih rokah monopol oblasti.

Nenni je s svojim člankom v nedeljski številki «Avanti» povzročil izjave predsedstva vlade, v katerih se zanika točnost Nennijevih trditev, da bi «obstajale zarote med nekaterimi političnimi in vojaškimi krogi proti varnosti države in proti ustavi in za katere naj bi državna oblast vedela.» Tudi Scelba je zanikal, da bi obstajale kakršne koli zarote, češ da gre «za absurdne vesti, ki ne zaslužijo niti demantija».

Kar se tiče tako željno pričakovanega Morovega govora v Bologni, se lahko reče, da ne pomeni nič novega. V bistvu je ponavljal nujnost enotnosti Krščanske demokracije. Dejal je, da bo svoje pozive na enotnost ponavljal in da se pri tem ne bo utrudil ali vdal. Ko je govoril o krajevnih avtonomijah, ni niti omenil besede «dežela», temveč poudarjal le «postopnost in previdnost» pri izvajanju avtonomij.

Glede prihodnje seje ministrskega sveta se je zvedelo, da že zaradi Segnijeve bolezni in Adenauerjevega obiska, seje ta teden ne bo, toda prav gotovo se bodo ministri sestali takoj po 25. t.m., ker morajo odobriti predlog državnega proračuna in znani predlog zakona, ki je znan pod imenom «zeleni načrt».

Danes je bil tudi prvi sestanek senatorjev in poslancev. Senatorji so najprej počastili spomin pokojnega senatorja Jannacconeja, nato pa je pravosodni minister Gonella odgovarjal najprej na vprašanje o razmerah v zaporih sploh, nato pa še o vzrokih smrti znanega zapornika Marcella Eliseia. Obe vprašanji so postavili komunistični in socialistični senatorji. Gonella je dejal, da bo vlada sprejela načrt zakona o reformi zaporov takoj, ko bo odobrila reformo kazenskega zakona. Novi zakon za zapore predvideva: humanizacijo kazni, ki naj bo v skladu z ustavo predvsem vzgojna; uvedena bo popolna razlika med političnimi in drugimi zaporniki tudi glede discipline; dokončno bo ukinjeno obvezno striženje las in nošenje karakterističnih pisanih oblačil; zapornikov ne bodo več klicali s številkami, temveč po priimkih; predvsem pa bodo obnovili kaznilnice, za kar je že določenih 12 milijard lir. Komunistični senator Capalozza s tem odgovorom ni bil zadovoljen, ker nikakor ne drži trditev ministra Gonelle, da se ne more izvesti reforma zaporov brez prejšnje reforme kazenskega zakona.

V svojem odgovoru na vprašanje glede smrti Eliseia je Gonella pobijal vse vesti, ki jih je objavil tisk: da je bil Elisei brez nadzorstva, da so ga čuvaji pretepali itd. Priznal je le, da je bil privezan na posteljo in se je izgovarjal, da je to v skladu s pravilnikom, ki predvideva take ukrepe «za zapornike, ki lahko poškodujejo sebe ali druge». Socialistični senator Sansone je izjavil, da nikakor ne more biti s takim odgovorom zadovoljen ter poudaril, da vlada ni hotela priznati, da je šlo pri tem za «pravi nenamerni umor». Nezadovoljstvo z odgovorom so izrazili tudi drugi levičarski senatorji. Jutri bo senat razpravljal o krajevnih financah.

Poslanci pa so poslušali odgovor podtajnika pri predsedstvu vlade, ki je odgovarjal na vprašanje socialističnega poslanca Angelinija, zakaj so imeli državni uradniki prost dan med de Gaullovim junijskem obiskom v Rimu. Podtajnik je dejal, da so uradniki to sami zahtevali, da bi počastili stoletnico italijanskega zedinjenja. Podtajnik za gledališča je odgovarjal glede podpor stalnim gledališčem. Dejal je, da je prvi pogoj za podporo, da gledališče deluje v mestu, ki ima čez 600 tisoč prebivalcev. Poslanka Merlinova pa je vprašala, kaj je storila vlada, da bi ugotovila atentatorje na predstavnika alžirske osvobodilne fronte 9. julija lani v Rimu, ko je bil ubit neki otrok, drugi otroci pa ranjeni. Podtajnik Scalfaro je odgovoril, da se vrši tajna preiskava, sicer pa da je ta primer osamljen. Jutri bodo poslanci razpravljali med drugim tudi o zakonskem predlogu za zatiranje genocida.

A. P.

Zadnje dni februarja eksplozija francoske atomske bombe v Sahari

General Massu se spet oglaša in grozi z novim uporom - Neodvisni ne bodo več brezpogojno podpirali vlade - Začetek pogajanj s federacijo Mali

PARIZ, 18. — Danes so poluradno javili, da bo Francija povzročila eksplozijo svoje prve atomske bombe v zadnjih desetih dneh februarja. Predstavnik francoske obrambe je izjavil, da pri eksploziji ne bodo dovolili navzočnosti predstavnikov tiska. Vendar pa bodo v čim krajšem času po eksploziji dali tisku na razpolago fotografije in druge podatke.

Vodstvo stranke neodvisnih pa je nocoj objavilo izjavo, v kateri pravi, da si stranka pridržuje svobodo akcije zaradi odstranitve Pinaya iz vlade. Izjava protestira zaradi odstranitve, pravi, da je škodljiva za državo, in dodaja, da si je vlada prevzela odgovornost za razbitje večine. Stranka neodvisnih bo določila svoje ravnanje na podlagi okoliščin.

Opazovalci tolmačijo to izjavo kot opozorilo, da bo stranka neodvisnih glasovala v prihodnje tudi proti vladi, čeprav so še vedno v vladi njeni trije ministri.

Sinoči se je končalo zasedanje glavnega odbora MRP. Sklenili so, da bodo ministri MRP ostali v vladi in da bodo možnost njih ostavke postavili šele, če bi evropska in atlantska politika vlade zavzela povsem drugačno usmeritev.

Uradno poročilo pravi tudi, da glavni odbor MRP «obnavlja svojo odobritev načel alžirske politike, ki jo je določil de Gaulle; odobril parlament in ki mora pripeljati do samoodločanja ob spoštovanju človeških pravic»

Nemški časnikar Ulrich Kempski objavlja v zahodnonemškem listu «Sueddeutsche Zeitung» intervju z generalom Massujem v Alžiru. Massu pravi, da ima francoska vojska v Alžiriji svoje ideje, kako naj se vodi vojna v Severni Afriki, in da jih bo uveljavila, če bo položaj to narekoval. Massu dodaja, da je vojska «morda zgrešila», ko je dejansko nastopila kot oproda generala de Gaulla med vstajo 13. maja, in nadaljuje: «Ne razumemo več njegove politike. Vojska ne bi nikoli pričakovala, da bo general de Gaulle vodil tako politiko.»

Z borbo proti Alžircem bi hotel Massu uvesti v vsej Alžiriji posebna sodišča, ki bi lahko izrekala zelo stroge obsodbe. Poleg tega bi morali o prizivih proti tem razsodbam odločati v Alžiriji in ne v Parizu kakor sedaj. Na vprašanje, ali «bo vojska brez diskusije ubogala vsak ukaz predsednika», je Massu odgovoril: «Seveda so ljudje v vojski, ki bi to storili, ne da bi se vprašali, kakšen bo rezultat.»

Na vprašanje, kaj ga najbolj skrbi, je Massu odgovoril: «Hotel bi, da bi nam vlada vsaj pomagala, da obdržimo francosko Alžirijo.» Na neko drugo vprašanje je Massu odgovoril, da ne ve, ali ima de Gaulle jasne ideje o zadevi, toda če jih ima, prav gotovo niso enake kakor ideje vojske: «Ce bomo nadaljevali kakor sedaj, bodo ljudje mislili, da smo šibki.»

Predstavnik francoske vojske v Alžiru je zanikal, da je general Massu podal omenjene izjave.

Danes so se začela v palači Matignon pogajanja med Francijo in federacijo Mali (Sudan in Senegal). Predsednik delegacije za Mali je Leopold Senghor, ki je predsednik zvezne skupščine; francosko delegacijo pa vodi predsednik vlade Debre.

Pogajati so se začeli o popolni neodvisnosti federacije Mali.

Podobna pogajanja se bodo začela 10. februarja med Francijo in Madagaskarjem.

Protinacistične demonstracije v zahodnem sektorju Berlina

Velike protinacistične demonstracije so bile v nedeljo tudi v Londonu
Ostra kritika Adenauerjevega hinavskega govora

BONN, 18. — Kancler Adenauer je sprejel danes predsednika svetovnega židovskega kongresa Goldmanna, ki mu je sporočil predloge in zahteve za ukrepe, ki so potrebni, da se prepreči ponovitev protižidovskih izbruhov v Zahodni Nemčiji. Po razgovoru, ki je trajal 45 minut, je Goldmann izjavil, da je «zadovoljen», ni pa hotel dati drugih podatkov.

Sodeč po izjavah notranjega ministra Schroederja, ki je bil nacistični voditelj, pa ne kaže, da misli bonnska vlada na kake odločnejše ukrepe proti nacizmu. Schroeder je v zvezi z nemško stranko rajha izjavil: «Naša država ni država, ki kaznuje idejo pač pa zločinsko dejanje. Neka stranka se lahko preganja, samo če deluje protiustavno in soditi jo mora ustavno sodišče. To je do danes razglasilo dve stranki za protiustavno: socialistično stranko rajha in komunistično stranko. Razsodbe sodišča so pravi «priročnik za sovražnike države», ker dolčajo vse, kar ne sme neka stranka storiti, da ne bo prepovedana ali razpuščena. Potrosili smo več denarja za nadzorovanje nemške stranke rajha, kakor ga je ta stranka porabila za propagando». Izjavil je zatem, da je oskrunitev sinagoge v Koelnu «politično najvažnejši protižidovski izbruh», in je dodal, da Adenauerjev poziv, naj se pretepe vsakdo, ki ga bodo zasačili pri kakem protižidovskem dejanju, «ni v vseh svojih odtenkih diplomatski nasvet», toda «dobro tolmači duševno razpoloženje prebivalstva».

Številni londonski listi kritizirajo danes kanclerjev poziv prebivalstvu, naj na kraju samem kaznuje krivce protižidovskih dejanj. Liberalni «Guardian» piše, da vlade, voditelji in časopisi nimajo pravice priporočati ljudstvu, naj samo sodi. List dodaja: «Upati je, da bo Adenauer obrnil svojo pozornost tistim nacistom, ki ne uporabljajo čopičev, ki pa so se znova vrinili kot črvi na visoka mesta in ki niso neumni».

Konservativni «Daily Mail» piše: «Nasvet dr. Adenauerja bi lahko pripeljal do pooblaščenih spopadov po ulicah in celo do dejanj privatnega maščevanja, ki bi postalo zakonito. Taka dejanja, kakor je tudi antisemitizem, so bila eden največjih madežev tretjega rajha».

Tudi tisk v Zahodni Nemčiji protestira proti besedam Adenauerja, ki poziva prebivalstvo, naj na kraju samem kaznuje naciste.

V zahodnem Berlinu so bile danes večje demonstracije proti nacizmu in antisemitizmu, ki so jih organizirali študentje. Ogromno število študentov in drugih ljudi je vzklikalo proti zahodnonemški policiji. Vzklikali so proti agentom: «Nacistična gestapo», «Vi ste nacisti». Demonstracija se je začela pred tehnično univerzo, kjer se je zbralo okoli tri tisoč študentov, da počastijo spomin žrtev nacizma. Nato so študentje dvignili table, na katerih so bila imena zahodnonemških ministrov Schroederja in Oberlaenderja, ki ju obtožujejo nacistične preteklosti. Tedaj je nastopila policija, ki je aretirala več študentov. Toda velika skupina študentov je obkolila policijski avtomobil in začela vzklikati proti policistom, da so nacisti in gestapovci. Študentje so zahtevali odstranitev Schroederja in Oberlaenderja iz vlade. Na zborovanju so se študentje obvezali, da se bodo v šolah in na univerzi borili proti nacističnemu preporodu. Govoril je načelnik notranjega oddelka za zahodni Berlin Lipschitz, ki je izjavil, da bodo v zahodnih sektorjih Berlina nacizem strli, če bo potrebno tudi z novimi zakoni. Predsednik univerze Neumann je izjavil, da se ne sme podcenjevati delovanje novih nacistov in da nemške univerze ne smejo ponoviti napak iz preteklosti, s tem da zapirajo oči pred nacističnim pojavom. Lipschitz je tudi izjavil, da bi morali v Nemčiji revidirati knjige o zgodovini, zato da se osvetljijo strahote nacizma (kakor so že sklenile zahodnoberlinske oblasti) in sprejeti bi morali določke, da žalitev Židov ali članov neke manjšine pomeni zločin.

Med svojim govorom pa je Lipschitz napadel študente, ki so prišli iz vzhodnega Berlina, in je med drugim izjavil: «Na tem zborovanju so ljudje, ki nimajo nobene naloge v svobodnem Berlinu. Mi lahko sami opravimo z nacisti brez njihove pomoči. Sicer nimajo komunisti nobenega vzroka dajati nam lekcije, ker je državni pravdnik Vzhodne Nemčije bivši nacistični voditelj Melsheimer, medtem ko je eden od njihovih sodnikov bivši višji častnik SS Kroeger». Pri tem so zahodnoberlinski študentje podprli vzhodnoberlinske in policija je aretirala okoli deset zahodnoberlinskih študentov.

Velike protinacistične demonstracije so bile včeraj v Londonu. Udeležilo se jih je več tisoč ljudi. V velikem sprevodu so šli pred nemško poslaništvo, kjer je delegacija petih ljudi izročila nemškemu odpravniku poslov pismo, s katerim obsojajo bonnsko vlado. V pismu se poudarja, da zavzemajo v Zahodni Nemčiji bivši nacistični voditelji važna mesta v državnem aparatu, v vojski, policiji in sodstvu. Pismo poudarja tudi, da v šolah poučujejo številni protižidovski učitelji. Ti ljudje imajo poguben vpliv na mladino, ker zamolčujejo grozote nacizma in potvarjajo zgodovino o nacistični Nemčiji.

Obisk zunanjega ministra Kube v FLRJ

Raul Roa Garcia pri Titu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — Kubanskega zunanjega ministra dr. Raula Roa Garcia, ki je včeraj prispel z letalom iz Aten, so na zemunskem letališču pozdravili državni tajnik Koča Popović, njegova pomočnika Mićunović in dr. Brilej in druge ugledne jugoslovanske osebnosti.

Na kosilu, ki ga je Koča Popović priredil na čast svojemu gostu, sta zunanja ministra izmenjala zdravici. Jugoslovanski državni tajnik je v svoji zdravici poudaril, da od prihoda vlade Fidela Castra na oblast se Kuba skupno z Jugoslavijo vedno bolj trudi za vsestransko razširitev in poglobitev medsebojnih odnosov. Sodelovanje, ki se sedaj razvija, se mora v prihodnje povečati ne samo v naporih državnikov, temveč tudi gospodarskih in družbenih organizacij.

Koča Popović je poudaril ljudski značaj jugoslovanske in kubanske revolucije in enakost naporov obeh vlad za uveljavitev politične akcije miroljubne koeksistence in za razvoj mednarodnega sodelovanja na načelih enakopravnosti.

Dr. Raul Roa je v odgovoru na zdravico poudaril, da datirajo simpatije kubanskega ljudstva za borbo narodov Jugoslavije za svobodo, neodvisnost in enakost že iz časov, ko so se Jugoslovani borili v Španiji za svobodo na svetu.

Danes dopoldne sta kubanskega zunanjega ministra dr. Raula Roa in člane njegovega spremstva sprejela predsednik republike maršal Tito in njegova soproga. Predsednik Tito se je več časa razgovarjal z njim. Opoldne je podpredsednik Edvard Kardelj priredil intimno kosilo na čast kubanskemu gostu, zvečer pa Koča Popović slovesen sprejem v palači Zveznega izvršnega sveta.

Državni tajnik Koča Popović je sprejel danes tudi odpravnika poslov sovjetskega veleposlaništva v Beogradu Tatarenka, ki je zaprosil za sprejem. Ob tej priložnosti je Tatarenko izročil Koči Popoviću sporočilo vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze vladam in parlamentom vseh držav v zvezi z zakonom o zmanjšanju oboroženih sil Sovjetske zveze.

Pomoč SZ tudi za drugo fazo graditve Asuanskega jezu

KAIRO, 18. — Kairski radio je uradno potrdil, da je bil dosežen sporazum med ZAR in Sovjetsko zvezo, na podlagi katerega bo Sovjetska zveza finansirala tudi drugo fazo del za Asuanski jez. Pogoji so enaki kakor za prvo fazo. Sporazum je bil sklenjen z izmenjavo pisem med Naserjem in Hruščevom.

Kairski radio je javil tudi, da bo sovjetski minister za električne centrale Novikov odpotoval iz Kaira v sredo, «ko bo njegovo poslanstvo končano».

Nekateri opazovalci ugotavljajo, da je SZ postavila svojo ponudbo za finansiranje druge faze del nekaj dni pred prihodom zahodnonemškega ministra za gospodarstvo Erharda v Kairo, ki bo baje ponudil ZAR posojilo 200 milijonov mark za drugo fazo del.

Komentator kairskega radia je nocoj med drugim izjavil: «Sporazum med SZ in ZAR je velika zmaga za ZAR. Koristi, ki jih bo ZAR imela od tega sporazuma, so naslednje: 1. Jez bo zgrajen kot celota, ker sedaj ne bo prva faza ločena od druge faze. 2. Obe fazi bosta dokončani v sedmih letih. 3. Za egiptovsko pokrajino bo mogoče uporabljati električno energijo, ki jo bo proizvajala centrala na jezu ob koncu leta 1964 ali v začetku leta 1965».

Agencija «Srednji vzhod» omenja, da bo delo v drugi fazi stalo 130 milijonov egiptovskih šterlingov.

—«—

MOSKVA, 18. — Agencija javlja, da je Hruščev sprejel danes zahodnonemškega poslanika Krolla

Odložena do 19. marca razglasitev neodvisnosti Cipra

Konferenca «pri okrogli mizi» prekinjena zaradi nesoglasij glede britanskih oporišč na otoku - Pogajanja se bodo spet začela čez en teden - Incident ob začetku konference za Kenijo

LONDON, 18. — Londonska konferenca o Cipru je bila prekinjena in dan proglasitve neodvisnosti Cipra je bil odložen od 19. februarja na 19. marca letos. To so uradno javili nocoj v Foreign Officeu.

«Konferenca, pravi uradno poročilo, ni mogla končati proučevanja vseh nerešenih vprašanj, ki jih je treba rešiti pred proglasitvijo neodvisnosti Cipra. Konferenca je dala nova navodila delovni skupini, naj nadaljuje delo londonskega odbora s kolikor mogoče večjo naglico, in upati je, da bo končala svoje delo v kratkem. Datum neodvisnosti Cipra je bil odložen za en mesec, od 19. februarja na 19. marca na zahtevo grško-ciprske delegacije sporazumno s turško-ciprsko delegacijo.»

Izjava dodaja, da bodo pozneje sklenili, ali je potrebno znova sklicati celotno konferenco. Makarios in Kučuk bosta ostala nekaj dni v Londonu, da pomagata delovnim skupinam.

Govori se, da so konferenco odložili za en teden in da se bodo nato spet začela pogajanja. Pogajanja so zašla v slepo ulico, ker Velika Britanija vztraja pri svojih zahtevah, naj britanska oporišča na Cipru zavzemajo površino 123 kvadratnih milj. Nadškof Makarios noče dovoliti večje površine od 36 kvadratnih milj.

Baje je britanski zunanji minister Selwyn Lloyd izjavil, da Velika Britanija ne bo sprejela manjše površine. Nekateri pa trdijo, da bi bila Velika Britanija v skrajni meri pripravljena omejiti svoje zahteve na 90 do 100 kvadratnih milj. Poleg tega bi se Velika Britanija obvezala, da teh oporišč ne bodo nikoli uporabljale druge čete, ter da jih bo vrnila Cipru, če jih ne bi več potrebovala.

V poučenih krogih pravijo, da so delo konference odložili za en teden, ker mora angleški zunanji minister Selwyn Lloyd odpotovati v sredo v Strassbourg, kjer bo zasedanje skupščine evropskega sveta. Turški zunanji minister Zorlu pa se je moral vrniti v Ankaro.

Dvanajst afriških delegatov na ustavni konferenci za Kenijo je davi bojkotiralo uradni začetek konference, ker britanska vlada ni hotela sprejeti kot svetovalca afriške delegacije Afričana Koinangija, ki živi v Londonu in ki je prijatelj Joma Kenjate. Delegacijo vodi Tom Mboja. Delegati, ki so bojkotirali konferenco, pripadajo gibanju za neodvisnost Kenije. V Londonu zatrjujejo, da bi Koinangija, ki ga je afriška delegacija imenovala za svojega svetovalca, takoj aretirali, če bi šel v Kenijo. Minister za kolonije Mac Leod je sporočil, da bo jutri poročal o politiki britanske vlade, katere namen je postopoma pripeljati Kenijo do avtonomije. Konferenca bi morala trajati tri tedne.

Temperatura včeraj: Najvišja temperatura 5,2 stopinje ob 13.20, najnižja 5,2 stopinje pod ničlo ob 6.45. Vlaga 55 odstotkov.

Goriško-beneški dnevnik

Danes, TOREK, 19. januarja Marij
Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.52. Dolžina dneva 9.11. Luna vzide ob 22.49 in zatone ob 10.17.
Jutri, SREDA, 20. januarja Fabijan

Gostovanje Slovenskega gledališča v Gorici

Uspeli predstavi Tavčarjeve komedije „Nicky - zlati deček"

To je že tretje avtorjevo delo, v katerem razgalja nekatere zelo pereče probleme življenja naše dobe

Preteklo nedeljo popoldne in zvečer je zopet gostovalo v Gorici Slovensko gledališče iz Trsta. Igralci so nam podali že napovedano komedijo v treh dejanjih «Nicky-zlati deček», ki jo je spisal tržaški dramaturg prof. Josip Tavčar.

Goričani poznamo avtorja že iz njegovih dveh del, ki jih je v prejšnjih sezonah prikazal ansambel SG: «Prihodnjo nedeljo» in pa «Pekel je vendar pekel». Zato je naše občinstvo z zanimanjem pričakovalo to njegovo tretje delo. Kot v prejšnjih dveh, je tudi v tem torišče dogajanja današnji svet, z njegovo dirko za senzacijami, za lahkim zaslužkom in za lahko ter dvomljivo slavo. Pisatelj se pri svojem ustvarjanju oslanja na tržaško okolje, čeprav ga tokrat ne prikazuje tako izrazito kot v obeh prejšnjih delih.

Glavno vlogo je odigral Silvij Kobal, ki je ponovno dokazal, da je dozorel v dobrega igralca ter je jasno izdelal lik «najboljšega pevca na svetu», ki ga občinstvo v svojem slepem navdušenju vidi v popolnoma drugačni luči, kot pa je v resnici. Managerja Rudyja je mojstrsko podal Miha Baloh, Rado Nakrst pa je nastopil v vlogi gangsterja Gizdalina.

Med ženskimi vlogami naj omenimo goriško rojakinjo Bogdano Bratuševo, ki je kot filmska igralka in zvodnica Biby odigrala zahtevnejšo vlogo in se v njej kar dobro odrezala. Drugo žensko vlogo «mater» Suzy, pa je podala Stefka Drolčeva s svojo rutinirano preciznostjo.

Udeležba občinstva je bila nekaj boljša pri popoldanski kot pa pri večerni predstavi, vendar spričo snega in mraza še kar zadovoljiva. Pohvaliti moramo zlasti Podgorce in Steverjance, pa tudi iz drugih vasi je bil obisk dober. Več udeležbe bi lahko bilo iz Standreža, ki ima dobro avtobusno zvezo z Gorico in bi lahko sam napolnil dvorano pri eni predstavi. Zlasti mladina bi od takih predstavah imela prav gotovo več koristi in zabave, kot pa od raznih povprečnih filmov — in to ob istem izdatku.

— ič.

Odpraviti zastoje na obmejnih postajah

V zvezi s stanjem v mednarodnem prometu je ministrstvo za industrijo in trgovino poslalo vsem ustanovam okrožnico, da se operaterji seznanijo z nekaterimi novimi določili. Tovorni mednarodni železniški promet srečuje vedno nove težave zaradi povečanja količine izvoženega blaga in zaradi nadzorstva na mejah. Sleherni zastoj v prometu prinaša škodo narodnemu gospodarstvu in pa operaterjem samim.

Da bi se take nevšečnosti več ne ponavljale in da bi blago čimprej prišlo na določena tržišča, se državne upravne oblasti zanimajo, da bi sedanji položaj izboljšale. Zato se pozivajo vse ustanove, naj čimbolj izkoriščajo vsa razpoložljiva sredstva, da bi operaterji, zlasti pa spediterji s hitrico opravljali svoje posle, predvsem pa da bi čimprej predložili vse predpisane dokumente, ker bo mogoče samo na ta način odpraviti zakasnitve, ki zlasti na obmejnih postajah povzročajo železniškemu prometu veliko škodo.

Upokojencu se je zdrsnilo

Lepo vreme je včeraj zjutraj zvabilo 80-letnega upokojenca Josipa Ipavca iz Ulice Orzoni na kratek sprehod. Toda že v bližini bivališča se mu je zdrsnilo na zaledenelih tleh. Mimoidoči so mu takoj pomagali in so poklicali rešilni avtomobil Zelenega križa, ki ga je odpeljal v civilno bolnišnico. Dežurni zdravnik je možu ugotovil močan udarec v prsni koš. Pridržali so ga na zdravljenju. Zdraviti se bo moral 15 dni.

Nesreče v Tržiču

Danes je imel tržiški Rdeči križ precej dela. Najprej so pripeljali Dorano Delvo iz Beana, ki je nerodno padla pri tržiški postaji. Prestrašila se je in si možno zvila nogo, tako da bo v bolnišnico deset dni.

Potem je bil na vrsti Antonio Stanislav iz Tržiča, ki se je globoko ranil s kosom železa. Igral se je namreč s fračo.

Montardini Adelina iz Tržiča, ko je čistila veliko ogledalo, je zaradi nenadne slabosti padla. Zdravniki so ji ugotovili globoke rane na zapestju in močan šok.

Zadnjega so pripeljali 14-letnega Bartolettija Sergija, ki je po vsej verjetnosti požrl žebelj. Ostal bo v bolnici nekaj dni.

Sestanek na kmetijskem nadzorništvu

Sprejeli so 127 prošenj in nakazali 26,8 milijona

S tem denarjem, ki ga daje država, bodo izvedli številne načrte za izboljšanje zemljišč - Prispevek za našo pokrajino znaša 35 milijonov

V soboto je bil na sedežu pokrajinskega kmetijskega nadzorništva sestanek članov pokrajinskega odbora za kmetijstvo, na katerem so razpravljali o številnih vprašanjih, ki se tičejo tega proizvodnega sektorja, zlasti pa o prispevkih na podlagi zakona št. 31 od 1. julija 1946. leta.

Preden so pregledali prejete prošnje, je načelnik kmetijskega poljedelskega konzorcija prof. Marsano poročal o stanju goriškega kmetijstva, zlasti pa je podčrtal izboljšave zemljišč na podlagi zakona 215 kakor tudi na podlagi 20-letnega načrta.

Na podlagi zgoraj omenjenega zakona (št. 31) so našli pokrajini dodelili 35 milijonov. Do 15. januarja je kmetijsko nadzorništvo prejelo 136 prošenj za razna dela v skupni vrednosti 65,7 milijona lir. Za izvršitev teh del bo potrebnih 47.743 delovnih dni. Pregledali so 131 prošenj; 127 so jih sprejeli, štiri pa so izključili, odnosno so se predlagatelji umaknili.

Za vsa dela, ki so navedena v 127 prošnjah, bo potrebnih 41,5 milijona lir, odnosno 35.408 delovnih dni.

Male kmetije bodo prejele državni prispevek, ki znaša 67 odstotkov predvidenih stroškov za delovno silo, za srednje kmetije pa 52 odstotkov. Za ta dela bodo izplačali 26,8 milijona od 35 milijonov — kolikor znaša državni prispevek.

Odbor je podaljšal rok za vlaganje prošenj do konca meseca, da bi lahko še kateri kmetovalec — zamudnik prišel do državnega prispevka za izvedbo del, ki jih predvideva zakon.

Obvestilo županstva revnim živinorejcem

Goriška občina sestavlja seznam oseb ki same ne morejo plačati veterinarja

Kakšni dokumenti in kakšni pogoji so potrebni za vpis

Goriško županstvo sporoča vsem ki menijo da imajo pravico do brezplačne živinozdravniške pomoči da naslovijo prošnjo na protokolni urad na nekolkovanem papirju do 31. tega meseca. Prosilec mora predložiti še naslednje dokumente:

1. potrdilo da nima nepremičnin in da nima več kot 75 arov zemlje v najemu ali na spol. Omenjeno potrdilo lahko nadomešča izjava družbe kateri pripada ali pa notarski akt, podpisan pred županom.
2. družinski list, katerega izda občinski anagrafski urad.
3. potrdilo davčnega urada o višini davkov, ki jih plačuje na leto; v potrdilu mora biti navedeno ime prosilca ter število živine.

Občina smatra, da ne morejo plačati zdravniške oskrbe naslednje osebe:

a) rejci največ šestih glav drobnice, ki ne plačujejo davkov na podlagi obstoječih zakonskih predpisov;

b) rejci enega prašiča, ki ga porabijo za domače potrebe;

c) rejci ene goveje živine, enega konja, osla ali mezga, ki ga rabijo za delo.

Obenem se zahteva, da rejci ne vzdržujejo zgoraj omenjenih živali za industrijske ali trgovske namene.

Sprejem prošnje je odvisen od odločitve posebne komisije. Osebe, ki ne bodo v seznamu, se lahko pritožijo v 30 dneh po odločitvi prej omenjene komisije s pritožbo na nekolkovanem papirju na občinski svet, ki bo izrekel končno sodbo.

Komur bodo prošnjo ugodno rešili, bodo izdali izkaznico, ki bo potrjevala njegov vpis v seznam za dobo enega leta.

— «» —

Zbiranje za sklad zimske pomoči

Osebje vladne knjižnice v Gorici 5.000 lir, podjetje SACA v Gorici 15.000 lir, osebje 14.900 lir; slovenska strokovna šola v Gorici 8.500, nižja srednja šola 12.050 lir, srednja šola I. Ascoli v Gorici 19.500 lir; osebje Rotary Club v Gorici 50.000; uslužbenci splošne zavarovalne družbe v Gorici 565 lir; osebje «Ospizio Marino» iz Gradeža 17.500 lir, Emma Nadale iz Krmina 3.000 lir, kino Corso 5.150 lir, osebje 5.150 lir, kino Centrale 5.350 lir, osebje 5.350 lir, kino Vittoria 3.390 lir, osebje 3.390 lir, kino Moderno 3 tisoč 420 lir, osebje 3.420 lir; uslužbenci občine Turjak 4 tisoč lir; državno učiteljišče S. Slataper v Gorici 6.800 lir; osebje civilne bolnišnice v Krminu 10.800 lir; uslužbenci pokrajinskega zakladnega urada v Gorici 2.400 lir; uslužbenci ECA iz Gorice 7.270 lir; uslužbenci podjetja Martellani Milan Gorica 4.000 lir; veletrgovina Standa v Gorici 25.000 lir, osebje 25.000 lir; podjetje Prinčič iz Krmina 4.500 lir, uslužbenci 4.500 lir; podjetje Damiano Culot iz Gorice 1.027 lir, osebje 1.027 lir, podjetje Aster 12.500 lir, osebje 12.342 lir; krminsko—gradiški namakalni konzorcij 16.518 lir; osebje civilne bolnišnice v Gradežu 12.800 lir; osebje družbe Siles iz Gorice 53.815 lir; Fausto Mungherli iz Gorice 3.000 lir; didaktično ravnateljstvo v Gorici 44.400 lir; učenci osnovnih šol v Gorici 22.005 lir.

Obvestilo trgovinske zbornice

Jestvinske bone proste cone pričnо razdeljevati 21. t. m.

Trgovci na drobno morajo bone izročiti trgovcem na debelo najkasneje do 30. januarja

Trgovinska zbornica sporoča, da bo pričela razdeljevati 21. januarja jestvinske bone proste cone za mesec januar prebivalstvu vse pokrajine.

Potrošniki na področju proste cone bodo prejeli 1.5 kg sladkorja na osebo na odrezek št. 5 osebne živilske nakaznice; 0.250 kg surove, odnosno 0.200 pražene kave na odrezek št. 6; 1 liter semenskega olja.

Ker se bo moralo zaradi upravnih nujnosti razdeljevanje zaključiti 31. januarja, se trgovci z nadrobno prodajo iz Gorice in Sovodenj pozivajo, naj čimprej dvignejo v sobi št. 6 trgovinske zbornice bone, ki jim pripadajo, in naj jih do 30. januarja izročijo trgovcem na debelo.

Trgovcem z nadrobno prodajo obenem sporočajo, da boni za razliko od prejšnjih let ne bodo več nominalni, ampak bodo na ime «donositelja». Ko bodo trgovci za te bone izdali blago, jih bodo morali uničiti z lastnim pečatom in podpisom. Isto velja tudi za trgovce na debelo. Trgovinska zbornica bo takoj potem pričela razdeljevati bone za mesec februar.

— «» —

Roko si je zlomil

Okoli 12. ure je 70-letni Andrej Stekar iz Ločnika šel z doma, da bi na poštnem uradu prejel pokojnino. Na zaledenelí cesti pa se mu je zdrsnilo. Ker je čutil bude bolečine v levi roki, so ga z rešilnim avtomobilom Zelenega križa prepeljali v civilno bolnišnico. Zdravnik mu je ugotovil zlom zapestja in podlahti leve roke.

— «» —

V Ul. Seminario v stanovanju Giuseppine Go je včeraj popoldne pričelo goreti. Domači so poklicali takoj gasilce, ki so v poldrugi uri ogenj pogasili. Zgorelo je okoli 8 kvadratnih metrov podstrešja. Skoda znaša okoli 150.000 lir in je krita z zavarovalnino.

Mrzla in snežna nedelja

Številni Goričani na lokvarskih smučiščih

Skupno je bilo na Lokvah pet avtobusov in 35 osebnih avtomobilov

Dasiravno je bilo v nedeljo zelo hladno, se je vseeno veliko ljudi odpravilo na smučišča. Goričani so v veliki meri izkoristili bližino lepih smučišč na Lokvah, kjer je med zadnjim sneženjem zapadlo precej suhega snega.

Smučarje sta pripeljala dva Ribijeva avtobusa; poleg tega sta prišla se dva avtobusa prevoznega podjetja Gorica, promet iz Solkana in še en avtobus smučarjev iz Idrije, ki so prišli že v soboto, da so se udeležili prvenstvenih tekmovanj. Izredno veliko smučarjev je prišlo z lastnimi prevoznimi sredstvi. Na Lokvah so našteli 35 osebnih avtomobilov v pretežni večini iz Gorice, nekaj pa tudi iz Trsta.

Delavci so imeli precej dela, da so sproti odstranjevali zamete, ki jih je ustvarjala zelo močna burja. Zadnjega dela ceste tik pred hotelom Poldanovec sploh niso čistili, ker so se zameti sproti tvorili in bi onemogočali sleherni prehod.

Na srečo burja na smučiščih ni bila tako neusmiljena; pihala je samo po izteku. V dopoldanskih urah je bilo na vseh smučiščih kot na mravljišču. Razmeroma nizka temperatura ni prišla do izvega, ker je bilo treba gristi v hrib po vsakem spustu. Mnogi, ki so prišli na smučanje v upanju, da se bodo vozili z vlečnico, so z nejevoljo gledali na nedokončan objekt in se spraševali, če ne bo morda tudi letošnja zima — ki je za razliko od prejšnje neprimerno boljša zaradi obilice zgodnjega snega — šla mimo kot lanska, ne da bi vlečnica služila svojemu namenu.

Zaradi tega se sprašujemo, zakaj se ne najde kakšno podjetje, da bi po vzgledu ljubljanskega SAP, ki upravlja v lastni režiji vzpenjačo na Krvavec, dokončalo in upravljalo vlečnico.

Seja pokrajinskega sveta

Nagraditev dr. Ileane Ferlat za diplomsko delo o Brdih

Podjetje inž. Mazzini iz Vidma bo gradilo centralno kurjavo v tehnični šoli v Ul. Diaz

Prejšnji petek se je sestal odbor pokrajinskega sveta, ki je sprejel 43 sklepov o pokrajinskih uslužbencih; v glavnem so se sklepi nanašali na starostne poviške in doklade za posebna dela.

Po sklepu pokrajinskega sveta, da se izplača nagrada 50.000 lir vsem tistim univerzitetnim dijakom, ki so v svojem diplomskem delu obravnavali vprašanja, ki se nanašajo na goriško pokrajino, in ki en izvod tega dela poklonijo pokrajinski knjižnici, so nagradili dr. Ileano Ferlat, ki je promovirala lansko leto in napravila diplomsko delo z naslovom: «Brda, naselitev in kmečka hiša».

Pokrajinska uprava je zaupala posebni komisiji proučitev načrta podjetja inženirja Mazzinija iz Vidma ter temu podjetju zaupala napeljavo centralne kurjave v veliki dvorani in telovadnici tehničnega zavoda v Ulici Diaz za tri milijone lir. 235.000 lir pa so porabili za nakup električnega pisalnega stroja.

O javnih delih so govorili na prejšnji seji, zlasti o financiranju za ureditev cestnega omrežja. Na prihodnji seji pa bodo govorili o javnih delih na področju šolstva.

V nogo se je urezal

Včeraj zjutraj je 64-letni upojenec Anton Ambrožič iz Standreža odšel na vrt, da bi nabral nekaj pora. Pri rezanju mu je nož zdrsnil in se zarezal v levo nogo. Domači, ki so možu takoj pomagali, so poklicali rešilni avto Zelenega križa, ki ga je prepeljal v civilno bolnišnico, kjer so mu zdravniki obvezali globoko rano na nogi. Ozdravel bo v 8 dneh.

— «» —

Vozni red vlakov

PRIHODI

IZ TRSTA: (A) 4.38, (A) 6.25, (D) 6.39, (A) 7.35, (D) 8.49, (D) 10.49, (D) 12.59, (A) 13.40, (D) 14.32*, (A) 15.31, (A) 17.23, (A) 18.49, (D) 20.33, (A) 21.32, (A) 22.47.

ODHODI

ZA VIDEM: (A) 4.39, (A) 6.57, (D) 7.01, (A) 7.38, (D) 8.30, (A) 10.53, (D) 13.00, (A) 13.42, (D) 14.33*, (A) 15.34, (A) 17.25, (A) 18.51, (D) 20.35, (A) 21.35, (A) 22.49.

PRIHODI

IZ VIDMA: (D) 0.14, (A) 5.51, (A) 6.44, (D) 7.49, (A) 8.12, (D) 8.52, (A) 10.50, (A) 14.16, (A) 15.49, (DD) 17.09, (A) 18.34, (A) 20.03, (D) 21.48, (D) 23.28**.

ODHODI

ZA TRST: (D) 0.15, (A) 5.53, (A) 6.46, (D) 7.51, (A) 8.15, (D) 8.54, (A) 10.52, (A) 14.18, (A) 15.51, (DD) 17.11, (A) 18.36, (A) 20.05, (D) 21.50, (D) 23.29**.

* Vozi samo ob sobotah do 12. septembra 1959.

** Vozi samo ob praznikih do 13. septembra 1959.

(A) potniški — (D) brzi — (DD) ekspresni.

— «» —

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Hitlerjevi morilci».

VERDI. 17.15: «Vrnitev Mr. Hardyja», M. Roney.

VITTORIA. 17.15: «Demonska noč», D. Andrews, P. Cummins, mladini vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Kot prej», M. Lanza, Z. Gabor, cinemascope v barvah.

MODERNO. 17.00: «SOS 117 ni umrl».

— «» —

Kino v Tržiču

AZZURRO: «Jaz in general», Danny Kaye in Curd Jounger.

PRINCIPE: «Odločitev ob zahodu».

NAZIONALE: «V znaku Venere», De Sica in Sofia Loren.

EXCELSIOR: «Umor po mandatu».

— «» —

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Soranzo, Korzo Verdi št. 17, tel. 28-29.

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

V petek 22. t. m. ob 20.30 v kino dvorani v ŠKEDNJU

Vl. Levstik - H. Grün

KASTELKA

GOSTOVANJE DRAME SLOV. NARODNEGA GLEDALIŠCA IZ LJUBLJANE

V soboto, 23. januarja 1960 ob 21. uri in

v nedeljo 24. januarja 1960 ob 16.30

v AVDITORIJU v TRSTU

REGINALD ROSE in HORST BUDJUHN

DVANAJST POROTNIKOV

Igra v treh dejanjih

Poslovenil: MILE KLOPČIČ
Režiser: SLAVKO JAN
Scenograf: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumograf: MIJA JARČEVA
Lektor: prof. MIRKO MAHNIČ

DR. R. HLAVATY

ordinira za ustne in zobne bolezni in za ustno protetiko v TRSTU v Ul. Lavatoio 4/I vsak dan (razen sobote) od 15. do 18.30 ure

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je tragično preminil naš dragi mož, oče, brat, tast in ded

JOSIP ŠKRK

star 67 let

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, dne 19. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti v Praprotu štev. 6 na domače pokopališče.

Žalujoče družine ŠKRK, ADAMIČ, SARDOČ in ostalo sorodstvo

Praprot, 19. januarja 1960.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila v starosti 80 let

MARIJA BIZJAK

Pogreb drage pokojnice bo danes 19. t. m. ob 15. uri.

Žalujoči družina BIZJAK in ostali sorodniki

Repentabor - Col št. 10

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

V nedeljo zaključek prvega kongresa tržaške federacije KPI

Sprejeta resolucija o stališčih in nalogah tržaških članov KPI v sedanjem položaju

V resoluciji med drugim pozdravljajo izboljšanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo, podčrtujejo pobude za mir in potrebo splošnega načrta za gospodarsko izboljšanje Trsta

V nedeljo ob 20. uri se je zaključil prvi kongres tržaške avtonomne federacije KPI, ki se je pričel v petek. Zadnji dan kongresa je bil najbolj dejavnen. Okrog poldne se je končala diskusija o poročilu tajnika Seme, ki se je pričela v soboto zjutraj in v kateri je govorilo 59 delegatov.

Popoldne so odobrili poročili o dejavnosti prejšnje kontrolne zvezne komisije in nadzornikov. Zatem so po diskusiji soglasno odobrili politično-organizacijsko resolucijo kongresa. Resolucija določa stališča, neposredne naloge in obveznosti tržaških komunistov v sedanjem položaju in spričo bodočih perspektiv borbe in dela. Glede notranjega položaja, pravi da je Trst zaradi posledic, ki jih je utrpel in jih še trpi za učinki vojne in mednarodne napetosti, zaradi svojega zemljepisnega položaja in tradicionalnih funkcij, na podlagi katerih je postal veliko mednarodno pristanišče, bolj kot katerokoli drugo mesto zainteresiran na dokončni zmagi ideje mirnega sožitja.

Zaradi tega izraža kongres pohvalo potovanju predsednika Gronchija v Moskvo, *pozdravlja izboljšanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo in izraža željo, da bi se še nadalje boljšali.* Resolucija obvezuje komuniste, naj prispevajo k okrepitvi pobud za mir, naj delujejo za čim širšo enotnost in za združevanje vseh aktivnih sil v naporih za mirno sožitje, za splošno razorožitev, za razvoj odnosov s socialističnimi državami Evrope in Azije in z vsemi državami, kajti to je perspektiva, v katere okviru se bo lahko Trst napotil k prerodu.

Kongres je poudaril potrebo organičnega načrta za gospodarsko izboljšanje v Trstu in resolucija nakazuje v okviru tega načrta nujnost priznanja integralne proste cone, okrepitve pristanišča, prometa in pomorskih zvez, razširitve in prenovitve podjetij IRI, gradnje metanovoda. Nadalje navaja nujnost gradnje termoelektrične centrale, novega vodovoda iz Furlanije, povečanja sredstev za kmetijstvo, razvoja male in srednje industrije ter obrti, gradnje 10.000 ljudskih stanovanj itd. Gre za zahteve, ki jih je usvojila ogromna večina tržaškega prebivalstva in vse delovno ljudstvo. Zaradi tega je tudi nujna enotnost vseh delovnih slojev, da se doseže uresničenje omenjenih zahtev. Resolucija pravi nato, da je treba tudi čimprej uresničiti deželno avtonomijo s široko avtonomijo tržaškemu področju v okviru dežele. Glede tega poudarja resolucija, da je dandanes možno in da je dolžnost uresničiti na platformi avtonomne dežele strnitev vseh političnih in gospodarskih protimonopolističnih in avtonomistično usmerjenih sil, od komunistov do katoličanov, brez sleherne izjeme, da se čimprej ustanovi avtonomna dežela, kajti vsaka ovira strnitvi čim širših sil na tem področju pomeni podporo akcij skupin, ki so odločno nasprotne deželni avtonomiji.

Resolucija obravnava nato organizacijska vprašanja partije ter se zaključuje s pozivom komunistom, naj zastavijo vse sile za bližnje spomladne volilne bitke za obnovitev podeželskih občinskih svetov, in pokrajinskega sveta ter za senatorske volitve. Na koncu kongresa je prof. Paolo Sema imel govor, v katerem je poudaril pomen in uspehe tega prvega kongresa avtonomne tržaške federacije.

Kongres je tudi soglasno izvolil vodilne in nadzorne organe federacije. V federalni odbor so bili izvoljeni: Paolo Sema, Vittorio Vidali, Marija Bernetič, Pino Burlo, Arturo Calabria, Teodoro Cergol, Mario Colli, Silvio Dabarbora, Jole Deferri, Renzo Del Vecchio, Jelka Gerbec, Rudolf Grgič, Silvano Goruppi, Dušan Lovriha, Nereo Martinelli, Gastone Millo, Luciano Padovan, Sergio Perini, Davide Pescatori, Giordano Pacco, Silvano Pettirosso, Giuseppe Pogassi, Mario Pugliese, Ladislav Prašelj, Andrea Raseni, Ricciotti Santalesa, Ruggero Spadaro, Jožef Sedmak, Karel Siškovič, Claudio Tonel, Bonomo Tominez, Laura Weiss, Armida Valentinis, Vera Walderstein.

V zvezno kontrolno komisijo so bili izvoljeni: Sergio Bravin, Lino Crevatin, Giordano Cermel, Antonio Cattonar, Rodolfo Di Lenardo, Franc Gombač, Alberto Giacomini, Alberto Lussi, Zorka Legiša, Vittorio Poccecai, Giovanni Postogna, Alojz Pire, Emilio Semili, Mario Slavec in Mario Zambon.

V nadzorni svet so bili izvoljeni: Massimiliano Bortolotti, Mario Ervatti, Bruno Petronio, Pietro Viola in Ernesto Weiss.

Za delegate na IX. vsedržavnem kongresu KPI pa so bili izvoljeni: Paolo Sema, Vittorio Vidali in Luciano Padovan.

— «» —

Na «Totocalciu» zadel 11.780.000 lir

Sreča je slepa in slabo meri; včasih pa vendar dobro zadene. Tokrat je sreča pri Totocalciu obiskala tudi naše mesto in prinesla precej milijonov 19-letnemu Giovanniju Perrieriju, ki prodaja bencin na Obrežju Grumula in stanuje s starši v begunskem taborišču pri Sv. Andreju.

Perrieri stalno igra na Totocalcio. V soboto je kot običajno igral v baru pred črpalko. Na stavnem listku za 100 lir je zadel trinajst točk in dobi 11.780.000 lir.

Cvetko smo spremili na njeni zadnji poti

Včeraj smo se za vedno poslovili od naše drage Cvetke; spremili smo jo na njeni zadnji poti k večnemu počitku. Neizprosna smrt je odtrgala pomladansko cvetko v zimskem večeru; prej pa je moralo mlado telo pretrpeti vse bolečine. Od tragičnega trenutka, dan za dnem, dolge mesece, je šlo mlado bitje skozi telesne in duševne muke. Telesne moči so usihale; duh je kljuboval in se oprijemal bilke upanja. Sočustvovali smo z njo in jo vzljubili. Bila je naša; naša ljuba sestrica, draga hčerkica, kateri bi iz srca radi pomagali.

Zato nam je hudo, da ni nič več pomagalo, da nam jo je smrt ugrabila. Zato je bilo včeraj toliko rosnih oči, toliko pritajenega ihtenja in toliko, toliko cvetja in vencev na njenem pogrebu. Takega pogreba že dolgo ne pomnijo pri Sv. Ivanu.

Cvetka je ležala na parah na svojem domu. V soboto, v nedeljo in včeraj je prihajalo vedno več njenih prijateljic, sosedov, znancev in domačinov, da potolažijo nesrečne starše in se poslovijo od Cvetke. Ko se je bližala ura poslednjega slovesa, so prihajali tudi ljudje iz bližnje okolice in mesta, zlasti matere in dekleta. Polno ljudi je bilo v sobi, na dvorišču, na poti, na ulici. Vse tiho. Nema in v nepopisni žalosti je mati ure in ure slonela ob svoji mrtvi hčerki. Ni se mogla ločiti od svoje Cvetke. Ihtela je, vzdihovala in pritajeno klicala po imenu svoje dete.

V prijazno in čedno hišico, na dvorišče in lep vrt, na mesto, ki se razteza tam spodaj je sijalo toplo zimsko sonce in pobožalo belo krsto pod brajdo. V imenu svetoivanske mladine in prosvetnega društva se je pred njenim domom poslovil od zgledne mladinke Lojze Abram, ki je med drugim dejal:

«Spominjamo se, kako si skromno, skoraj neopazno prišla v našo sredo. Veselilo te je petje, a Tvoje srce, Tvoje telo je že pelo slavospev mladosti, slavospev življenju. Vzljubili smo Te. S svojo marljivostjo, inteligenco, s svojim veselim značajem nisi mogla neopazno mimo nas. Pela si, telovadila, vsestransko si se žrtvovala in delala v odboru. Da Te je bilo veselje gledati. Tvoj dekliški smeh, nedolžna mladostna vihravost Te je spremljala vsepovsod, na delu, na izletu, pri zabavi. Nismo si mogli predstavljati prireditve, ni bilo vesele družbe brez Tebe...

Zdaj Te ni več. Za seboj puščaš praznino veliko žalost. Skromno in neopazno si prišla, tiho si odšla. Zbogom Cvetka! Imeli Te bomo vedno v spominu.»

Res, tiho je odšla! Svetoivanski fantje so dvignili krsto in jo nesli na ramenih do svetoivanske cerkve. Množica pogrebcev s številnimi venci, med katerimi smo videli lepe vence svojcev, svetoivanske mladine, prosvetnega društva «Skamperle», Primorskega dnevnika, kolektiva podjetja, kjer je bila Cvetka zaposlena itd., je čakala vzdolž Lonjerske ceste. Za krsto sta šla od žalosti potrti oče in mati, ob krsti šest Cvetkinih prijateljic z lepimi šopki, za njimi najožji sorodniki, svetoivanska dekleta z venci in neštetimi šopki belega cvetja, nato dolg, nepregleden sprevod. V cerkvi ni bilo prostora za vse, trg pred cerkvijo je bil poln. Avtomobilski in tramvajski promet je bil nekaj časa ustavljen. Po žalnem obredu v cerkvi so krsto položili na pogrebni voz ki je krenil skozi mesto na pokopališče pri Sv. Ani. Za njim se je peljala dolga vrsta avtomobilov.

Na pokopališču je spremljalo Cvetko do njenega groba, razen staršev in svojcev veliko število svetoivanske mladine in drugih pogrebcev.

V grobni tišini — se duhovnik je tiho molil — je žalostna mati zadnjič objela krsto in jo krčevito stisnila k sebi.

Draga Cvetka, počivaj mirno v večnem snu!

— «» —

Nesreča na delu

Precej resna in nevarna nezgoda, se je včeraj pripetila 54-letnemu delavcu Antoniju Vascottu iz Verdijeve ulice v Miljah. Vascotto je zaposlen v Tržaskem arzenalu in včeraj so mu dodelili delo ob vznožju dimnika parnika «A. Volta», ki je bil zasidran pri skladišču st. 58 v novem delu pristanišča.

Dolga cev je možu stisnila glavo ob predmet, ki so ga dvigovali in ki se je nepričakovano premaknil, ker je veriga nekoliko popustila.

Delavca so poslali z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so ga zaradi odrgnin po čelu in lažjega možganskega pretresa sprejeli s prognozo okrevanja v 8 ali 10 dneh na II. kirurškem oddelku.

— «» —

Do smrti se je oparil

V nedeljo ob zori je v bolnišnici umrl 42-letni ameriški pomorščak Joao Salmoura, katerega je 7. t.m. med delom v strojnem oddelku nekega parnika oblila vrela para. Čeprav so zdravniki nudili vso potrebno pomoč, ni mogel nesrečni pomorščak preboleti poškodb.

Zlom stegnenice desne noge je 94-letno Lucio Bontempo vd. Eva iz D'Annunziovega drevoreda spravil v grob.

Starko so sprejeli v bolnišnico 12. t.m. zaradi poškodbe, ki si jo je povzročila pri padcu v stanovanju.

Od doma žalosti se je po Lonjerski cesti razvil dolg žalni sprevod

Vatikan in pomirjenje

Kakšno stališče ima Vatikan do politike pomirjenja in do naporov, da se ustvarijo pogoji za sožitje med vsemi želelami sveta? Če bi ocenjevali po načinu, s katerim sta kardinal Spellman in ameriška duhovščina sprejela obisk Hruščeva v ZDA, bi morali zaključiti, da je stališče Vatikana skrajno negativno. Toda pozneje je prišlo do nekaterih sprememb. Tudi papež sam je pokazal neke spravne misli. Tako je pisalo tudi vatikansko glasilo «Osservatore Romano». Zlasti pa je bil pomemben Eisenhowerjev obisk papežu, ob priliki njegove velike turneje po svetu. Takrat je Janez XXIII. izrekel prisrčno dobrodošlico in dal priznanje naporom ameriškega predsednika in mu želel uspeh v njegovem plemenitem prizadevanju. Nato pa je kakor iz jasnega počila «bomba». Sprožil jo je kardinal Ottaviani. To je imelo odmev v Italiji in v svetu. Kardinal Ottaviani je namreč odkrito napadel politiko mednarodnega pomirjenja, in to v zvezi z obiskom italijanskega predsednika republike v Moskvi.

Kardinal Ottaviani ni kdor si bodi: on je tajnik Svetega uficija, najpomembnejše vatikanske kongregacije, katere poglavar je papež. Ali je mogoče, da je on dejal nekaj na svojo roko, ne da bi pri tem upošteval svojega položaja in odgovornosti?

Glede ugibanj, ki so s tem v zvezi nastala, so zanimive tri domneve, ki jih je postavil eden od najbolj znanih italijanskih komentatorjev, Enrico Mattei, v listu «Resto del Carlino»:

«1. — Cerkev je morda določila neko modro razliko v gledanju, da se ne kompromitira v celoti z obiskom Gronchija v SZ, to je, da ne bi bila v celoti niti za niti proti temu obisku in proti politiki popuščanja, pa je zato vloga nekaterih, da na to politiko pristajajo, drugih pa, da jo napadajo.

2. Vatikan je bil pristal na Gronchijev obisk v Moskvi, pa je morda ugotovil postopno deformacijo značaja in ciljev tega obiska, in so zato kardinalu Ottavianiju namignili, naj pove novo, negativno stališče Vatikana.

3. Ni izključeno niti to, da v vatikanskih vrhovih obstaja razdor, podoben onemu v demokrščanski stranki, pa vsak sodi in govori, kakor mu je všeč.»

Značilno je pri tem, da vatikanski «Osservatore» ni s svojim komentarjem podčrtal kardinalove pridige, in da je papež takoj poklical k sebi Ottavianija, da bi se z njim pogovoril o zadevi. Kaj sta si rekla drug drugemu, ni znano.

Rimski novinarji so skušali nekaj izvedeti, pa nekateri pravijo, da je papež izrazil kardinalu svoje nezadovoljstvo in ukor. Novinarji navajajo domnevno mnenje nekaterih vatikanskih krogov, namreč, da je kardinal Ottaviani napravil nekaj na svojo roko, v svojem znanem slogu in po svojem grobem temperamentu, hkrati pa se skuša iz Vatikana sugerirati javnosti tudi to, da on — dasi sekretar najvišje kongregacije Cerkve, to je Svetega uficija, — vendar ni član tako imenovane Kongregacije za izredne cerkvene zadeve, ki edina določa zunanjo politiko. Tako naj bi bilo, če bi na zadevo gledali formalno. Stvarno pa je zadeva naslednja: kardinal Ottaviani je eden tako imenovanega Pentagona, to je skupine starih kardinalov «pacellijevske linije» vdanih pokojnemu papežu Piju XII., Pacelliju, in njegovi togi liniji v cerkveni in posvetni politiki. Oni so se borili proti kandidaturi Roncallija v konklavu in se ne morejo pomiriti z dejstvom, da je prav on postal novi papež. Zdelo se je, da so «pacellijevci» v Pentagonu, pa tudi sicer v kardinalskem kolegiju, izgubili bitko in da bodo postopno izgubili tudi ves svoj vpliv in da jih bodo potisnili vstran, zlasti z nekaterimi premestitvami, pa tudi zaradi imenovanja novih, Roncallijevih kardinalov. Dejansko pa se je v nekem določenem razdobju zdelo, da je stara garda poražena; a to je bil le videz. Splošno mnenje je, da so se «pacellijevci» celo prehitro znašli in spet postali nasilni, bolj kot ostali zlasti Ottaviani, mož izredne energije, spretnosti in fanatizma. Njega smatrajo za navdihovalca vrste novejših sklepov in potez posameznih kongregacij, pa tudi papeža Janeza XXIII. samega, ki ni več v stanju, da bi mu prav vse odbil. Nedavna odstranitev kardinala Tisseranta s položaja poglavarja kongregacije za vzhodno Cerkev, s tem pa tudi pritisk na celotno francosko Cerkev, se prav tako smatra za Ottavianijevo delo.

Prav to poudarja tudi Carlo Falconi, eden od najboljših poznavalcev vatikanskih pozicij in tajnosti, v članku milanskega lista «Il Giorno»:

«Še preveč dobro je znana pripadnost Ottavianija struji «pacellijevcev», oziroma točneje struji pentagonskih konservativcev. Danes ni tudi nič manj znano dejstvo, da so «pacellijevci» spet dobili premoč v Kuriji, zlasti po odstranitvi kardinala Tisseranta iz vzhodne konkregacije.

Milanski «Corriere della Sera», glasilo skrajne demokrščanske desnice, ne daje nikakršnega komentarja, toda «Fiatova» turinska «La Stampa» je priobčila uvodnik, ki vsebuje zelo pomembne misli in brezobzirno kritiko trdovratnega kardinala, kateremu zamerijo, da vse zlo vidi v komunizmu in pozablja, da obstaja na zapadni ali kapitalistični strani strahotno trpljenje, lakota in umiranje od lakote milijonskih množic.

Toda pri tem imamo še nekaj mnogo bolj pomembnega: časopis «Civiltà Cattolica», ki se prav tako smatra za glasilo Vatikana, vodijo pa ga Jezuiti, je dva dni pred Ottavianijevim govorom objavil članek, v katerem zavzema dobrohotno stališče do naporov, ki se vrše za utrditev miru v svetu. V tem članku je med drugim rečeno: *«Pripomnilo se bo, da jahamo na oblakih naivnega optimizma in da manevri za popuščanje niso nič drugega kot hinavščina; toda mi vseeno vztrajamo, do nasprotnega dokaza, v prepričanju, da politični voditelji ne igrajo danes komedije, nedostojne in okrutne komedije, in da ne varajo sveta, ki je usmeril vse svoje težnje in vse svoje glasove v korist miru».* Celo Jezuiti so začeli končno «popuščati»; toda temu niso niti najmanj naklonjeni niti kardinal Ottaviani niti njegov krog. Po vsem sodeč pa se zdi, da je ta krog resnično spet dvignil glavo in postal nasilen.

—«»—

Hillaryja spet vleče na Himalajo

Soosvajalca Mount Everesta, novozelandskega čebelarja sira Edmunda Hillaryja spet vleče v vrtoglavo visoko Himalajsko pogorje. Ob podpori nekega chicaškega založnika bo skušal Hillary uresničiti najtežavnejši vzpon, kar jih je kdaj bilo — povzpeti se na zahrbtni Mount Makalu, peti najvišji vrh na svetu — brez kisikovih mask. Za trening nameravajo Hillary in ostali alpinisti prezimiti v višini več kot 7000 m. Mimogrede pa namerava baje sir Edmund Hillary srečati himalajskega snežnega človeka, ga uspavati z uspavalnim nabojem in ga pripeljati med civilizirane ljudi.

Kim Novak (na desni, v družbi s Kovacsem in Adamsovo) ni zadovoljna s seboj. Baje ji ne ugaja to, da ji ne pripisujejo sposobnosti za težje vloge. Sicer pa čemu bi tožila. V minulem letu je za vsak film prejela 300 milijonov, kar vendarle nekaj velja

Na Košutnjaku bodo začeli snemati nov film

Zavattini, Bulajić in Samojlova glavne osebe «vojne proti vojni»

Če bo šlo vse tako, kot se predvideva, bo film končan že prve dni avgusta, tako da bomo film videli že na letošnjem festivalu v Pulju

V zadnjem času je vedno več filmov, ki obravnavajo — atomsko vojno. Se pred kratkim smo imeli priložnost videti v enem premierskih tržaških kinematografov morda najboljši dosedanji film o atomski vojni. Bil je to film «Zadnja plaža», ki govori o atomski vojni, v katerem pa ves čas gledalec ne vidi niti enega mrliča, niti ene ruševine. In kljub temu ga film močno pretrese, kajti pogled na ulice ameriških velemest «brez žive duše» deluje huje kot če bi na njih videli kupe mrličev. V filmu nam atomist, ki je proti svoji volji pripomogel k temu, to razloži takole: «Ko pes poginja, se umakne v samoto. Morda stori tako tudi človek.»

Morda pa nam film «Vojna», ki ga bodo čez mesec dni začeli snemati v ateljejih na Košutnjaku pri Beogradu, ne bo dal tega vtisa, kajti v zamislih je sicer atomska vojna in njene posledice, vendar pa ne v tako strahotnem smislu. Film bo po zamisli italijanskega režiserja in scenarista Cesara Zavattinija, režiral pa ga bo mladi jugoslovanski režiser Bulajić, ki se je uveljavil s svojim znanim filmom «Vlak brez voznega reda».

Najprej kratko zgodbo. Zavattinijeva zgodba, ki jo je nosil že veliko let v sebi, je dokaj preprosta. Tom in Marija se imata rada. Sklenila sta, da se vzameta in nekega jutra sta v družbi prič in svatov že na tem, da izgovorita vsak svoj «da». Toda istega jutra napoči vojna. Kolporterji, ki raznašajo časopise po mestu, kričijo o vojni. Ljudje se spogledujejo v strahu. Toda mladi par je sklenil, da se poroči in vprav v trenutku, ko bi morala Tom in Marija izreči svoj «da», se začne že bombni napad, in poročni obred ostane nedokončan. Mladoporočenca, ki dejansko nista niti še poročena, vstopita v novo življenje, toda v strahotno življenje prvega dne vojne. Doživljata nepredvidene zaplete, ki so včasih celo komični — za že omenjeno razliko od prej omenjenega filma — postopoma pa prihajata do spoznanja, da jima ne preostane drugo, kot da se skupno z milijoni navadnih ljudi upreta tistim, ki so vojno začeli. In v tem trešči nad njuno mesto tudi atomska bomba. Le po naključju pa Tom in Marija ostaneta živa, kljub atomski vojni bombi, le da ne brez posledic: ko je Tom skozi povsem porušeno mesto privedel Marijo na svoj dom in ko je že upal, da bo kakorkoli že začel z novim življenjem, opazi, da je njegova mlada nevesta — poblaznela.

Ta zgodba, ki je le na videz enostavna, in ki od časa do časa vzbuja celo smeh, ker ima mnogo komičnih scen, pušča za seboj občutek tragične grenkobe

Pustimo bodočnosti, kako bo film to zgodbo prikazal in kaj bo pri tem čutil gledalec. Veljko Bulajić, ki je prevzel režijo, ocenjuje snov, ki jo namerava v filmu obdelati, kot groteskno tragiko ali tragično grotesko. V tem smislu bo skušal snov tudi realizirati. Za film «Vojna», ki bi ga lahko imenovali raje vojna proti vojni, je zbral okoli sebe isto ekipo, s katero je delal film «Vlak brez voznega reda». Film bo snemal Grčevič, scenograf bo Jeličević, kompozitor Kraus-Raiterič, asistent Ostojič, in tudi pri neposredni režiji mu bodo pomagali isti kot pri «Vlaku». Bulajić se zaveda, da ima pred seboj težko nalogo, kot jo je imel pri svojem «Vlaku». Pravi, da «gre za film, ki postavlja večje zahteve v tehničnem, umetniškem in organizacijskem smislu». Bulajić zaključuje sedaj knjigo snemanja, njegova ekipa pa že intenzivno pripravlja ostalo. Film bodo začeli snemati, kot smo že rekli, sredi prihodnjega februarja in, v kolikor bo vse steklo tako kot je v načrtu, bo dokončan že v začetku avgusta, tako da ga bodo vrteli na puljskem filmskem festivalu. Določenih je tudi že nad 40 vlog, nima pa Bulajić še niti Toma, niti Marije. In tu je problem, ki daje filmu še večji poudarek.

Marija, ki bi morala svojemu Tomu izreči svoj «da», Tatjana Samojlova, pa jugoslovanskemu filmskemu podjetju «Jadran-film» še ni izrekla svojega dokončnega «da». Slovita sovjetska filmska umetnica, ki je na lanskoletnem festivalu v Cannesu žela največje uspehe, je bila že v samem začetku vzeta v poštev za glavno vlogo v novem Bulajičevem filmu. Tatjana Samojlova je tista sovjetska umetnica, ki igra v filmu «Zerjavi lete», ki ga te dni vrte v enem tržaških kinematografov. Podjetje «Jadran-film» je že pred časom pisalo Tatjani Samojlovi v Moskvo, če bi bila pripravljena sprejeti glavno vlogo v tem filmu. Odgovor pa ni hotel in ni hotel prispeti, tako da se je podjetje «Jadran-film» obrnilo že na dve drugi filmski umetnici. Pred dnevi pa je vendarle prispelo iz Moskve pismo, v katerem Tatjana Samojlova sporoča, da vlogo sprejema in prosi, naj bi ji čimprej poslali scenarij. Od tedaj je korespondenca med Zagrebom in Moskvo zelo živa, vendar menijo, da ne bo šlo vse tako gladko, kajti Samojlova je, kot je sporočila, že v dogovoru tudi z nekim francoskim filmskim podjetjem, pri katerem da je prosila, naj njeno nalogo odgodijo na poznejši čas, da bi mogla igrati prej vlogo Marije v jugoslovanskem filmu «Vojna». Kot vidimo, je Tatjana Samojlova pripravljena igrati, toda za dokončni «da» bo moral nekdo iz Zagreba v Moskvo, da bi se tu podrobneje pogovorili. Časa pa, kot vidimo, ni veliko.

Veliko smo govorili o Bulajiču, veliko o Tatjani Samojlovi, Zavattinija pa smo komaj omenili. Vsako predstavljanje tega velikega italijanskega filmskega človeka našemu človeku bi bilo odveč. Poznamo njegove «Tatove kolese», njegov «Cudež v Milanu», poznamo njegovega «Umberta D» in še kak drug njegov neorealistični film. Vsi ti so bili med najboljšimi italijanskimi filmi. Tudi pri filmu «Vojna», o katerem smo sedaj govorili, bo imel veliko besede. Napisal je bil zgodbo. Dolga je razmišljal, komu naj jo ponudi, končno se je odločil za podjetje «Jadran-film» iz Zagreba. Razgovori so se bili začeli lani jeseni v Benetkah, nato so se z uspehom zaključili v Zagrebu. In če bo šlo vse po sreči, se bo Bulajić ponovno postavil v Pulju z zares dobrim filmom.

—«»—

Francija gradi največji teleskop

NICA — Profesor na pariškem observatoriju Denisse je izjavil na mednarodni konferenci o vesoljskih raziskavah v Nici, da bo imela Francija v prihodnje največji teleskop na svetu. Z njim bo moč opazovati polete v vesolje.

V Ženevi se je začel «proces leta»

Namesto na ministrski stolček v zapor in sedaj pred sodišče

Slovitemu ženevskemu odvetniku očitajo, da je iz ljubosumnosti proti mladeniču, ki mu je speljal ljubico, umoril njegovega očeta

Včeraj se je v Ženevi začel «proces leta». Bistvo procesa je umor in poskus umora, torej nič takega, česar bi ne mogli zabeležiti tudi na številnih drugih sodiščih kjerkoli v svetu, saj je umorov in poskusov umorov, žal, veliko in preveč. Toda v tem primeru gre za obtoženca, ki je v ženevskem in celo švicarskem življenju nekaj pomenil. Pierre Jaccaud je bil eden najslavnejših švicarskih odvetnikov in predsednik ženevske odvetniške zbornice, bil je poslanec v parlamentu, mnogi pa so mu pripisovali tudi možnost, da sede na enega izmed ministrskih stolčkov. Bil je poročen, na videz srečen, vsekakor pa človek, ki so se mu klanjali na vsakem koraku in h kateremu so radi prihajali v goste tudi najvidnejši švicarski ljudje. Mož je bil tudi po zunanjosti prijeten. Visok, suhljat, vedno eleganten. Poleg tega pa je mož zelo družaben in razgledan, veliko več kot povprečen človek njegovega stanu.

Verjetno pa je možu, ki mu je vse tako lepo teklo, spodletelo. Spodletelo pa mu je kot mnogim takim. Pred kakimi 11 leti se je bil spoznal z lepim dekletom Lindo Baud, ki je bila znana pod vzdevkom Pupette. To je bilo zares lepo dekle, simpatično, celo razgledano. In uglajenost ter simpatična pojava slavnega odvetnika — v začetku morda tudi njegov denar — vse to je vplivalo, da je Pupette postala njegova ljubica. In Pupette je skoraj deset let živela s svojim ljubčkom in bila zares srečna, kot je bil srečen tudi on. Njegova poslovna pota so ga vodila po vsej Švici, Franciji, pogosto pa tudi daleč po svetu in nikamor ni Pierre Jaccaud šel brez nje.

ZAČETEK

Pred dobrima dvema letoma in pol pa se je pojavila med njima razpoka. Dekle mu je odkrito povedalo, da ga ima rada, vendar ne tako kot prej, kajti prej da ni mogla brez njega, ker ji je povsod in vedno manjkal, če ga ni bilo, sedaj pa, da ga ljubi, da pa more ostati tudi brez njega. Odvetnik je vedel, da mora biti nekaj vmes in ko se je nekoliko podrobneje pozanimal, je uvidel, da je vmes mlad radiotehnik Andre Zumbach, s katerim se je bilo dekle spoznalo na ženevski radijski postaji, kjer je bil mladenič zaposlen in kjer je dekle od časa do časa nastopalo. Človek, kateremu so se klanjali najvidnejši predstavniki švicarskega javnega življenja, človek, na čigar domu so se sestajali predstavniki «najboljše» švicarske družbe in celo vidnejši ljudje iz tujine, je bil užaljen, da mu je ljubico speljal mlad tehnik, pa čeprav sin bogatega trgovca. Poleg užaljenosti pa je bila vmes tudi ljubosumnost človeka v sicer še krepkih letih, ki pa se zaveda svoje «manjvrednosti» nasproti veliko mlajšemu moškemu. In od tedaj so se začeli drobni spori med velikim odvetnikom in Pupetto, ki so se končali z dokaj smešno epizodo. Nekega večera sta se odvetnik in dekle sestala ob neki vodi in odvetnik je dekletu grozil s samokresom. Dekle pa mu je vzelo samokres iz rok in ga vrglo v vodo. Sledila so nato še grozilna pisma mlademu Zumbachu, toda vse brez najmanjšega učinka. Pupette je bila že izbrala in slavni odvetnik je ostal sam.

Prvega maja 1958 pa se je zgodil zločin. Stara zakonca Zumbach sta ob večerih zahajala k neki verski svečanosti. Ob tem času je v njihovi vili na robu Ženeve po navadi ostajal le mladi Zumbach, radiotehnik Pierre. In veliki odvetnik je tega dne zvečer prišel v vilo s kolesom, stopil v prvo nadstropje in namesto Andreja zalotil tu očeta, kajti na versko svečanost je bila odšla le žena, dočim je Andre bil v službi. Kaj se je tu zgodilo, nihče ne ve, dejstvo je, da je policija, ki je bila pozno zvečer poklicana sem, našla vse stanovanje razmetano, starega trgovca pa je našla v mlaki krvi. Umorjen je bil s samokresom in povrh tega je bil večkrat zaboden z bodalom. V veži pa je neznanec — že na begu — ustrelil še v gospo, ki se je bila prav tedaj vračala z verske svečanosti. Žensko sta zadeli dve krogli, toda brez hujših posledic.

Sum policije je najprej padel na nekatere znane ljudi iz ženevskega kriminalnega življenja, toda vsa zaslišavanja so odpovedala. Vedelo se je le, da je bil morilec visok suhljat moški, da se je odpeljal s kolesom, na katerem je zadnja, varnostna svetilka od časa do časa izmenično zasvetila in ugasnila, ker je bila pač pokvarjena. Nadalje je policija poleg mrliča našla tudi gumb s površnika, na katerem je visel še kosmič blaga. Poleg tega je imela v rokah pet patron samokresa.

SESTANEK V OSLU

Vtem ko se je ženevska policija bodla z indicijami, je odvetnik Pierre Jaccaud odšel v Oslo, kjer je imel neki mednarodni sestanek pravnikov, kateremu je predsedoval. Vtem pa je policija prišla na sum, da bi mogel tudi sam Pierre Jaccaud biti morilec. Sin žrtve Andre Zumbach, ki je bil zaslišan, je policiji povedal, kako so šle njegove stvari s Pupette in odvetnikom. Tu so bila tudi grozilna pisma in še marsikaj. Ko je odvetnik prišel iz Osla, je bil nekoliko spremenjen. Namesto temnih las so ga sedaj «krasili» svetloplavi lasje. Ženi, ki se je ob tem začudila, je odvetnik rekel, da se je bil frizer, h kateremu si je šel strič lase, pomotil in mu namesto neke maže zlil na glavo neko barvilo. Zato si je moral pobarvati vse lase. Toda policija, ki je to spremembo pri slovitem odvetniku opazila, je imela še eno indicijo več. Poleg tega je frizer v Oslu povedal, da je odvetnik zahteval, naj mu prebarvajo lase. Pri preiskavi, ki jo je nato policija napravila pri odvetniku, je odkrila kolo s pokvarjeno zadnjo svetilko in v garderobi tudi plašč, kateremu je manjkal gumb in kosmič blaga je povsem ustrezal blagu plašča. Seveda je našla tudi samokres, v katerem je manjkalo vprav toliko nabojev, kot jih je bilo izstreljenih. Skratka, vsi znaki, da se zločin da pripisati vprav njemu. Toda mož je na policijskem komisariatu — ustrezno svojemu položaju — vse zanikal in z ogorčenjem odklanjal vsako zvezo med seboj in umorom trgovca Zumbacha. V svoj zagovor je imel poleg tega še «odličen» alibi. Ves tisti večer je prebil s svojim poslovnim kolegom, ki je tudi pričal, da sta bila vse popoldne in vse do polnoči — razen ene ure, ki sta jo porabila za večerjo — v pisarni. Toda policaj, ki je sedel na odvetnikovo kolo in opravil pot do Zumbachove vile na robu Ženeve in nazaj, je ugotovil, da se v tisti uri, ki jo je Pierre Jaccaud porabil za večerjo, da napraviti tisto, kar se je bilo zgodilo v vili Zumbachovih in tudi pot od odvetnikove pisarne do vile in nazaj.

PROCES LETA

Skratka, vse govori proti slovitemu odvetniku in na svoji strani ima le svoj sloves. Kako bi bilo mogoče, da bi se tako slaven odvetnik, tolik javni delavec spustil tako nizko, da bi izvršil tolikšen zločin. In če je to še možno, kajti ljubosumje napravi človeka tudi blaznega, toda kako bi mogli od velikega odvetnika pričakovati, da bo napravil tako neumne «napake». Toda ta element Pierru Jaccaudu veliko ne koristi. Elementi, ki govore proti njemu, so mnogo bolj prepričljivi.

V prvem času, ko so slovitega odvetnika spravili že za zapahe, je energično protestiral, ker da je to nekaj nezaslišanega. Mož je računal na svoj sloves. Počasi pa se je začel krušiti in pravijo, da je sedaj hudo bolan, tako da se postavlja vprašanje, če bo sploh mogel slediti vsemu procesu. Vsekakor bo ves čas imel na razpolago, celo v sodni dvorani, zdravnika.

Seveda odvetnik ne prizna zločina, ki mu ga prtijo. To je pač njegova stvar. Značilno pa je, da je med njegovimi tremi zagovorniki tudi sloviti francoski odvetnik Floriot. Že sama slavna ženevska odvetnika Dupunt in Nicollet veliko pomenita, ker ne sprejmeta obrambe zadeve, ki bi bila težko rešljiva. Toda francoski odvetnik Floriot ni v svoji dolgi praksi še nikoli izgubil pravde. Preden se ta odvetnik loti kake obrambe, je gotov, da ima na svoji strani pravico in zakon, ker je sicer ne sprejme. Dvomili bi, da bi tokrat prevzel že v začetku izgubljeno pravdo in s tem prelomil svoje staro pravilo. Vprašanje pa je, kaj bo na velikem procesu povedalo 165 prič; 115 obremenilnih in 50 prič obrambe. V vsakem procesu so možni preobrati, kar nam praksa dovolj zgovorno izpričuje. Počakati bo torej treba, kaj nam bo potek «procesa leta» povedal.

Najdaljših 400 kilometrov na «Pan American Highway»

«Pekel Daria» so končno prekoračili in premerili. V kratkem ga bodo ukrotili. Gre za 400 km dolg «most» med južnovzhodno Panamo in severnozahodno Kolumbijo. Ta ozek del kopnega, ki loči Atlantski in Tihi ocean, se prišteva med najbolj deževna področja na Zemlji. Do danes še niso izdelali točne geografske karte o tem delu sveta. Vsak, kdor je skušal prodreti sem, je naletel na strašne težkoče: roji komarjev, rumena mrzlica, spalna bolezen, neštete žuželke, ki so pogosto bolj nevarne od divjih zveri...

Razen raziskovalcev ni nikogar zanimal ta strašni predel džungle, dokler ni postal «zadnja razpoka» v Panamerican Highwayu, edinstvene ceste, ki združuje skrajni točki obeh Amerik, Aljasko z Ognjeno zemljo. Vse ostale «razpoke» na tej cesti so uspešno zaprli in vse dele že zgradili. Preostala je samo še Daria. Kljub temu, da sta Severna in Južna Amerika povezani s kopno zemljo, vendar ni moč po tej poti z avtomobilom niti z vlakom: za tistega, ki prihaja s severa, se panameriška cesta končuje 40 km zapadno od Panama Cityja, neposredno pred kanalom. Sosedna obala je poraščena z gosto džunglo, ki se razteza v dolžini 400 km do Kolumbije. Šele na najjužnejšem delu darijskega pragozda se panameriška cesta nadaljuje.

O tem neprehodnem področju se je še pred petimi leti vedelo manj kot se je vedelo o Antarktiki ali Sahari. Vedeli so le eno: cesto je treba izgraditi. Poleti 1954 je šla na pot prva ekspedicija, dve leti kasneje pa druga, da bi ugotovili najprimernejšo traso. Končno so izdelali dve alternativi za združitev panameriške ceste. Toda šele po tretji ekspediciji, katere stroške so nosile vse države Srednje in Južne Amerike, so določili dokončno traso. Gradbena dela bo vodil mehiški inženir Ernesto Ruis White.

Premostitev zadnje razpoke na panameriški cesti bo ena največjih zmag tehnike v našem stoletju.

— Upam, da nimate nič proti malenkostnemu povišanju plačel

Radio in televizija

Torek, 19. januarja 1960

Radio Trst A

7.00 Jutranja glasba; 7.30 Lahka glasba in beležke; 11.30 «Žena in dom, obzornik zanimivosti za naše gospodinje»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Guido Cergoli; 13.30 Glahba po željah; 17.30 Plešite z nami; 18.00 Tone Penko: Zanimivi plazilci in dvoživke tujih dežel — «Rdeča gila»; 18.10 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, ki ga vodi Samo Hubad; Lucijan Marija Skerjanc: Gazele; 18.40 Vokalni kvintet Niko Štritof; 19.00 Sola in vzgoja; 19.20 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Priljubljene melodije; 21.00 Franc Jeza: «William Goyen in njegova zgodba», nato Ritmi in pesmi; 22.00 Aljoša Vesel: «Razstava jugoslovanske grafike po Italiji»; 22.15 Jugoslovanski skladatelji — «Vasilij Mirk», sestavil Pavle Merku; 22.45 Južnoameriški odmevi; 23.30 Polnočna glasba.

Trst

12.10 «Tretja stran»; 15.15 «Sthendhal v Trstu»; 15.30 Tržaške pesmi; 20.00 Aktualna tržaška gospodarska in socialna vprašanja.

Koper

Poročila v slovenščini: 13.30, 15.00.

Poročila v italijanščini: 7.30, 12.30, 19.15, 22.30.

6.00—6.15 Prenos RL; 6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijska univerza: «Kako usmeriti proizvodnjo vina», 15.20 Slovanske narodne pesmi; 15.40 Prenos RL; 16.45 Melodije iz filmov; 17.30 Borodin: Simfonija št. 2; 18.00 Pesmi Južne Amerike. Sledijo: Los Panchos, Los Paraguayos, Los 3 De Santa Cruz in Los tres DDiamantes; 22.15 Jazz experiment — igra Charlie Mingus; 22.30 Poročila; 22.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

6.30 Napoved vremena za ribiče; 6.40 Tečaj angleškega jezika; 7.00 Poročila; 11.00 Radijska šola; 11.35 Komorna glasba — Chopin: Balada opus 38, Prokofijev Sonata opus 119 za čelo in klavir; 13.00 Poročila; 13.30 Operno gledališče; 16.00 Otroška oddaja; 16.30 Nemčija v atomski dobi; 19.30 Filmske in gledališke novosti; 20.00 Pomorske pesmi; 21.00 Goldonijeva komedija v treh dejanjih «I due pantaloni». Igra Cesco Baseggio; 22.30 Les Baxter in njegov orkester.

II. program

9.00 Preludij; 10.00 Nino Besozzi: «Il signore di tanti anni fa»; 11.00 Glasba za delavce; 15.15 Koncert v miniaturi; 16.00 Ruggero Ricci in Paganinijevi «Capricci»; 16.20 Fantazija motivov. Pojejo Betty Curtis, Lauro Raffo, Tonina Torrielli, Antonio Vasquez, Caterina Villalba; 20.30 Mike Bongiorno: «Il salvadanaio»; 21.45 Elsa Martenelli; 22.00 «La Bella addormentata», glasba iz Disneyevega filma.

III. program

17.00 Komorna glasba: Weber: 18.45 Mily Balakirev: «Islameyo», igra pianist Ventislav Jankov; 20.00 Večerni koncert. Anton Bruckner: Simfonija št. 7; 21.30 Italijanska lirična poezija 17. stoletja; 22.00 Italijanska povojna glasba — Mario Zafred: Allegro (scherzo) iz Hria št. 2 za violino, čelo in klavir, Vieri Tosatti: «Partita a pugni» za zbor in orkester; 22.50 Pripovedke (prevod za radio).

Slovenija

5.00—8.00 Pisan glasbeni spored za dobro jutro; 8.05 Skladbe popularnih melodij; 9.00 Iz filmov in glasbenih revij; 9.40 Iz Mozartove opere «Don Juan», 11.00 Matičič: Tri skladbe za klavir, Suk: Štiri skladbe za violino in klavir, opus 17; 11.30 Oddaja za otroke; 12.00 Vaški kvintet; 12.15 Kmetijski nasveti: Zimsko dognojevanje krmnim oziminam in travnikom; 12.40 Trio Maksa Kovačiča; 13.30 Solisti pojejo operne arije iz del Donizzettija, Gounoda, Masseneta, Glücka, Mozarta, Verdija, Wagnerja, Puccinija, Dvoraka; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Miran Ogrin: Od Bejruta do Mrtvega morja; 17.20 Beethoven: Koncert za klavir in orkester št. 1; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Zagrebški pevski zbor «Joža Vlahović»; 20.30 Radijska igra — Gerhard Rasmussen: «Stotnik je bil temeljit»; 21.40 Logar: arija za violino in godalo; 22.15 Mendelsohn: Pesmi brez besed.

Ital. televizija

13.30 TV šola; 17.00 Otroška oddaja; 19.00 Simfonični koncert, Saint-Saëns: Koncert št. 2, opus 22, za klavir in orkester; 21.00 Henry James: enodejanka «Poletno uživanje»; 22.15 Cinelandia; 22.45 TV dnevnik.

Jug. televizija

Od 20.50 dalje prenos sporeda tuje TV postaje.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V poslovnih zadevah pričakujte najboljše. Kar se pa čustvenih zadev tiče, boste morali preživeti dokajšnjo krizo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Dopoldanske ure izkoristite do skrajnosti, ker vam zvezde obetajo uspeh le v tem času. Popoldne se prepustite počitku.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Neka oseba skuša vplivati na vaše življenje. Čeprav gre za pametno osebo, skušajte uveljaviti tudi svoje poglede.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Preveč ste površni, kar se odraža v vašem delu. V nevarnosti ste, da svojo malomarnost drago plačate.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne prevzemajte nalog, ki jim niste kos. V družini bo zavladal mir, ko bodo odstranjene skrbi finančnega značaja

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Zaupajte osebi, ki vas ima rada in ki ne zahteva od vas več, kot zmorete. Z zdravjem bodite kar zadovoljni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Vesti, ki jih boste dobili, vas bodo spravile v dobro voljo. Tudi drugače vam bo kar dobro šlo.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Ko bo šlo za trgovski posel, se ne zanašajte na uvidevnost. Računajte s konkretno izgubo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Le v dopoldanskih urah sprejemajte naročila. Popoldne boste imeli dovolj skrbi z nevsakdanjim dogodkom.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Potrpežljivost pri delu bo pravilno ocenjena in priznali vam bodo sposobnost. Iščite si zaveznike pri delu.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Z bujno fantazijo in s smislom za praktičnost si boste utrli pot v boljše življenje. Ne bodite preveč zahtevni.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Nekaj novega se bo vpletlo v vaše vsakdanje življenje. Vsekakor gre za nekaj pozitivnega, zato ne izgubljajte časa.

Tržaško pristanišče pomemben vir valutnih dohodkov za vso državo

V letu 1958 so valutni dohodki dosegli 40 milijard lir, lani pa so se znižali zaradi padca prometa - Pristanišče je treba okrepiti

Pred dnevi smo podrobno poročali o občutnem padcu prometa Javnih skladišč v preteklem letu in navedli poluradni podatek, da se je ta promet znižal za 768.586 ton in da je torej lani dosegel promet Javnih skladišč 1.645 tisoč ton, medtem ko je znašal 1958. leta 2 milijona 413 tisoč 586 ton.

Iz tega izhaja, da je nujno potrebno sprejeti primerne ukrepe za obrambo tržaškega tranzitnega prometa, ki je izražen v zgornjih podatkih, saj se tranzitni promet z zalednimi državami odvija izključno skozi Javna skladišča. Ti ukrepi (znižanje tarif, okrepitev železniških in pomorskih zvez, ustrezni mednarodni sporazumi itd.) so potrebni v prvi vrsti za razvoj tržaškega gospodarstva, ki se še vedno oslanja na pristaniški promet. Istočasno pa gre tudi za zelo donosen posel, saj je znano, da je tržaška pristaniška dejavnost vir zelo obsežnih valutnih dohodkov.

Ne gre torej za neko miloščino, ki naj bi jo osrednji organi nudili tržaškemu pristanišču, temveč za zaščito in okrepitev dejavnosti, ki prinaša celotnemu državnemu ustroju obsežne količine dragocenih valutnih dohodkov. Vse zaledne in prekomorske države, ki trgujejo preko Trsta namreč plačujejo pomorske, pristaniške, železniške in druge usluge v trdnih valutah, ki jih inkasirajo centralni organi in izplačujejo koristnikom (Javnim skladiščem, spediterjem, železnici itd.) v domači valuti.

Valutni dohodki niso majhni in znašajo po raznih računih od 30 do 50 milijard lir. Ocene so dokaj različne, ker je zelo težko presoditi na primer, koliko znašajo dohodki brodnin italijanskih ladij, ki prevažajo poleg masovnega blaga tudi razno blago, za katero pa se brodnine stalno izpreminjajo in so od primera da primera drugačne.

Za promet lanskega leta strokovnjaki še niso izdelali podrobnejših ocen, koliko so znašali, odnosno za koliko so se znižali, valutni dohodki. Kljub temu pa so zelo značilni in pomembni podatki, ki so jih izračunali na osnovi tranzitnega prometa predlanskega leta. Takrat so na ladjah z italijansko zastavo pripeljali in odpeljali iz tržaških Javnih skladišč 1.235.706 ton raznega blaga. Če upoštevamo, da so dosegle brodnine povprečno 9 tisoč lir na tono, znaša skupni valutni dohodek 11,12 milijarde lir. Lani je bil ta dohodek nekoliko nižji, ker se je znižal obseg prepeljanega blaga in ker so se brodnine ponovno znižale, vendar pa ne v toliki meri, kot bi kazalo na osnovi podatkov o prometu, ker se je prvenstveno znižal promet z masovnim blagom in v manjši meri promet z raznim blagom.

Za pristaniške takse, stroške za pilotiranje, pristajanje itd. so ladijski prevozniki plačali 300-320 milijonov lir. Državne železnice so prejele za prevoz tranzitnega blaga okoli štiri milijarde lir. Javna skladišča pa so prejela okoli štiri milijarde lir. Najobsežnejši dohodki pa izvirajo iz zavarovalnin, spedicijskih izdatkov, popravil, dobav za potrebe ladij itd., kar vse računajo, da je doseglo 20 milijard lir.

V celoti, če seštejemo zgoraj navedene vsote, je torej po tej cenitvi dosgel valutni dohodek pristanišča skoraj 40 milijard lir.

Ni dvoma, da se je ta valutni dohodek v preteklem letu bistveno znižal, s čimer je bilo v prvi vrsti oškodovano pristanišče in številne kategorije delavcev, uradnikov in poslovnih ljudi, ki žive neposredno in posredno od pristaniške dejavnosti. Istočasno pa je s padcem prometa imela obsežno izgubo tudi državna uprava. Ta izguba je dvojna, saj se državni prispevki za subvencije določenih pristaniških dejavnosti (na primer Javnih skladišč) že po prirodi teh dejavnosti ne morejo znižati in se je torej negativno zaostril odnos med pristaniškimi dohodki in izdatki. Poleg tega pa je država izgubila težke milijarde valutnih dohodkov.

Iz vseh teh razlogov so nedvomno upravičene zahteve tržaških gospodarskih, sindikalnih in političnih krogov, da je treba pristanišče okrepiti in končno urediti vsa pereča pristaniška vprašanja.

—«»—

Prometni nesreči

Nepazljivost in raztresenost nista priporočljivi človeku, ki hoče prečkati ceste. Tako je 59-letna Emilja Palesa iz Stare istrske ulice včeraj dopoldne stopila s pločnika v Ul. Ginnastica na cesto in jo hotela preckati. Ženska je bila tako zamišljena, da ni opazila skuterista, ki je vozil proti Ul. Farneto. Ko se je znašla v nevarnosti, je bilo prepozno, da bi se umaknila 39-letnemu Tommasu Delli Pizziju iz Ul. della Tesa, ki je bil za krmilom skuterja.

Ženska se je zaradi sunka zvrnila na tla in je začutila v desnem ramenu in desni nogi precejšnje bolečine. Zato je sklenila počakati osebje Rdečega križa, ki jo je odpeljalo z rešilnim avtom v bolnišnico.

Čeprav so ji ugotovili izpah ramena, so jo po nudeni zdravniški pomoči odslovili

Sredi popoldneva se je prav nasproti postaje Rdečega križa na Trgu Sansovino pripetila podobna nezgoda. Tokrat sta se ranila skuterist in pešec.

Manjkalo je nekaj minut do 16. ure, ko je 51-letni Bruno Visentini iz Ul. Bernini prečkal cesto. Tedaj je za krmilom svoje vespe privozil 29-letni Domenico D'Agostino iz Ul. Baiamonti, ki je bil namenjen proti mestnemu središču. Trčenje je bilo neizbežno in oba sta se znašla poleg prevrnjene vespe na tleh.

Rešilni avto je bil takoj pripeljal in ju je odpeljal v bolnišnico, kjer so Visentinija sprejeli s prognozo okrevanja v 8 ali 30 dneh na opazovalnem oddelku; medtem ko so morali D'Agostina, ki je imel med drugimi poškodbami tudi zlom čeljusti, poslati na stomatološki oddelek.

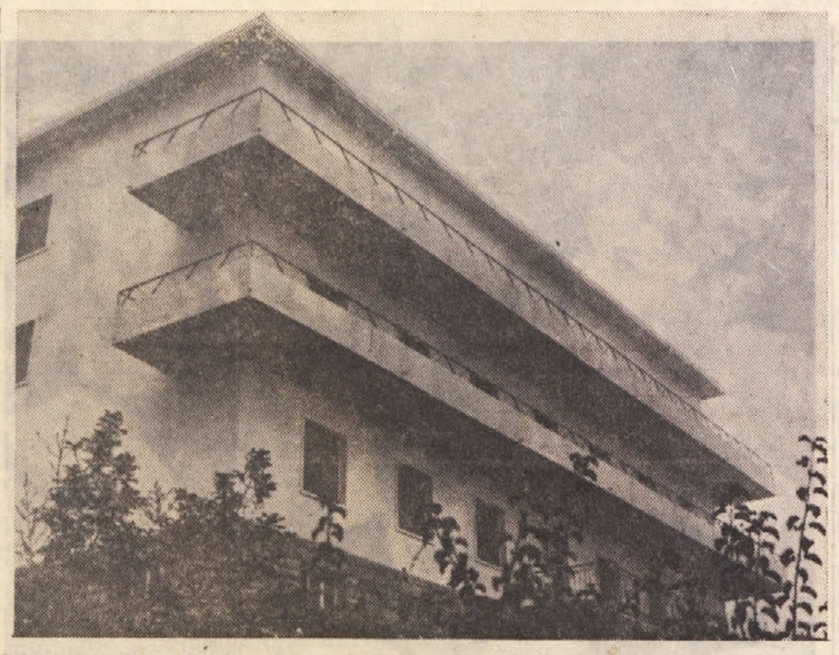

Ze osem mesecev je nova prazna, zelo lepo zgrajena stavba doma za upokojence, ki ga je zgradila občinska uprava devinsko-nabrežinske občine. Občina nima namreč sredstev, da bi dom opremila in vzdrževala

Župan Dušan Furlan pri vladnem generalnem komisarju

Intervencija glede Doma počitka in o gradnji stanovanj v občini

Dom je že 8 mesecev prazen, ker občina nima sredstev za opremo - Občina potrebuje še najmanj 40-50 stanovanj za rešitev najhujših primerov stanovanjske krize

Župan devinsko-nabrežinske občine tov. Dušan Furlan je bil pred nekaj dnevi pri vladnem generalnem komisarju, kateremu je obrazložil najnujnejše probleme občine. Med drugim je bilo največ govora o Domu počitka in o stanovanjski krizi.

Dom počitka so dogradili že pred osmimi meseci, a ga ne morejo še uporabljati, ker nima opreme in zagotovljenih sredstev za vzdrževanje. Dom, v katerem naj bi starejši in najbolj potrebni občani našli zasluženi počitek, prijeten kotiček in primerno oskrbo na stara leta, je na zelo lepem položaju blizu električnega transformatorja, pri borovem gozdiču, s krasnim razgledom na Kras in morje. Občinska uprava ni mogla zbrati lepšega kraja. Že stavba sama je lahko ponos občine, še bolj pa taka ustanova, ki je nujno potrebna spričo socialnega sestava prebivalstva in ekonomskih razmer občine.

Za gradbena dela so porabili 40 milijonov lir, prostora bi bilo za 40 oseb. V začetku bi sprejeli 20—25 oskrbovancev, za opremo bi nujno potrebovali vsaj 10 milijonov lir, za vzdrževanje pa letno približno 9 milijonov lir.

Vladni generalni komisar je sicer priznal, da je ta ustanova v devinsko-nabrežinski občini potrebna, ni pa še dal jasne obljube glede vladnega prispevka zlasti za vzdrževanje. Županu je naročil, naj mu občinska uprava predloži natančen proračun, seveda skrčen na minimalne potrebe. Obljubil je, da bo zadevo nato proučil.

Zadeva je nujna in upati je, da se proučevanje ne bo zavlačevalo mesece in mesece. Škoda je, da je tako lepa stavba že več mesecev prazna in da ne služi svojemu namenu. Sedanji pomisleki so neumestni. Če so višje oblasti pred časom odobrile zadevni sklep občinskega sveta, načrt in potrebno vsoto za gradnjo, ne morejo zdaj pustiti zadevo, kakor se po domače reče, na cedilu.

Tudi problem gradnje ljudskih hiš je v devinsko-nabrežinski občini zelo pereč. Zdi se, da je zadeva obtičala v začaranem krogu, oziroma v birokratskem kotu.

Ze pred časom je bila odobrena gradnja 6-stanovanjske hiše v Nabrežini in 9-stanovanjske hiše v Devinu. Občina je dala brezplačno na razpolago potrebno zemljišče, toda vse je ostalo še na papirju. Kje je krivda? Zadeva je resna, ker sredstva, ki so bila pred leti odobrena, spričo naraščanja cen in stroškov, ne morejo več zadostovati. V zadnjih 14 letih so v devinsko-nabrežinski občini zgradili skupno 42 ljudskih stanovanj.

V tem je vštetih 9 stanovanj, ki so jih pred kratkim dodelili. Upoštevati moramo, da spričo dotoka novih priseljencev število prebivalstva v tej občini stalno narašča. Zdaj potrebujejo najmanj še 40 do 50 stanovanj, da bi rešili najtelj nujne primere. Vladni generalni komisar je obljubil, da se bo zanimal tudi za to zadevo. Občinska uprava, zlasti pa prizadete družine, upajo, da bo njegova obljuba tokrat rekaj veljala in njegova beseda na pristojnem mestu, nekaj zalegla.

—«»—

Deželni odbor KPI proučil predložene osnutke statuta

Nedavno se je sestal deželni odbor KPI za Furlanijo-Julijsko krajino. Potem ko je proučil predkongresne razprave v komunističnih federacijah, je začel razpravljati o vprašanju deželne avtonomije. Na sestanku so podrobno proučili vse zakonske osnutke, ki so jih razne stranke predložile parlamentu za ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom, nato pa so govorili, kakšno stališče bodo zavzeli komunistični poslanci, člani komisije za ustavne zadeve poslanske zbornice, ob razpravi o ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina. Rečeno je bilo tudi, da bodo komunistični poslanci poleg svojega zakonskega načrta sprejeli tudi vse tiste pozitivne predloge drugih poslanskih skupin, ki zahtevajo čimprejšnjo ustanovitev avtonomne dežele.

Odbor je še posebno poudaril, kako se stališče tudi drugih strank, ki se zavzemajo za avtonomno deželo, pozitivno razvija in kako so nekateri drugi politični predstavniki izrazili mnenje, da bo ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom omogočila rešitev mnogih vprašanj.

V zvezi s skorajšnjim prihodom v Videm predsednika vlade Segnija, je odbor izrazil mnenje, da bi bilo treba vprašati ministrskega predsednika, ali je njegova vlada pripravljena pospešiti ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom, kot je to obljubil v poslanski zbornici pred nekaj meseci. Poleg tega pa bi bilo treba vprašati Segnija, kakšne ukrepe misli izvesti v najkrajšem času njegova vlada za rešitev najnujnejših vprašanj v deželi, kot na primer razvoj Trsta, njegovega pristanišča, rešitev hude krize v ladjedelski industriji in v podjetjih IRI sploh, kriza kmetijstva in kriza celotnega hribovskega gospodarstva.

Nesrečni padec

Ledu skoraj ni videti več na cestah. In vendar se je včeraj zatekla v bolnišnico 87-letna Antonija Pobega vd. Viti iz Štramarja ki je trdila, da je med hojo po dvorišču hiše, kjer stanuje, padla na ledeni skorji. Pripomnila je, da se ji je nezgoda pripetila ze 16. t.m. in ker je menila, da ni nič resnega, se je vlegla v posteljo in je upala, da ji bodo zadostovali obkladki.

Ti pa niso pomagali in včeraj je v bolnišnici izvedela, da gre za zlom kolčnega sklepa leve noge, kar jo bo prisililo za dva meseca v posteljo. Za sedaj so jo pridržali na ortopedskem oddelku.

—«»—

Lambreto si je «sposodil»

Dvema karabinjerjema, ki sta bila na straži pred poslopjem italijanske narodne banke, se je čudno zdelo, da ima mlad fant že lambreto. Mimo njiju je namreč v prvih jutranjih urah privozil golobradec. Karabinjerja sta se hotela prepričati, da je vse v redu, zaradi česar sta fanta ustavila. Ta se ju ni prestrašil. Mirno jim je odgovoril, da ne pozna lastnika skuterja, ker si je motor «izposodil».

Fanta, katerega so identificirali za 14-letnega Giulia T., so povabili na karabinjersko postajo, kjer so ga pridržali.

PRISPEVKI ZA KMETOVALCE

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo sporoča zainteresiranim kmetovalcem, da bo nudilo v prid tukajšnjega kmetijstva sledeče prispevke:

1. Prispevek v najvišjem znesku 30% nakupne cene čebulic mečkov (gladiol) odbranih vrst. Ob naročilu morajo zainteresiranci plačati na račun 10 lir za vsako čebulico, ki jih je treba naročiti najmanj 200. Naročila se sprejemajo od 18. januarja in se bodo zaključila 20. februarja t. l.

2. Prispevek v najvišjem znesku 30% nakupne cene semena večne detelje (lucerne), detelje inkarnatke in mešanice travnih semen. Naročila se sprejemajo od 18. januarja dalje dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota.

3. Neposredni obdelovalci in spolovinarji se bodo lahko poslužili prispevka v najvišjem znesku 50% nakupne cene sledečih odbranih semen povrtnin:

spinače: (Norman, Vicking, Gaudry, Virofly);

graha: (mali Provencal, Laxton Superbo, Senator, Telefon, Meraviglia di Helvendon, Adermann);

Baldriana (valeriane) — debelo seme;

redkvice: (Excelsior, Riegl, Saxa).

Zainteresirani lahko dvignejo tozadevna nakazila od 18. t. m. dalje pri tukajšnjem Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu — Ulica Ghega 6.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Nekaj pojasnil o posojilu «Aldisio»

Vprašanje: *Zelo me zanima vedeti, kaj je treba storiti, da se dobi posojilo «Aldisio» za zidanje stanovanja oziroma enostanovanjske hiše. Marsikomu boste ustregli, če boste o tem napisali poseben članek ali kako drugo pojasnilo. Rad bi vedel, kam naj se človek obrne in vse tiste podrobnosti o dobrih in slabih straneh zidanja stanovanjskih hiš s posojilom «Aldisio».*

Vaš čitatelj s Proseka

Odgovor: Najbolje je, da najprej odgovorimo na prvi del vprašanja: «...kaj je treba storiti, da se dobi posojilo «Aldisio»...». Vlada je svoj čas uvedla tovrstno posojilo, ki pride se danes v poštev, seveda v kolikor so denarna sredstva na razpolago, da omogoči ljudem, ki imajo nekaj prihrankov, da si s pomočjo dolgoročnega in nizkoobrestnega posojila sezidajo stanovanje, ali pa da si obnovijo oziroma povečajo staro stanovanjsko hišo.

Do tega posojila ima pravico vsak italijanski državljan. Najprej se mora interesent obrniti na urad za posojilo «Aldisio» pri Tržaški hranilnici in posojilnici (Cassa di Risparmio di Trieste) v Ulici Cassa di Risparmio. V tem uradu bo interesent dobil potrebne obrazce, ki jih bo moral izpolniti in jih predložiti istemu uradu. Izpopolnitev teh obrazcev je prvi akt, ki ga oseba, ki želi dobiti posojilo, mora nujno storiti. Glavno pa je, da interesent, še preden izpolni omenjene obrazce, ve za sledeče pogoje:

1. Komisija za posojila «Aldisio» odobri sedaj največ 3 milijone lir posojila s 4 odstotno obrestno mero, ki mora biti izplačano v mesečnih obrokih najkasneje v 35 letih.

2. Razpolagati mora s ustrezno zemljiško parcelo, ki mora biti vpisana v zemljiško knjigo na ime interesenta.

3. Interesent mora računati, da sedaj odobrijo posojilo v višini največ dve tretjini vrednosti stanovanja oziroma stanovanjske hiše, in sicer na vrednost, ki jo oceni posebna komisija ravnateljstva za javna dela.

4. Preden posebna komisija ravnateljstva za javna dela odobri posojilo, mora interesent predložiti zadevnemu uradu za posojila «Aldisio» pri ravnateljstvu za javna dela vse ustrezne listine, ki jih ni predložil ob izpolnitvi vzorcev, ki jih je predložil uradu za posojilo «Aldisio» pri Tržaški hranilnici in posojilnici (Cassa di Risparmio di Trieste). Toda glede listin, načrtov, zemljiških map in drugih dokumentov, ki jih mora interesent predložiti, da mu odobrijo posojilo, dobi interesent najbolj podrobne in natančne podatke najprej pri uradu za posojilo «Aldisijo» pri Tržaški hranilnici in posojilnici, nato pa še pri uradu za posojilo «Aldisijo» pri ravnateljstvu za javna dela vladnega komisariata v Ulici del Teatro Romano 17.

Sedaj pa še nekaj o «dobrih in slabih straneh zidanja stanovanjskih hiš s posojilom «Aldisio»...». Dobra stran tega načina zidanja stanovanj je tem, da dà država dolgoročno in sorazmerno nizkoobrestno posojilo pod pogoji, ki jih nudi nobena druga bančna ali katera koli finančna ustanova. Poleg tega lahko oseba, ki je dobila posojilo, izplača celoten znesek ali pa delni znesek posojila po petih letih, ko je želela odplačevati mesečne obroke. Se pravi, da se interesent s pogodbo, ki jo podpiše za odplačevanje posojila, dejansko obveže, da bo plačeval v pogodbi določene obroke prvih petih letih, ker mu je omogočeno, da po tem roku lahko izplača celoten ali delni znesek, ki je še ostal po izplačevanju petletnih obrokov. Zlasti pa posojilo «Aldisio» izplača ljudem, ki imajo že svoje zemljišče in ki so toliko podjetni, da si sezidajo hišico «v ekonomiji», se pravi, da ne izročijo zidavo podjetju, ampak da sami zanimajo za nakup gradbenega in drugega materjala, da sami plačujejo delavce in socialno zavarovalne dajatve, skratka, da s svojim trudom prihranijo vse tisto, kar podjetje zaračuna pri vsaki gradnji za svoj dobiček, za davke, ki jih mora plačevati in za druge režijske stroške.

Slaba stran posojila «Aldisio» pa je ta, da je sedaj na razpolago premalo denarja. Kdor vloži prošnjo za posojilo, mora biti pripravljen, da je izpolnil vse predpisane pogoje, da bo čakal najmanj tri leta, ker se posojila izdajajo po vrstnem redu vloženih prošenj. To je za sedaj najslabša stran tega načina zidanja stanovanj.

Pri vsem tem pa je treba poudariti, da komisija prošnje še vedno sprejema in jih rešuje v zadnjih letih z denarjem, ki ga ima na razpolago, povprečno 100 na leto. Interesent mora tudi računati na dejstvo, da se vsako leto določeno število prosilcev odpove posojilu, ker so na en ali drug način med tem časom rešili svoje stanovanjsko vprašanje.

Za zaključek še enkrat opozorimo interesente, da naj pazijo za vsa bolj podrobna pojasnila obrnejo na urad za posojilo «Aldisio» pri Tržaški hranilnici in posojilnici ter na urad za posojilo «Aldisio» pri ravnateljstvu za javna dela vladnega komisariata.

Sicer pa tudi za ta način zidanja stanovanja je treba imeti nekaj denarja v žepu, precej potrpljenja in je treba čakati in čakati, dokler posojila ne odobrijo.

V nedeljo v Borštu zelo uspešna tradicionalna kulturna prireditev

V do zadnjega kotička polni dvorani sta nastopila dva pevska zbora in dramska skupina - Prihodnjo nedeljo ponovitev

Člani dramske družine PD «Slovenec» iz Boršta, ki so v nedeljo nastopili z igro «Gašperunova ženitev»

V nedeljo popoldna na dan vaškega patrona, je bila v Borštu tradicionalna kulturna prireditev. Vabilu na prireditev so se odzvali številni vaščani, tako da je bila dvorana Prosvetnega doma polna do zadnjega kotička. Zaradi slabega vremena, ki je bilo te dni, in zaradi ledene ceste niso prišli na prireditev ljudje iz sosednih vasi, zato pa bodo igralci ponovili igro v nedeljo popoldne. Upamo, da bo mraz popustil in da bodo okoličani lahko prisostvovali tej kulturni prireditvi in se do srca nasmejali.

Najprej se je občinstvu predstavil domači moški pevski zbor, ki je pod vodstvom dirigenta Svetka Grgiča zapel Venturinijevo «Dobil sem pisemce» in Jerebovo «Moj deklič». Nato — vedno pod vodstvom prof. Grgiča — je mešani pevski zbor «Slovenec» zapel dve pesmi in sicer v Vrabčevi priredbi «Polževo snubitev» in Venturinijevo «Pohojena travca».

Po kratkem odmoru so napili člani domače dramske skupine, ki so najprej podali veselo enodejanko Juraja Device «Snubec v zadregi ali Lilly». Nastopili so Pierina Počkar v vlogi mladega zaljubljenega dekleta Lilly, Bruno Zahar je bil odličen snubec Mirko, Branko in Marija Kosmač pa sta bila: prvi oče Tomaž, druga pa sobarica Tereza.

Po kratkem odboru so nastopili še člani igralske družine, ki so prav dobro podali še dvodejanko Ivana Česnika «Gašparonova ženitev». To je zapletena veseloigra, ki se godi v kraški vasi. Mlakar, bogat gostilničar (Branko Kosmač), ima nečakinjo Hanico (Zmaga Sedmak), ki jo je obljubil za ženo staremu vdovcu, skopuhu in bogatemu kmetu Gašperonu (Boris Zobec). Hanica pa je zaljubljena v mladega kmeta Simena, katerega podpirajo tudi Neža Mlakarjeva žena (Marija Kosmač), Marko Mlakarjev sin (Miran Zobec), Marjana Mlakarjeva dekla, (Boža Zagar), Mojca Šimenova sestra (Pierina Počkar) in Gaber vaški godec (Bruno Zahar).

Zgodba se seveda konča v korist mladega para, medtem ko je stari skopuh Gasperon ostal s prazno vrečo. V igri nastopajo še vaška dekleta in fantje. Treba je priznati, da so vsi mladi igralci-diletanti prav dobro podali svoje vloge. Največja pohvala pa gre učitelju Stanku Skrinjarju in njegovi soprogi Adrijani, ki sta se resno trudila mesec in pol dni, da pripravita igralce.

Vsi prisotni so bili zelo zadovoljni z izvajanjem programa in so nagradili z močnim ploskanjem nastopajoče.

Ob koncu še prijateljski nasvet. Lepo je, pohvalno da pripeljejo starši otroke k predstavam, ker se tako že v mladih ljudeh vzbuja čut za lepoto. Toda zelo priporočljivo bi bilo, da bi otrokom svetovali nekoliko več discipline. Res je otrok vedno in povsod nemiren, toda ob takih priložnostih je zelo mučno videti, kako se sami igralci na odru mučijo, ker jih nemirni otroci pod odrom s svojim razgrajanjem motijo, pri že itak težki nalogi. Da ne omenjamo pri tem še občinstva, ki zaradi otroškega živžava izgubi polovico užitka. Blaga, toda potrebna kritika.

Članom prosvetnega društva «Slovenec» se zahvljujemo za lepo prireditev in na svidenje o nedeljo!

MARIO MAGAJNA

—«»—

Drugi planinski večer

Slov. planinsko društvo je priredilo svoj 2. planinski večer. Kljub besnemu zimskemu izbruhu januarskega vremena, poledice po višjih mestnih predelih, je bil obisk še kar lep — planinski.

Pri diskusiji, ki se je je bil udeležil za Sportni klub «Bor» tov. Jože Cesar, so sklenili, da bodo skupno nastopali v smučarski dejavnosti. Planinci se bodo pridružili začetnemu smučarskemu tečaju, ki se je bil začel v Kranjski gori, in v katerega še vedno sprejemajo začetnike za nadaljnje vežbanje, posebno zaradi ugodnih snežnih prilik v neposredni bližini.

Medtem se bo nadaljevalo z malimi planinskimi izleti na bližnji Kras ob ugodnem vremenu ob nedeljah in praznikih.

Predavanje turistično planinskih filmov Aljoše Zerjala je zavzelo preostali večji del večera in je pritegnilo vso napeto pozornost s svojo barvno pestrostjo in zanimivostjo pokrajinskih lepot Gorenjske od Bohinja-Bleda in okolice do Dolomitov pa doli do Plitvičkih jezer. Že nagrajeni film o božični jelki je zelo zanimal, saj gre za neprisiljeno režirano malo duhovito dogodivščino o tem običaju v tržaško-ščedenski sredini. Film Srečko Merlaka, tudi Ščedenca, s posnetkom «kranjske ofceti» v Bohinju, je privlekel vso pozornost za ta zanimivi običaj z vso njegovo barvno živostjo, ki vsako leto pritegne večje število tujcev na Gorenjsko. Seveda so ti filmi pokazali prisotnim ljubiteljem tega lepega sodobnega, planinsko-turističnega «hobbyja», ki se trdovratno tišče svojega domačega zapečka — kolikšne so uporabne možnosti za to dejavnost. Sicer pa imajo naši filmarji Slov. fotokluba še lepe zaloge zanimivih spominov na svoje turistične podvige in čakajo le primerne prilike, da jih predstavijo javnosti.

Pogled na del — kljub slabemu vremenu — nabito polne dvorane med nedeljsko kulturno prireditvijo v Borštu

V sodnih dvoranah

Ponovno na zatožni klopi pred sodniki skupina mladih in „agilnih“ tatov

«Usposobil» se je za drobne prevare, s katerimi se je preživljal

Pred dvema letoma je aprila padla policiji v roke spretna skupina tatov ki je precej časa belila lase preiskovalnim organom. Z aretacijo te skupine so policijski organi razsvetljili marsikatero tatvino. Skrivnosti tat, ki ni nikoli zapustil za seboj sledov in ga ni bilo mogoče odkriti, je bil 24-letni Dante Surriano iz Ul. Commerciale. Ta fant je imel na vesti presenetljivo število tatvin, ki jih je izvrševal sam in v družbi drugih. Ukradeno blago si je pridržal, ali pa ga je prodajal za naravnost smešne cene

Odveč bi bilo objaviti celotno obožnico sestoječo iz petih natipkanih strani. Pripomnimo naj samo, da se je Surriano lotil vsakega «dela»: kradel je iz avtov, kradel je skuterje, s katerimi se je nato zabaval, dokler je bilo kaj bencina v njih, kradel je tudi rezervna kolesa in druge dele. Ko se mu je ponudila prilika, je vlamljal tudi v stanovanja in če ni bilo drugega, se je lotil tudi malenkostnih stvari, kot so brisače in podobno, kar je ukradel na parniku Saturnia.

Skupno z njim so morali na zatožno klop tudi drugi «ljubitelji» tujega blaga. Med temi so bili: 21-letni Giorgio Okretich iz Videmske ulice, 21-letni Luigi Giacuzzo iz Ul. Commerciale, 22-letni Giorgio Caposassi iz Videmske ulice, 23-letni Guerrino Vidotto iz Ul. Commerciale itd.

Razprava, ki je bila oktobra 1958. leta, se je zaključila s strogo obsodbo glavnih krivcev. Trije fantje, ki niso bili tako izprijeni kot drugi, so dosegli pogojno kazen brez vpisa v kazenski list. Nasprotno pa so sodniki strogo postopali s Surrianom, kateremu so prisodili 4 leta zapora in skupno, za razne prekrške, 33.000 lir globe. Za nekatere obtožbe je bil fant sicer oproščen, kar velja tudi za ostale. Tudi Okretich in ostali so dobili pošteno lekcijo in sicer 3 leta in pol zapora in 20.000 lir globe, Giacuzzo 2 leti in 4 mesece ter 15.000, Caposassi 3 leta in 8 mesecev ter 23.000 in končno Vidotto poldrugo leto zapora, 12.000 lir globe in 6 mesecev pripora ter 40.000 lir denarne kazni, kar velja za prekršek cestno - prometnih predpisov.

Nekaj obtožencev, ki je moralo na zatožno klop zaradi obtožbe zatajevanja ali nepravednega nakupa ukradenega blaga, pa so sodniki obsodili z globo.

Nekaj mesecev kasneje sta morala dva od že imenovanih obtožencev in sicer Giacuzzo in Okretich ponovno pred sodnike. Tokrat sta bila med drugim obtožena, da sta skupno z Giovannijem Cerviattijem iz Ul. Ovidia, ponoči 1. julija 1957. leta vlomila v tobakarno v notranjosti filoavtobusne postaje v Miljah in odnesla, kar jima je prišlo pod roko.

Z njima je bil na zatožni klopi tudi Ennio Sossi iz Ul. Carmelitani, je zatajeval ukradene cigarete. Njega so sodniki obsodili na 1 mesec in 10 dni zapora ter na 6.000 lir globe in so mu priznali pogojnost kazni. Cerviattija so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov, Giacuzzija in Okreticha pa so obsodili in sicer prvega na 7 mesecev in 8.000 lir, drugega pa na 8 mesecev zapora in 8.000 lir globe.

Vložili so priziv. Verjetno sta Giacuzzi in Okretich hotela doseči zmanjšanje kazni in morda tudi preklic odloka, da bi bila skupno s Caposassijem po prestani kazni še leto dni pod policijskim nadzorstvom. Njihovi odvetniki so vztrajali z več ali manj prepričljivimi argumenti, zaradi česar so prizivni sodniki, dolgo premišljevali in diskutirali preden so prečitali razsodbo.

Delo sodnikov ni bilo tako preprosto. Precej prekrškov je namreč odpadlo zaradi amnestije in za nekatere obtožence so morali kazen z obeh razprav sešteti.

Po nekajurnem razmišljevanju in diskusiji so priznali obtožencem zatajevanja ukradenega blaga amnestijo. Tako je tudi odpadla kazen za kršitev cestnoprometnih predpisov Vidottu. Sodniki so nato izrekli za glavne obtožence sledečo razsodbo: Surriano 3 leta, 16.000 lir. Okretich 2 leti in 6 mesecev in 14.000, Giacuzzo 2 leti in 12.000, Caposassi 2 leti in 6 mesecev ter 14.000 in končno Vidotto 1 leto in 2 meseca zapora ter 10.000 lir globe. Vsem so pomilostili kazen do dveh let zapora, kar pomeni, da sta se Vidotto in Giacuzzo rešila vseh nadaljnjih nevšečnosti. Ostali pa bodo morali razliko presedeti.

Preds. — Nardi, tož. — Marsi, zapisn. — Vascon, obramba — odv. Antonini, Girometta, Padovani, Amodeo, Fast in Severi.

Tudi 38-letni Ottone Stabile iz Ogleja, je moral živeti. Tako trdi on in nihče mu ne bi mogel ničesar če se ne bi možakar preživljal na nepošten način. Specializiral se je s prevarami, ki so mu nesle poldrugi tisočak in nič več. Najraje je hodil okoli in obljubljal proti majhni napitnini delo, stanovanje ali pa tudi premog in drva seveda po znatno znižani ceni. Kdor mu je verjel, je moral potegniti iz žepa nekaj stotakov ali tudi kak tisočak in mož je izginil brez sledu. Seveda ni nihče videl ne dela, ne stanovanja niti drv in premoga. Moral jih je pač kupiti po veljavnih cenah.

Policija je Stabileja že dobro poznala. Zaradi prevar so ga že izgnali in Bologne in tudi v Trstu so mu prepovedali klatiti se po mestu. Moral ostati doma, a ker se tam zdalo «zaslužiti», se je najraje zadrževal pri nas. Toda sredi decembra lani so ga policijski organi iztaknili v Barkovljah in hočeš nočeš, je moral Stabile najprej na policijo in nato še v zapor. Včeraj pa je prišel čas polaganja računov in možu, ki je sicer že vajeni zaporov, so prisodili za prevare 6 mesecev zapora in 6.000 lir globe, za kršitve policijskih odlokov oziroma, ker ni držal predpisov, ki so mu bili dani z izgonskim listom pa so ga obsodili še na 1 mesec in 10 dni pripora.

* * *

Giuseppe Glavina dobro pozna predpise ljudskega prenočišča v Ul. Gozzi. Dobro ve, da po določeni uri nimajo nihče dostopa v hišo in da vanjo ne pustijo ljudi, ki so prikažejo vratarju v vinjenem stanju. Glavina je, čeprav ne bil «polna», hotel vseeno vstopiti in se zavaliti v posteljo. Ker mu vratar ni dovolil vstopa, je mož začel okoliščane na ves glas kričati, s čimer je motil javni mir.

Vratar Glavine ni mogel ukratiti. Zato je poklical policijo. Dva agenta sta moža odpeljala najprej v bolnišnico, kjer so mu ugotovili pijanost, in ga nato odpeljala v postajo, kjer je noč prebil celici.

Kot po navadi, je moral Glavina tudi tokrat pred sodnikom zaradi pijanosti, ki mu je prisodil dva meseca pripora.

Sodnik — D'Amato, zapisn. — Zanetti.

Kino na Opčinah

predvaja danes 19. t. m. z začetkom ob 18. uri
Universal cinemascope barvni film:

«Krogla brez imena»

Vesolje, zemlja in mikrokozem

Pravkar preteklo leto je gotovo karakterizirano po uspelih poletih iz območja Zemljinega gravitacijskega polja. «Intonacijo» je dal Lunik I, ki je vzletel prav v začetku leta (2. jan.) in je ubral pot mimo Lune ter zašel v območje, kjer prevladuje privlačnost Sonca in tako postal prvi umetni planetoid. Tri mesece pozneje se mu je pridružil ameriški umetni planetoid «Pioneer IV». Potem je svet presenetila vest, da je druga sovjetska vesoljska raketa, Lunik II pristal na Luninem površju, a ob drugi obletnici vzleta Sputnika I (4. okt.) so izstrelili «avtomatsko medplanetno postajo», Lunik III, ki je zletela mimo Lune in se nato povrnila v gravitacijsko polje Zemlje kot njen satelit. Vsi ti poleti kakor tudi vsi nadaljnji poskusi z umetnimi sateliti so bili brez moštva. Toda strokovnjaki se resno pripravljalo na vsemirski polet samega človeka. Potovanje po medplanetnem prostoru pričenja novo raziskovalno dobo in odpira nov horizont, ki ga danes še ne moremo presojati v celoti.

Kaj pa naj človek pričakuje od teh podvigov za praktično življenje. Prazna so pričakovanja, da bi se Zemljani izselili na Luno in na druge bližnje člane našega osončja, ko ne bi imeli več dovolj prostora na Zemlji. Prav tako so iluzorne misli, da bi od teh nebesnih teles črpali surovine za življenjske potrebe na Zemlji ali da bi na njih postavili vojaške postojanke. Pač pa lahko pričakujemo, da pridemo po tej poti do popolnejših podatkov o sestavi in o spremembah v Zemljini atmosferi, tako da bi bilo možno dolgoročno napovedovanje vremena in s časom morda celo reguliranje vremena. Prav tako utegnejo umetni sateliti postati primerne relejne postaje za radio in televizijo.

Nedvomno mnogo večje so koristi, ki jih bo imela od tega znanost. Predvsem velja to za astronomijo, ki je iz zgolj opisne vede, kakršna je bila doslej, postala eksperimentalna veda, podobna fiziki, ker samovoljno lahko spreminja pogoje pri poskusih z umetnimi sateliti in proučuje dosežene rezultate. Iz višine, kjer krožijo ta medplanetna prometna sredstva, pa se odpira neoviran pogled na nebesna telesa, ki ga opazovalcu na Zemlji v veliki meri zastira Zemljina atmosfera. Tako si obetajo astronomi globlji vpogled v fiziko Sonca in zvezd a hkrati tudi v atomsko fiziko. Biologi in biokemiki pa pričakujejo od tega odgovor na staro vprašanje, ali so tudi na drugih planetih živi organizmi kakor na Zemlji. Raziskave medplanetnega prostora pa nas bodo morda presenetile še z raznimi nepričakovanimi odkritji, kakršno je bilo na primer odkritje nevarnega sevalnega pasu, ki obdaja Zemljo.

Čeprav so raziskave vesolja v rokah velikih držav, imajo vendar eminentno mednarodni značaj in so na njih bolj ali manj zainteresirane vse države. V njih pa se skrivajo tudi nevarnosti za mednarodne zapletljaje. Zaradi tega je nujna mednarodna kontrola. V Mednarodnem geofizikalnem letu je bilo to vprašanje rešeno s posebnim dogovorom med sodelujočimi državami. Toda konec leta 1958 je bil tudi konec Mednarodnega geofizikalnega leta. Spričo važnosti začetega a ne dovršenega dela je nadaljevanje raziskav vsaj na nekaterih področjih (Antarktika, oceani, vesolje) prevzelo «Mednarodno geofizikalno sodelovanje 1959» pod okriljem Mednarodnega sveta znanstvenih unij (IGSU). Za vesoljske raziskave so ustanovili poseben odbor GOSPAR (International Committee on Space Research) z nalogo, da koordinira vesoljske raziskave in predlaga načrte za bodočnost. V GOSPAR je zastopanih 10 držav: obe državi, ki sta izstrelili umetne satelite, Sovjetska zveza in ZDA, dalje pet držav, ki razpolagajo z raketami (Avstralija, Francija, Japonska, Kanada in Velika Britanija), ter izmenjaje po tri države, ki so zainteresirane pri izsledovanju satelitov. Razen tega so v njem predstavniki devetih znanstvenih unij (za astronomijo, fiziko, geofiziko, mehaniko, kemijo, fiziologijo, biologijo, radio in biokemijo). Da bi bolje spoznali našo Zemljo, sta se poleg že omenjenega odbora GOSPAR ustanovila še odbor za raziskovanje Antarktike, SCAR, in odbor za proučevanje oceanov, SCOR.

V SCAR so predstavniki 12 držav, ki so že v Mednarodnem geofizikalnem letu sodelovali pri raziskavah v Antarktiki. Ti so v začetku decembra lani podpisali pogodbo, kjer je rečeno, «da je v interesu vsega človeštva, da se Antarktika za vedno določi izključno za miroljubno dejavnost in da ne sme postati predmet mednarodnih sporov».

SCOR pa si je nadel nalogo, da raziskuje oceane. V ta namen so izbrali najprej Indijski ocean, ker se da tam najlaže izmeriti prenos energije z vetrov na morske tokove. Od rezultatov te akcije pa pričakujemo veliko korist za ribarstvo, ki je zlasti za narode na Daljnem vzhodu življenjskega pomena.

Mednarodno sodelovanje pa se je pokazalo koristno tudi na področju pojavov v mikrokozmu, namreč pri proučevanju zgradbe atomov in elementarnih delcev, iz katerih je zgrajen ves materialni svet. Tako so lani, 24. novembra pri Zenevi v Švici spravili v pogon orjaški sinhrotron, ki ga je v petih letih zgradilo 200 znanstvenikov in tehnikov iz raznih evropskih dežel za Evropsko središče za jedrske raziskave, CERN, pri katerem sodeluje 13 držav, med temi tudi Jugoslavija. Ta sinhrotron je največji pospeševalnik te vrste, saj podeli električnim delcem energije do 24 milijard elektronskih voltov.

V preteklem letu ni bilo nobenega epohalnega odkritja na področju jedrske fizike, le število znanih elementarnih delcev se je povečalo, tako da je pregled čimdalje bolj zamotan in težaven. To poglavje očitno ni še zaključeno in terja nove raziskave in dokončno pojasnitev ter razlago. Nedvomno bo k temu pripomogel tudi novi sinhrotron. Morda nam bodo še večje uspehe prinesli drugi še večji pospeševalniki, ki jih že gradijo v Sovjetski zvezi in Združenih državah Amerike in ki bodo podeljevali električnim delcem energije od 50 do 100 milijard elektronskih voltov. Odgovor na marsikatero vprašanje s tega področja pa pričakujejo od proučevanja kozmičnih žarkov.

Medtem pa že na veliko s pridom izkoriščajo energijo, ki se sprošča pri pojavih v mikrokozmu, namreč pri procesih v atomskih jedrih. V mnogih deželah že delujejo jedrske centrale. Začeli pa so tudi že izkoriščati tako sproščeno energijo za ladijski pogon. Vprašanje atomskega pogona za letala pa je še vedno v fazi proučevanja.

V vseh teh primerih gre za energijo, ki se sprošča pri fisiji, to je pri razcepu težkih uranovih in plutonijevih atomskih jeder. Odkrili pa so tudi nasprotni jedrski pojav, po kakršnem nastaja ogromna energija v notranjosti Sonca in zvezd, namreč fuzijo, to je zlitje jeder najlažje prvine, vodika, v helijeva jedra. Leta 1958 se je raznesla vest, da so odkrili postopek, po katerem se sproži tak proces na način, ki ga lahko kontroliramo in ki ga torej utegnemo izkoriščati v miroljubne namene. Žal pa se je izkazalo, da je bila ta vest preuranjena, čeprav je prišla od resne znanstvene strani. V preteklem letu so nadaljevali raziskave in poskuse na tem področju.

Tako smo v bežnih črtah orisali najbolj pomembne znanstvene dosežke v vesolju, pri raziskavah Zemlje in v atomu. Človek je z bujnim napredkom znanosti in tehnike zaoral globoke brazde, ki bodo odločilnega pomena za bodoče rodove.

Dr. prof. LAVO CERMELJ

—«»—

Skoraj 209 milijonov prebivalcev SZ

MOSKVA, 18. — Po štetju v preteklem letu ima SZ 208 milijonov 826.000 prebivalcev. L. 1959 je znašal prirastek 3.660.000. Povprečna življenjska doba v SZ znaša 67 let, kar je več kot dvakrat toliko kot v predrevolucijski dobi, in je obenem med najvišjimi na svetu. Umrljivost pa je najnižja na svetu.

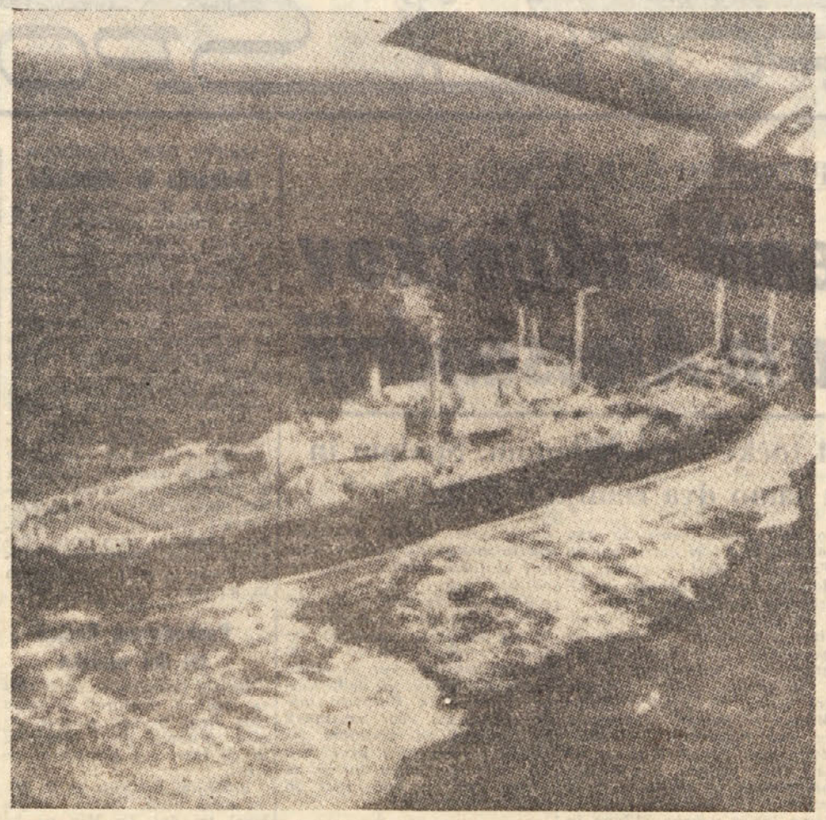

Skupina sovjetskih ladij krozi že nekaj dni v bližini področja med Midwayskimi in Havajskimi otoki, kamor bo najbrž padel drugi stadij «superrakete», ki jo bodo Rusi verjetno kmalu izstrelili proti Veneri in Marsu

Mednarodni register kulturne imovine

Tudi v primeru vojne bo Vatikanu prizanešeno

Na podlagi mednarodne konvencije o zaščiti kulturnih dobrin se države podpisnice obvežejo, da bodo čuvale in spoštovale kulturne dobrine v lastni in v tujih državah

PARIZ, 18. — Trideset velikih držav, med katerimi so Velika Britanija, Francija, ZDA, SZ in razne vzhodne države, se je obvezalo, da bodo spoštovale celotno vatikansko državo v primeru oboroženega spopada.

Ta obveza izhaja iz vpisa Vatikana v «mednarodni register kulturne imovine pod posebno zaščito». Vpis je bil danes popoldne na sedežu UNESCO.

Vatikanska država je zaprosila za vpis v register, ki je bil sprejet 14. maja 1954 v Haagu, na koncu mednarodnega zborovanja pod pokroviteljstvom UNESCO 17. septembra lani. Kulturna organizacija Združenih narodov je dostavila prošnjo Vatikana vsem podpisnicam registra, da bi sporočile morebitne ugovore. Ker je včeraj opolnoči potekel rok, do katerega bi lahko kdo vložil kak ugovor, je bila prošnja Vatikana sprejeta.

Na podlagi predpisov mednarodne konvencije o zaščiti kulturnih dobrin se države podpisnice onvežejo varovati in spoštovati kulturne dobrine tako na lastnem ozemlju kot na ozemlju tujih držav podpisnic. Vpis Vatikana v omenjeni register je prvi, obenem pa je prvi in najbrž tudi edini primer, ko je kaka država v celoti proglašena za kulturno dobrino.

Vpis Vatikana v omenjeni register je olajšala tudi italijanska vlada, ki se je obvezala, da se odpove uporabi Via Aurelie za vojaške namene v primeru oboroženega spopada. Mednarodna konvencija namreč določa, da ne morejo biti zaščitene kulturne dobrine, ki so v neposredni bližini zelo važne prometne žile ali vojaških objektov.

V Parlormu blizu Turina sta zaradi influence istočasno umrla zakonca Sesia, oba stara 75 let. V Milanu pa sta zaradi srčne kapi umrla skoraj istočasno zakonca Rapelli, stara 59 in 57 let. (Na sliki sta zakonca Sesia).

Štiri ure zakopan do obraza

Končno so ga potegnili iz zemlje s škripcem

BOLOGNA, 18. — Med delom za izkop kanalov za odtočne cevi pri gradnji nekega novega poslopja je danes zasulo nekega 59-letnega delavca. Tovariši so mu takoj priskočili na pomoč in mu odkopali najprej obraz, da je lahko vsaj dihal. Brž so tudi prihiteli gasilci, vendar pa njih delo ni bilo lahko zaradi stalne nevarnosti, da se še druga zemlja sesuje in delavca pokoplje. Počasi se je delavec oprostil pritiska še okrog ramen. Pokazal je izreden odpor in moč, saj je tudi sam odkopal okrog sebe nekaj zemlje. Ranjen ni bil, pač pa je tožil, da mu je mraz; gasilci so mu dali likerja in okrepčil.

Iz neprijetnega položaja so ga končno potegnili s škripcem, pritrjenim na trinožnik. Delavcu pri tem ni bilo prijetno, toda poveljnik gasilcev, ki je ukazal dvanajstim gasilcem vleči, si je bil očitno v svesti, da se delavcu pri tem ne bo kaj hujšega pripetilo. Ko so ga res ob 15.45 po štirih urah neprijetne ječe privlekli na dan, so ga takoj odpeljali v bolnišnico. Tu so ugotovili, da njegovo stanje ne povzroča skrbi in da bo okreval v 6 dneh.

Otroci žrtve raznih nesreč

Plin je v Parizu in Vercelliju umoril 5 otrok in 3 odrasle

Štirje otroci so našli smrt pri avtobusni nesreči, enega pa je poleg očeta ustrelila poblaznela mati

PARIZ, 18. — Kmalu po polnoči se je 35-letna Suzanne Huet v pariškem predmestju Colombes nenadoma prebudila zaradi duha po osmojenem. Njen mož, ki se ni najbolje počutil, je takoj dognal, da prihaja dim iz kleti, kjer se je nahajal kotel na nafto za centralno kurjavo. Ni se jima zdelo, da bi se lahko požar razširil takoj do prvega nadstropja. Žena se je takoj oblekla in odhitela v sosednjo hišo telefonirat gasilcem; mož jo je še pospremil do vrat in ji priporočil, naj opravi hitro.

Dasi so gasilci prispeli že po nekaj minutah, je bilo vendar že prepozno, da se požar ne bi razširil na stopnišče, ki vodi v zgornje nadstropje. Gasilci so vdrli v hišo skozi okna, toda Jean Huet, njegovi štirje otroci v starosti 9, 5 in 3 let ter 18 mesecev in stara mati so že bili mrtvi zaradi zadušitve. Trupla odraslih so bila na hodniku, trupla majhnih pa v posteljicah, na katerih je bilo še polno igrač.

Komisija, ki skuša ugotoviti vzroke nesreče, skoraj izključuje, da bi nesreča nastala zaradi požara v kotlu. Pač pa se domneva, da so se ventilacijske naprave blizu kotla vnele, nakar je topel zrak, ki je prihajal v sobe, dovajal ogljikov oksid, ki je umoril vso družino razen matere, ki je edina ostala živa, ker se je za nekaj časa odstranila iz hiše.

VERCELLI, 18. — Ko se je proti 13. uri 34-letna bolničarka Rosanna Giara vrnila po končani službi domov, je nista kot po navadi pričakovala njen mož in 10-letni sin. Pohitela je takoj k majhni mehanični delavnici moža in ko je odprla vrata, je zagledala obadva na tleh. Iz neke jeklenke je metan uhajal v znatni količini in oba zastrupil. Vsaka pomoč je bila že zaman.

SCOTTSBORO (Alabama, ZDA), 18. — Davi je tovorni vlak povozil na nekem prehodu šolski avtobus, na katerem je bilo 14 otrok. Pri nesreči so izgubili življenje 4 otroci, stanje nadaljnjih 8 otrok ter šoferja pa je zelo resno.

HOLLYWOOD, 18. — Neka 38-letna ženska, ki je bila pred kratkim odpuščena iz bolnišnice za duševne bolezni, je davi ob 6. uri pograbila pištolo in začela streljati proti možu in petim otrokom. Mož in štirimesečni sinček sta bila takoj mrtva, medtem ko so bili dveletni in osemletni sin ter petletna hčerka hudo ranjeni v glavo. Samo najstarejša (12 let) hčerka je bila neznatno ranjena in je poklicala policijo.

—«»—

M. Monroe zbolela

BEVERLY HILLS (Kalifornija), 18. — Neka vrsta influence, ki se je pojavila na področju Los Angelesa, je prizadela tudi filmsko igralko Marilyn Monroe. Zdravnik družbe 20th Century-Fox je mnenja, da bo igralka lahko že delala sredi tedna. Marilyn Monroe je sedaj zaposlena pri snemanju filma «Lets Make Love» z Yvesom Montandom in Frankiejem Vaughanom.

Jasno in mrzlo vreme

Zaradi zametov prekinjen cestni promet med Ljubljano in Reko ter Ljubljano in Koprom

V Italiji je včerajšnjo noč marsikje zopet pritisnil oster mraz, ki je v nekaterih pokrajinah dosegel tudi nad 20 stopinj pod ničlo. Mrzlo je bilo zlasti ponekod v Piemontu pa tudi v Lombardiji, Emiliji in na jugu države. Ob 13. uri je včeraj kazal toplomer v Milanu —6, v Veroni —4, v Bologni —2, v Campobassu —2 in tudi v Potenzi —1.

Medtem ko je skoraj povsod vreme ustaljeno — jasno ali tudi oblačno, toda brez padavin — pa je v Kalabriji in Siciliji še vedno zelo neprijetno. V nižinah pada dež, v višjih krajih pa sneg. In kar čudno se sliši, da so morali iti na Siciliji reševat devet delavcev, ki so obtičali v 2 m visokem snegu, ko so šli popravljat električni vod k televizijskemu relejnemu stolpu na Monte Soro. V Palermu je včeraj padala toča. Med nevihto je strela ubila nekega moža, ki je jahal na muli, nekemu drugemu pa je zažgala dežnik, ne da bi se njemu kaj hujšega zgodilo. Okrog Sicilije je še vedno morje silno razburkano in na otok Pantelleria že deset dni ni pripeljala nobena ladja. Tudi v Bariju je v pristanišču skoraj nemogoče delati. Blizu Cosenze je plaz zasul nekega kmeta, ki je šel v svinjak krmit prašiče. Kmet je pod plazom umrl pa tudi prašiči so poginili.

V Jugoslaviji spet sneži. Prekinjene so železniške proge Split — Zagreb in Sarajevo — Dubrovnik in nekatere v Makedoniji. Drugod pa imajo vlaki velike zamude. V Sloveniji je cestni promet prekinjen čez Podkoren, Ljubelj in Predil. Zaradi zametov pa je vožnja z avtomobili nemogoča iz Ljubljane na Reko in v Koper. V Koper vozijo avtomobili skozi Sežano, toda ne brez znatnih težav pri Senožečah. Uprava cest se trudi, da omogoči vožnjo za rally Monte Carlo; udeleženci tega tekmovanja bodo vozili skozi Slovenijo 20. t. m. Tudi v Splitu je ponovno zapadel sneg. V Hercegovini je snežni vihar ustavil več vlakov na odprti progi.

Drugod v Evropi kaže, da se vremenske razmere polagoma izboljšujejo, dasi je prejšnjo noč še krepko snežilo v Nemčiji, na Švedskem in Norveškem. Bolj proti severu na Švedskem pa je silen mraz do 40 stopinj pod ničlo.

Blizu Salzburga je snežni plaz porušil vodno napeljavo za dve največji hidrocentrali v pokrajini. Tako se dnevno proizvaja 200.000 kilovatov manj.

—«»—

DUNAJ, 18. — Zaradi številnih okrutnih zločinov v Avstriji v zadnjem času je bil na kongresu Ljudske stranke soglasno izglasovan predlog za obnovo smrtne kazni. Predlog obenem poziva poslance stranke, naj takoj napravijo vse potrebno, da se izvede plebiscit o zopetni uvedbi smrtne kazni.

Z novim radarjem bo mogoče opazovati tudi pod krivuljo zemeljskega horizonta

NEW YORK, 18. — Današnji «New York Times» poroča, da so znanstveniki laboratorija pomorskih raziskav v Washingtonu sestavili radarski aparat ki je sposoben sprejemati z onstran krivulje zemeljskega horizonta ter zaznavati rakete, ki bi jih izstrelile podmornice v oddaljenosti približno 4.100 km.

Ta uspeh, dostavlja list, označujejo v mornarici kot «enega izmed najbolj pomembnih napredkov v tehnologiji radarja, odkar so ta instrument sestavili pred skoraj tridesetimi leti».

«New York Times» navaja nadalje, da so novemu radarju dali konvencionalno ime «načrt MADRE» po začetnicah «Magnetic Drum Receiving Equipment» (sprejemni instrument na magnetski boben), ki je mehanizem ključne važnosti v novem sistemu.

—«»—

Zdravnik povozi starčka in pusti, da zmrzne

PADOVA, 18. — Zobozdravnik dr. Aldo Montesco je z avtomobilom zadel v nekega 70-letnega moža in ga zagnal v jarek, poln ledenomrzle vode. Za hip se je ustavil, toda v paniki ni našel boljše rešitve kot da je vozil naprej. V Padovi je stvar povedal nekemu kapucinu, svojemu znancu. Ta mu je svetoval, naj takoj obvesti policijo. Ko so agentje cestne policije prispeli na mesto nesreče, starčka ni bilo več v vodi. Njegovi domači, ki so ga že dve uri čakali, so ga končno šli iskat. Našli so ga, v jarku, a že mrtvega. Čudnega zdravnika je policija seveda aretirala.

—«»—

Podeljeni številni «srebrni mikrofoni»

RIM, 18. — Danes so podelili «srebrne mikrofone», nagrado, ki so jo pred desetimi leti ustanovili rimski novinarji. Poleg manj znanih imen so v seznamu tudi Mario Riva, Rina Morelli, Virna Lisi, Sergio Fantoni, Fosco Giacchetti, Miranda Martino, Domenico Modugno, Nicolò Carosio, Romolo Siena, Ugo Tognazzi, Bice Valori, Delia Scala, Nino Manredi, Paolo Panelli, Mario Rossi.

Vsi nagrajeni pevci in igralci so predvajali kaj kratkega. Prireditvi po podelitvi nagrad so prisostvovali tudi Totò, Gino Latilla, Fausto Cigliano, Toni Dallara, Tedy Reno, Achille Togliani in Tonina Torielli.

Po koncu tekme Juventus-Bari so Bonipertiju čestitali funkcionarji in ostali člani moštva. Posvetilo na darilu se je glasilo: «Za prvih 400 tekem...»

A. F. PRÉVOST (36.)

Manon Lescaut

«O, Manon,» sem vzkliknil, «tudi če bi se bil rodil kot kralj, bi bila prav kmalu moja žena. Ne obotavljajva se več, ni se nama treba bati ovir. Še danes moram govoriti z guvernerjem in mu priznati, da sva ga varala vse do današnjega dne. Povprečne duše naj se le še nadalje bojijo nerazvezljivih verig zakona! Ne bi se jih tako bali, če bi zatrdno vedeli, kakor veva midva, da jih vežejo verige ljubezni.»

Po tem sklepu sem zapustil Manon v prekipevajočem veselju.

Prepričan sem, da bi moral vsak plemeniti človek odobravati mojo odločitev spričo razmer, v katerih sem bil: suženj svoje ljubezni, ki je nisem mogel premagati, in s pekočo vestjo, ki je nisem smel potolažiti.

Kdo mi more očitati, da se po krivici pritožujem, če pravim, da je bog neusmiljen, ker mi je prekrižal načrt, ki sem ga bil napravil le zato, da bi mu ugodil? Pa kaj pravim «prekrižal»! Kaznoval me je zaradi njega, kakor se kaznuje hudodelstvo. Dokler sem hodil slepo po pregrešnih poteh, je potrpežljivo prenašal; tedaj, ko sem se začel obračati po poti kreposti, me je zadela njegova najhujša kazen, ki mi je z njo prej prizanašal.

Bojim se, da mi bodo pošle moči, preden do kraja povem najstrašnejšo zgodbo, ki se je kdaj dogodila.

Kakor sva se domenila z Manon, sem šel prosit guvernerja dovoljenja za poroko. Prav gotovo bi mu ne bil hodil pravit o poroki, ne njemu ne komu drugemu, ko bi bil upal, da bi mi kaplan, ki je bil edini duhovnik v mestu, napravil to uslugo brez guvernerjeve vednosti. Hotel sem opraviti javno poroko prav zavoljo tega, ker sem se bal, da kaplan ne bo znal molčati.

Guverner je imel nečaka, Synneleta po imenu, in ga je kar oboževal. Nečak je bil pri tredesetih letih, sicer hraber, vendar togotljiv in nasilen. Poročen ni bil.

Manon ga je s svojo lepoto očarala že prvi dan. Ob pogostih prilikah v tistih devetih ali desetih mesecih, ko se je lahko večkrat videl z njo, se je zanjo tako vnel, da je naskrivaj koprnel po njej. Ker pa je bil prepričan, kakor tudi njegov stric in vse mesto, da sva z Manon v resnici poročena, je obvladoval svoja čustva in ni bilo na zunaj nič opaziti. Vrhu tega je bil z menoj zelo prijazen in mi je bil ob vsaki priložnosti na uslugo.

Ko sem prišel v trdnjavo, sem ga našel pri stricu. Čemu naj bi mu bil prikrival svoj načrt? Ni mi bilo nerodno govoriti o stvari vpričo njega.

Guverner me je dobrohotno poslušal kakor običajno.

Povedal sem mu nekaj svoje zgodbe, ki ji je pozorno sledil, in ko sem ga prosil, da bi bil pri svečanosti, je v svoji plemenitosti obljubil prevzeti nase vse stroške slavja. Poslovil sem se zelo zadovoljen.

Uro kasneje pride k meni kaplan. Najbrž mi bo dal kakšna navodila glede poroke, si mislim, pa pozdravi hladno in suho ter izjavi, da mi guverner prepoveduje misliti na ženitev. Z Manon ima drugačne namene.

«Drugačne namene!» sem vzkliknil in srce se mi je skrčilo, «kakšne drugačne namene, gospod kaplan?»

Vprašal me je, ali pozabljam, da je guverner gospodar Manon so poslali iz Francije za naselbino in guverner razpolaga z njo. Ako ni dotlej kaj drugega ukrenil, se je zgodilo zato, ker je menil, da sva poročena. Ko pa je zvedel iz mojih ust, da nisva, se mu zdi umestno, da jo pokloni gospodu Synneletu, ki je vanjo zaljubljen.

Razdraženost je premagala v meni razum. Besno sem pokazal kaplanu vrata in prisegel, da si ne bo ne guverner ne Synnelet z vsem mestom vred upal položiti roke na mojo ženo ali ljubico, naj jo imenujejo, kakor jim drago.

Takoj sem obvestil Manon o usodnem sporočilu. Uganila sva, da je Synnelet najbrž pregovoril strica, ko sem odšel. Uresničiti je hotel načrt, ki je o njem že dalj časa razmišljal.

Onadva sta bila močnejša. V Novem Orleansu sva bila kot sredi morja; od drugega sveta so naju ločile neizmerne daljave. Kam boš bežal v neznani deželi, v puščavi, v krajih, kjer so zverine in kjer so divjaki prav tako kruti kakor zverine? V mestu so me sicer cenili, a nisem mogel pričakovati, da bi se ljudje zavzeli zame in mi nudili uspešno pomoč.

Potreboval bi denarja, a tega ni bilo. Tudi sicer je bil uspeh ljudskega odpora kaj malo verjeten: ako bi izpodletelo, bi bila najina usoda zapečatena.

Take misli so mi rojile po glavi. Manon sem jih povedal le delno, in še preden sem dobil odgovor, so se mi porajale nove. Odločil sem se na to, potem sem se premislil in se odločil na ono stran. Govoril sem sam s seboj in si odgovarjal na ves glas. Naposled se me je polastila taka razburjenost, da ji ni primere. Manon je upirala oči vame: po mojem razburjenju je videla, kako velika nevarnost nama preti. Nežno dekle, ki se je treslo bolj zame kot zase, se ni upalo niti ust odpreti, da bi mi povedalo, česa se boji.

Po dolgem preudarjanju sem sklenil iti k guvernerju in napeti vse sile, da bi ga pridobil, sklicujoč se na čast, na njegovo prejšnjo dobrohotnost in na svojo hvaležnost. Manon me je hotela prepričati, naj ne hodim zdoma.

«V smrt greš. Ubili te bodo. Nikoli več te ne bom videla. Umreti hočem prej kakor ti,» mi je prigovarjala s solzami v očeh.

Ni je bilo lahko prepričati, da moram iti in da mora ostati sama doma. Obljubil sem ji, da se neutegoma vrnem. Revica ni vedela, kakor nisem vedel jaz, da se bosta prav nad njo znesla božja jeza in bes najinih sovražnikov.

Pohitel sem v trdnjavo.

Pri guvernerju je bil kaplan. Ponižal sem se v prah, da bi ganil guvernerja. Za vsako drugo zadevo bi bil preje umrl od sramu, kakor pa tako klečeplazil. Opiral sem se na vse mogoče razloge, ki bi zanesljivo omehčali srce vsakomur razen krvoločnemu tigru.

Ta divjak je imel za vse moje mile prošnje le dva odgovora, ki ju je neprenehoma ponavljal: z Manon razpolaga samo on, nečaku je dal častno besedo.

Sklenil sem, da se bom brzdal do skrajnosti. Rekel sem mu samo, da mi je predober prijatelj in ne bo hotel moje smrti, rajši pa vendar umrem, kakor bi privolil da mi vzamejo ljubico.

Ko sem se poslavljal, sem bil docela prepričan, da ne morem ničesar pričakovati od tega svojeglavega starca, ki bi se bil pretrgal za svojega nečaka. Vendar sem hotel do kraja ohraniti hladno kri trdno odločen, da bom pokazal Ameriki, ako se mi zgodi ta nezaslišana krivica, najbolj krvav in strašen prizor, ki ga je kdaj zaigrala ljubezen.

Zatopljen v svoje misli se vračam domov, ko mi usoda, ki je hotela pospešiti mojo pogubo, pripelje nasproti Synneleta.

V očeh mi je bral, kaj mislim. Dejal sem vam, da je bil pogumen. Stopil je k meni in mi dejal:

«Morda me iščete? Vem, da vas moj načrt jezi in vem, da si bova skočila za vrat. Pomeriva se, bova videla, kdo bo srečnejši.»

Odgovoril sem mu, da velja njegova in da se zadeva lahko reši samo z mojo smrtjo.

Šla sva kakih sto metrov iz mesta. Najina meča sta se križala. Ranil sem ga in skoraj hkrati razorožil. Zaradi te nesreče je bil tako besen, da me ni maral prositi, naj mu poklonim življenje in se tudi ni hotel odpovedati Manon. Morda bi bil imel pravico, vzeti mu z enim udarcem oboje, a plemenita kri se nikdar ne mataji. Vrgel sem mu njegov meč.

«Začniva skraja,» sem mu dejal, «a vedite, da gre za življenje in smrt.»

Z nepopisnim besom me je napadel.

Moram priznati, da nisem bil kdo ve kako vešč orožja, ker sem se vadil le tri mesece v Parizu. Moj meč je vodila ljubezen.

Synneletu se je posrečilo, da mi je prebodel roko in je konica meča pogledala na drugi strani iz nje, a jaz sem izrabil trenutek in mu zadal tako silovit udarec, da se mi je zvalil pod noge in se ni več ganil.

(Nadaljevanje sledi)

A LIGA

Rezultati

*Alessandria-Fiorentina 3-3
Milan-*Bologna 3-0
*Inter-Udinese 3-3
*Juventus-Bari 2-0
*Lanerossi-Palermo 3-0
*Lazio-Genoa (odložena)
Padova-*Napoli 2-1
*Sampdoria-Roma 3-0
*Spal-Atalanta 1-0

LESTVICA

Juventus	15	11	2	2	40	11	24
Milan	15	8	4	3	23	12	20
Spal	15	7	6	2	18	11	20
Inter	15	7	6	2	26	16	20
Fiorentina	15	8	3	4	33	17	19
Bologna	15	7	3	5	22	16	17
Padova	15	6	3	6	15	19	15
Roma	15	5	4	6	18	22	14
Atalanta	15	4	6	5	13	16	14
Sampdoria	15	5	4	6	17	22	14
Lazio	14	3	7	4	11	18	13
Lanerossi	15	5	3	7	15	19	13
Udinese	15	3	7	5	15	20	13
Napoli	15	4	4	7	14	21	12
Alessand.	15	1	10	4	10	21	12
Palermo	15	2	7	6	10	18	11
Bari	15	4	3	8	10	19	11
Genoa	14	2	2	10	8	20	6

TEKME 24.I.60

Atalanta-Bologna, Fiorentina-Bari, Inter-Alessandria, Padova-Lazio, Palermo-Genoa, Roma-Napoli, Sampdoria - Juventus, Spal-Milan, Udinese-Lanerossi.

B LIGA

Rezultati

*Cagliari-Simmonza 2-1
*Catania-Torino 0-0
*Catanzaro-Brescia 2-0
*Como-Sambenedettese 3-0
*Ozo Mantova-Modena 4-1
*Parma-Verona 2-0
*Reggiana-Messina 3-1
*Taranto-Novara 1-0
*Triestina-Marzotto 1-1
*Venezia-Lecco 1-0

LESTVICA

Torino	17	8	7	2	22	8	23
Catania	16	7	8	1	23	10	22
Lecco	16	7	6	3	24	16	20
Venezia	16	8	4	4	24	15	20
Marzotto	16	6	8	2	19	14	20
Modena	17	7	4	6	22	20	18
Triestina	17	6	6	5	20	16	18
Mantova	17	6	6	5	18	18	18
Reggiana	15	6	4	5	24	19	16
Como	16	5	6	5	19	19	16
Catanzaro	17	5	6	6	17	17	16
Simmonza	16	4	7	5	17	19	15
Brescia	17	3	9	5	10	14	15
Verona	17	4	6	7	22	26	14
Sambened.	17	6	2	9	20	28	14
Taranto	17	5	4	8	14	22	14
Messina	17	5	4	8	11	18	14
Parma	17	5	4	8	14	23	14
Cagliari	16	5	3	8	14	22	13
Novara	16	3	4	9	5	15	10

TEKME 24.I.60

Brescia-Triestina, Catanzaro-Ozo Mantova, Marzotto-Catania, Modena-Venezia, Novara-Como, Parma - Lecco, Sambenedettese-Cagliari, Simmonza-Reggiana, Taranto-Messina, Torino-Verona.

Športne stave

TOTOCALCIO

x 2 x, 1 1 -, 2 1 1, x 1 x -, x 1

Kvote: 13 točk — 11.078.000 lir, 12 točk — 341.000 lir. V Trstu je en dobitnik s 13 točkami (Giovanni Perrieri) in trije z 12 točkami.

TOTIP

x 2 2 1 1 x 2 x 2 x 2 1

Kvote: 12 točk — 1.727.063 lir, 11 točk — 43.448 lir, 10 točk — 5002 lir.

Italijansko nogometno prvenstvo A in B lige

Kolo nepredvidenih zaključkov v Milanu, Neaplju in Alessandriji

Juventus povečal svoj naskok na 4 točke pred Milanom, Spalom in Interjem - Interne zmage in samo dva remija v B ligi

15. kolo bo ostalo v analih A lige kot eno najbolj nenavadnih, ne toliko zaradi njegovih končnih rezultatov kot zaradi njegovega poteka na raznih igriščih in predvsem v Milanu, Alessandrii in Neaplju. Dejstvo, da je Juventusu uspelo povečati svoj naskok na štiri točke, ostaja spričo razburljivih finalov med Interjem in Udinese, Neapljem in Padovo ter med Alessandrio in Fiorentino v senci, čeprav daje prvenstvu samemu povsem novo lice in tudi novo perspektivo. Oglejmo si zato najprej, kaj se je dogajalo na imenovanih igriščih.

A LIGA

Udinese je prišla v Milan prav gotovo brez posebnega upanja na pozitiven rezultat in verjetno bi se že vnaprej zadovoljila z neodločenim izidom borbe z Interjem, ce bi ga ji kdo ponudil. Toda ne glede na to z res doseženim remijem nikakor ne more biti zadovoljna. če pomislimo, da je še dve minuti pred koncem vodila kar s 3:1, z goli, ki sta jih dosegla Bettini v 19' prvega in v 15' drugega polčasa ter Milan v 27' prvega polčasa, medtem ko je bil za Inter uspešen Lindskog v 41' prvega polčasa.

Res je sicer, da je Inter medtem in po tretjem golu Bettinija imel pobudo v svojih rokah in da je več napadal, kar dokazuje tudi razmerje kotov 11:0 v njegovo korist. Toda obramba Udinese je odlično čistila in Santi je delal v vratih prave čudeže. Poraz Interja je bil praktično že gotova stvar in tudi potem ko je Lindskogu uspelo v 43' zmanjšati razliko na 3:2, je bilo le malo takih, ki bi še računali na možnost izenačenja. Kazalo na uri je začelo zadnji krog 45. minute, toda sodnik Famulari iz Messine se še ni odločil za zaključni žvižg. Potekla je že 46. minuta. Inter je bil ves v kazenskem prostoru Furlanov. Bližal se je konec druge minute popolnoma neupravičenega podaljška, ko je Lindskog z izrednim strelom tretjič zatresel mrežo ubogega Santija.

Igralci Udinese so se upravičeno grabili za lase, voditelji furlanskega moštva pa so zaman obkolili sodnika. Zgodilo se je skoraj nemogoče in če se lahko kdo pritožuje nad usodo, da ga je opeharila, potem je to brez dvoma lahko samo Udinese.

Nekaj podobnega se je dogodilo v Neaplju. Padova je z odlično igro dosegla vodstvo, potem pa so domači izenačili še v prvem polčasu. V drugem delu so domačini mnogo napadali in tudi precej streljali, toda Pin je bil nepremagljiv. Potekla je že 45. minuta in gledalci so že zapuščali stadion, ko se je žoga zaustavila v blatu pred Tortulom. Bivši igralec Triestine jo je takoj podaljšal do Brighentija, ki je preigral enega izmed nasprotnikov in močno streljal v mrežo.

V Alessandrii je Fiorentina doživela lekcijo požrtvovalnosti in provincialne borbenosti in če bi Alessandria vzdržala s svojo igro tudi v drugem polčasu, bi lahko mirne duše zapisali, da bi doživela tudi lekcijo tehnike. Prvi polčas se je namreč zaključil z rezultatom 2:0 za domače, ki so renomiranim gostom diktirali tempo kot so hoteli. Toda napori prvega polčasa so jih izčrpali in v drugem polčasu so se morali odpovedati ofenzivni igri ter se zapreti v obrambo v upanju, da jim bo spričo nerazpoloženosti gostov uspelo obdržati zasluženo prednost. Toda s tem so Fiorentini odprli vrata in čeprav se njena igra še vedno ni dvignila nad povprečje, ji je do 28' uspelo preiti v vodstvo po golih Petrisa, Hamrina in Fantinija. Poslej je bilo na igrišču samo še eno moštvo in ko je četrti gol za Fiorentino visel v zraku, so domači iz protinapada v 41' izenačili po Migliavacchi.

Ne glede na premoč Fiorentine v drugem polčasu, je neodločen izid zaslužena nagrada za Alessandrio.

Od ostalih izidov izstopajo tri vidne in visoke zmage Milana v Bologni, Lanerossija nad Palermom in Sampdorie nad Romo. Medtem ko je bila zmaga Lanerossija predvidena, pa čeprav ne tako visoka, predstavljata razmeroma lahka uspeha Milana in Sampdorie delno presenečenje, ker sta tako Bologna kot Roma začeli dajati znake prebujanja. Se posebno velja to za Bologno, ki je minulo nedeljo odpravila Napolija kar s 4:1. Toda tokrat se je jasno pokazalo, da ena lastovka še ne naredi pomladi in spričo prav profesorske igre Milana so prišle znova do izraza vse njene hibe.

Spal je dosegel svojo tretjo zaporedno zmago. Tokrat je bila njegova žrtev Atalanta, ki je nudila nepričakovano močan odpor. Edini gol je dosegel Massei v 30' drugega polčasa potem ko je sodnik razveljavil povsem regularni gol Morbella v prvem polčasu.

Juventus je za zmago nad Barijem potrosil samo polovico svojih energij, s samo malo večjo prizadevnostjo pa bi lahko požel visoko zmago.

Tekma med Laziom in Genoo ni bila odigrana zaradi neuporabnega terena.

Položaj na lestvici se je po vsem tem še bolj izkristaliziral. Juventusov naskok je za prvi del prvenstva v katerem bosta odigrani samo še dve tekmi, praktično nedosegljiv. Za drugo mesto se z bolj ali manj enakimi možnostmi potegujejo Milan, Spal in Inter. Na dnu ni prišlo do bistvenih novosti zaradi predvidenih porazov Palerma in Barija, delno pa t dui od in Barija, delno pa tudi zaradi odložene tekme v Rimu, ki daje Genoi teoretično možnost zmanjšanja svojega zaostanka.

B LIGA

V B ligi je 17. kolo poteklo dokaj normalno kar dokazuje že samo dejstvo, da ni bila dosežena niti ena zunanja zmaga in samo dva neodločena izida, ki v ostalem tudi nista bila povsem nepredvidena, saj so se v njih sestale izenačene enajstorice z vrha lestvice. Spremembe na lestvici so zaradi tega neznatne in za večjo jasnost bo pač treba počakati na odigranje zaostalih tekem.

Derbi srečanje na vrhu med Catanio in Torinom ni dalo ne zmagovalca ne premaganca in tudi izid v znamenju dveh ničel je kar najbolj pravičen, čeprav je Catania več napadala in imela tudi več priložnosti za gole. Torino je odpovedal v napadu, bil pa je odličen na sredini igrišča kjer je nad vsemi dominiral neumorni Bonifaci, ki je bil tudi najboljši mož na igrišču

Drugi neodločeni izid je bil dosežen v Trstu med Triestino in Marzottom, vendar pa s to razliko od prejšnjega, da je Catania z njim izgubila točko, Triestina pa jo je dobila. Marzotto je bil namreč boljši nasprotnik in tudi bolj nevaren. Če bi izkoristil vse svoje priložnosti ali pa vsaj dve, ki sta bili kar stoodstotni, bi odnesel domov popolnoma zasluženo obe točki. Triestina je igrala znatno izpod svojih zmogljivosti predvsem pa sta odpovedali njeni zvezi, zaradi česar tudi ni bilo povezave med krilsko in napadalno vrsto.

V ostalem so zmagali favoriti bodisi zaradi prednosti domačih igrišč, bodisi zaradi boljše igre. Izjemo predstavlja le zmaga Venezie, v koliikor bi Lecco zaslužil vsaj neodločen izid.

Toda kot že rečeno bo treba za razjasnitev položaja počakati na izide zaostalih tekem. Torinovo vodstvo je samo provizorično ker ga lahko Catania prehiti, pa tudi Lecco, Venezia in Marzotto lahko zmanjšajo svoj zaostanek za vodilnim na minimum. Do konca prvega dela prvenstva bo torej še velika borba za vrstni red na dnu, kjer so razlike minimalne.

—«»—

○ WINTER PARK, 18. — Angleški tenisar Mike Davies je zmagal med posamezniki na teniškem turnirju na Floridi z zmago v finalu nad Avstralcem Candyjem s 6:2, 6:0, 6:4.

PRIPRAVLJALNI NAMIZNOTENISKI TURNIR

Danes prve borbe na sedežu «Edere»

Sodeluje tudi 8 članov Sportnega združenja «Bor»

V društvenih prostorih športnega društva Edera v Ul. delle Zudecche se bo danes zvečer ob 20,30 začel že najavljeni pripravljalni namiznoteniški turnir za pokrajinsko prvenstvo, ki bo morda še v tem mesecu.

Za turnir se je prijavilo okrog 30 tekmovalcev in med njimi tudi 8-člansko zastopstvo Sportnega združenja «Bor». Turnir bo potekal po sistemu izločanja po dveh porazih.

Sinoči je bilo izvedeno žrebanje, ki je naše igralce v prvem kolu razdelilo takole:

STANISSA (Bor) - Pagano, MERLAK (Bor) - PATRIZIO (Bor), UKMAR (Bor) - GERMANI (Bor), Pierberger - KOVACIC (Bor), Floramo - HREVATIN (Bor), GRBEC (Bor) - Cerovac.

Igralci s Proseka se niso odzvali vabilu vodstva združenja «Bor».

O izidih posameznih srečanj bomo poročali sproti.

IZJAVE GEN. STOJCEVA

Bolgarija in olimpiada

SOFIJA, 18. — General Vladimir Stojčev, predsednik bolgarskega olimpijskega odbora in član izvršnega odbora CIO, je izjavil, da je iz materialnega in organizacijskega vidika Italija naredila doslej več kot vse druge države-organizatorke olimpijskih iger in da bo 17. olimpiada sprožila veliko tekmo v svetu.

Glede bolgarske udeležbe na olimpiadi je general Stojčev dejal, da je načelno že vse določeno, da pa bo dokončna selekcija odvisna od rezultatov na zadnjih treningih. Bolgarija bo zastopana v telovadbi, atletiki, rokoborbi (prosti in grškorimski), jahanju, sabljanju, boksu, plavanju, streljanju, dviganju utezi, kolesarstvu (dirkališčnem in cestnem), kanujih in košarki.

—«»—

Poškodovani Radice tri dni počitka

Igralci Triestine so imeli včeraj počitek. Trenirali so samo tisti člani prvega moštva, ki niso nastopili proti Marzottu in pa rezerze v kompletni sestavi.

Poškodbi Radiceja in Di Mina nista hudi. Radice bo počival tri dni, Di Min pa bo že danes treniral z vsemi ostalimi. Tudi Frigeri, ki je po tekmi imel nekaj mrzlice, je po dobro prespani noči svež in čil, vendar pa bo začel trenirati šele jutri.

Italijansko košarkarsko prvenstvo

Težak poraz vrste Stock proti Simmenthalu v Milanu

Zunanja zmaga košarkaric Stock nad Montecatini

15. kolo košarkarskega prvenstva Prve serije je poteklo brez večjih presenečenj kljub dvema zunanjima zmagama, ki sta ju dosegla Lanco Pesaro v Rimu nad Stello Azzurro in Ignis v Benetkah nad Reyerjem. Od moštev v kritični coni je samo Gira dosegla dve dragoceni točki.

Rezultati: *Gira - Petrarca 71:57, *Fonte Levissima - Livorno 65:51, *Or. Virtus-Santagostino 80:51, *Simmenthal - Stock 57:32, L. Pesaro - *Stella Azzurra 87:80, Ignis - *Reyer 90:61.

Lestvica:

Simmen.	15	15	0	998	765	30
O. Virtus	15	14	1	1204	880	29
Ignis V.	15	10	5	1130	984	25
S.Azzurra	15	8	7	962	948	23
F. Leviss.	15	9	6	946	948	23
Lanco P	15	8	7	1040	1024	23
Petrarca	15	6	9	857	901	21
Reyer	15	5	10	866	945	20
Stock	15	5	10	812	921	20
Livorno	15	5	10	901	1119	20
Gira	15	4	11	844	989	19
Santag.	15	1	14	804	1016	16

SIMMENTHAL — STOCK

Stock: Dazzara, Ruprecht 7, Perizza, Cavazzon 7, Natali, Magrini, Zaccaria, Steffe 1, Bianco, Gavagnin 16.

Simmenthal: Ongaro, Volpato 7, Pagani 2, Velutti 4, Pieri 1, Gamba 5, Vittori 9, Riminucci 19, Giomo, Galletti.

MILAN, 18. — Tržačani so začeli dobro in v prvem polčasu je bila njihova igra zivahna in tehnično dobra, čeprav nekoliko neprecizna v zaključnih fazah. Najboljši je bil Gavagnin, ki pa je imel v svojih soigralcih premalo podpore, sam pa je bil strogo pokrivan. Zelo prizadeven je bil tudi Cavazzon, Natali in Steffé pa sta se odlikovala v obrambi. Perizza ni nastopil.

Ker so Tržačani igrali preveč samo z osnovno formacijo, jim je v drugem polčasu zmanjkalo kondicije in državni prvaki so kljub samo povprečni igri zlahka nabirali koše in zaključili dvoboj z znatno razliko.

Zenska A serija

STOCK — MONTECATINI

PISTOIA, 18. — Ženska vrsta Stock je dosegla v Pistoiji pomembno zmago, ki je bila bolj zaslužena kot bi bilo mogoče sklepati iz tesnega rezultata. Odlikovala se je predvsem Tarabochia, ki je bila ves čas na igrišču in ki je sama realizirala 11 košev.

Stock: Nunzi 4, Prennushi 3, Bradamante, Vascotto 2, Bettoso 8, Maraspin 3, Tarabochia 11, Pertosi 3, Benevol.

Montecatini: Calligani N., Giuliani 5, Disacco 2, Calligani A. 4, Spagi, Gilardi 2, Bucci 4, Baldacci 12, Pralori 4.

Rezultati: *Standa - Lubiam 62:40 Stock-*Montecatini 34:33, Fiat - *Talmone 38:35, *Fontana - OZO 43:29, *Udinese - Omsa 71:26.

Lestvica:

Udinese	11	11	0	563	286	22
Stock	11	8	3	475	445	19
Fiat	11	6	5	409	400	17
Fontana	11	6	5	405	420	17
Ozo Milano	11	6	5	420	489	17
Standa	11	6	5	580	500	17
Omsa	11	5	6	348	449	16
Tal. Torino	11	4	7	443	488	15
Montecatini	11	3	7	370	403	13
L. Mantova	11	0	11	341	474	11

Zadnji dan mednarodnega smučarskega tekmovanja Hahnenkamm

Duvillard pred vsemi Avstrijci tudi v slalomu in v kombinaciji

Med ženskami dve Američanki (Pitou in Meyers) pred ostalimi Alpska kombinacija za Avstrijko Hecher

KITZBUEHEL, 18. — S slalomom se je včeraj zaključilo v Kitzbuehelu veliko mednarodno smučarsko tekmovanje Hahnenkamm, ki je za mnoga evropska moštva bilo tudi odločilno za sestavo olimpijskega zastopstva v Squaw Valleyu. Med moškimi je v slalomu kot dan prej v smuku zmagal Francoz Adrien Duvillard, ki je osvojil prvo mesto tudi v kombinaciji, med ženskami pa sta osvojili prvo mesto z enakim časom Američanki Pitou in Meyers medtem ko je zmaga v kombinaciji pripadla Avstrijki Hecher pred Američanko Pitou.

Tekmovanje v Kitzbuehelu, ki je bilo zadnje večje pred olimpiado, dopušča dve važni ugotovitvi. Prva je ta, da bodo na domačem terenu v Squaw Valleyu glavne favoritke ba prvo mesto Američanke, ki so se uveljavile pred vsemi Evropejkami vključno Avstrijkami; druga pa je ta, da ni več mogoče govoriti o premoči Avstrijcev v alpskih disciplinah in da bo borba v moški konkurenci v Squaw Valleyu zelo izenačena v glavnem po zaslugi Francozov. Pa še dve drugi ugotovitvi nam dopušča Kitzbuehel, ki nas bolj direktno zanimata. Italijani so nazadovali tako v moški kot predvsem v ženski konkurenci. Seveda je to nazadovanje relativno in bo najbrž bolj držalo, da so le drugi toliko napredovali. Druga ugotovitev pa zadeva Jugoslovane, za katere je mogoče trditi, da ne spadajo niti v evropsko povprečje, kaj šele med elito, ki se bo kosala v Squaw Valleyu. Seveda je treba pri tem upoštevati objektivne težave, t. j. večletno pomanjkanje snega, pomanjkanje vzpenjač in primerne opreme, premalo mednarodnih izkušenj in morda tudi prepovršen trening.

K tekmovanju v slalomu so bili pripuščeni samo tekmovalci, ki so se uvrstili do 50. mesta v smuku. Potekalo je v dveh spustih na dveh različnih progah, od katerih je bila posebno prva zelo težka in na gosto posejana z vratci, katerih je bilo na 250 m višinske razlike kar 77 (na drugi 74). Selekcija je bila zelo stroga in na koncu je bilo kar 25 tekmovalcev diskvalificiranih zaradi izpustov vrat ali pa zaradi padcev. Med temi so bili tudi favoriti Schranz, Hans Peter Lanig, Perillat, Milianti in drugi.

V prvem spustu sta od Avstrijcev branila čast samo Stiegler s prvim mestom in Zimmermann I. Francozi so se poleg Duvillarda, ki je vozil zelo drzno, uvrstili med najboljše še Bozona, Nemci Bognerja, Italijani pa Albertija.

Drugi spust je bil lažji. Duvillard je startal pred Stieglerjem in je tvegal vse ali nič. Progo je zvozil z veliko zanesljivostjo in bil za 4/10 sekunde hitrejši od Stieglerja, kar mu je zadoščalo za zmago. Hitrejša od njiju sta bila v drugem spustu samo Perillat in Molterer, toda oba sta bila že izločena zaradi slabe prve vožnje.

Alberti je vozil dobro in izboljšal svoj plasma, Milianti je bil diskvalificiran, Pordon pa se je uvrstil na 23. mesto.

Hladna prha za Avstrijke v ženski konkurenci. Po prvih dveh spustih (45 vratc na 150 m višinske razlike) sta bili na prvih mestih sicer Netzerjeva in Hecherjeva in samo Švicarka Waser jima je bila na prvi pogled nevarna. Američanki sta precej zaostali in Pitou je celo padla. Toda v drugem spustu sta obe vozili izredno in proti vsakemu pričakovanju zasedli prvo mesto pred Švicarko Waser, Francozinjo Leduc in obema Avstrijkama, medtem ko se je najboljša med Italijankami Pia Riva uvrstila šele na 12. mesto, Carla Marchelli na 14.-15. in Jerta Schir na 25. mesto. V kombinaciji se je Pia Riva uvrstila na 5. mesto, Carla Marchelli pa na 12.

Tehnični rezultati:

Slalom moški: 1. Adrien Duvillard (Fr.) 142"9; 2. Pepi Stiegler (Avst.) 143"2; 3. Willy Bogner (Z. Nem.) 143"8; 4. Egon Zimmermann (Avst.) 144"2; 5 Ludwig Leitner (Z. Nem.) 144"7; 6. Hias Leitner (Avst.) 145"1; 7. Bruno Alberti (It.) 150"5; 8. Willi Forrer (Šv.) 150"6; 9. Charles Bozon (Fr.) 152"4; 10. Jean Vuarnet (Fr.) 153"1; itd.

Kombinacija moški: 1. Duvillard 0 točk; 2. Zimmermann 1; 3. Stiegler 1.51; 4. Bogner 1.76; 5. Leitner 2.72; 6. Leitner 3.61; 7. Forrer 4.00; 8. Alberti 4.56; 9. Vuarnet 5.83; 10. Molterer 7.30.

Slalom ženske: 1. Penny Pitou (ZDA) in Linda Mayers (ZDA) 98"4; 3. Annemarie Waser (Šv.) 98"6; 4. Theres Leduc (Fr.) in Erika Netzer (Avst.) 98"7; 6. Traudl Hecher (Avst.) 99"; 7. Annemarie Jahn (Avst.) 99"3; 8. Puzzi Frandl (Avst.) 99"5; 9. Anne Heggvelt (Kan.) 99"6; 10. Astrid Sandvik (Nor.) 99"9.

Kombinacije ženske: Traudl Hecher (Avst.) 0,36; 2. Penny Pitou (ZDA) 1,00; 3. Therese Leduc (Fr.) 2,76; 4. Erika Netzer (Avst.) 3,02; 5. Pia Riva (It.) 3,16.

—«»—

○ PARIZ, 18. — Od 5. do 14. febr. bo na igriščih pariškega teniškega kluba in na stadionu Pierre de Coubertin mednarodno tenisko prvenstvo Francije na pokritih igriščih. Organizatorji so že prejeli prijave Angležev Wilsona in Haydonove, pričakujejo pa še prijave Belgijke Marcellis, Angležinje Mortimer, nekaterih Nemcev, treh Dancev, dveh Špancev, enega Italijana in nekaj Švedov.

To *in* ono

○ SYDNEY, 18. — Avstralka Cuthbert je pretekla 100 yardov v času 10"4, ki je samo za 1/10" slabši od svetovnega rekorda njene rojakinje Mathews.

* * *

○ RIM, 18. — Italijanski tenisar Pietrangeli je odpotoval v Koeln, ker se bo udeležil prvenstva Zah. Nemčije na pokritih igriščih.

* * *

○ BOSTON, 18. — Crnski atlet John Thomas, je na prvem tekmovanju po okrevanju zlahka preskočil višino 2,15 in s tem dokazal, da ga poškodba na nogi prav nič ne ovira. Thomas je tudi skušal preskočiti višino 2,19 kar pa mu ni uspelo.

* * *

○ KITCHNER, 18. — Kanadsko moštvo v hokeju na ledu «Dutchmen», ki bo zastopalo Kanado na olimpiadi v Squaw Valleyu je premagalo selekcijo Moskve z 8:4.

—«»—

ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Uradni trening bobistov v Cortini

CORTINA D'AMPEZZO, 18. — V okviru priprav za svetovno prvenstvo v bobu, ki bo v Cortini od 23. do 31. jan., se je začel danes na olimpijski progi uradni trening. Dopoldne so izvajale poskusne vožnje posadke Španije, Kanade, Švice, ZDA, Anglije, Argentine, Belgije, Poljske, Avstrije, Italije in Nemčije. Vidljivost je bila popolna.

Najboljši čas je zabeležil Montijev bob z 1'21"40/100. Sledili so mu Zardini, Nemca Kitt in Roesch ter Amerikanec Fortune. Nadaljnje poskusne vožnje bodo jutri in v sredo.

—«»—

Zenski smuk v Castrozzi

Avstrijka Herdy pred Italijankami

SAN MARTINO DI CASTROZZA, 18. — Na olimpijski progi Col Verde, ki jo je trasiral bivši olimpijski tekmovalec Lino Zecchini, je v smuku zmagala Avstrijka Herdy Helda pred Italijankama Detassis in Liso Zecchini.

Vrstni red: 1. Herdy (Avst.) 2'00"7, 2. Detassis (It.) 2'03"8, 3. Zecchini (It.) 2'05", 4. Sprengher (Avst.) 2'07"7, 5. Pedroncelli (It.) 2'08"7, 6. Machek (Avst.) 2'08"9, 7. Odiard (It.) 2'09"9, 8. F. Zecchini (It.), 9. Mantovani (It.), 10. Garancini (It.), 11. Tedeschi (It.-Trst).

—«»—

Slaba igra «helebardarjev» na občinskem stadionu

Triestina rešila točko proti boljšemu Marzottu

Izenačil je Secchi - Radice in Di Min poškodovana - Puia najslabši

STRELCA: v drugem polčasu v 10' Temelin (M.), v 27' Secchi (T.).

TRIESTINA: Di Min; Frigeri, Brach; Szoke, Varglien, Radice; Mantovani, Puia, Secchi, Magistrelli, Fortunato.

MARZOTTO: Servidati; Ruffinoni, Buzzacchera; Sacchiero, Porra, Schiavio; Novali, Dal Molin, Temelin, Mosca, Novelli.

SODNIK: Butti iz Coma. GLEDALCEV 6.000.

KOTOV: 5:2 (3:1) za Triestino. Teren trd, delno leden. Hladna burja.

Marzotto je bil za Triestino že od nekdaj neprijeten nasprotnik in tudi tokrat je obveljala tradicija. Po uspehih na tujih terenih v Leccu in Veroni ter po povratku treh standardnih igralcev Radiceja, Vargliena in Magistrellija v moštvo, je bilo pričakovati, da bo tržaška enajstorica tokrat vendarle izbojevala obe točki. Toda že po uvodnih minutah se je pokazalo, da v moštvu Triestine nekaj ne deluje. Res je sicer, da so bili pogoji za igro skrajno težki. Teren je bil trd in na mestih zaledenel, ves čas pa je po širini igrišča pihala ledena burja, ki je onemogočala visoko igro in obvladanje žoge. Toda te okoliščine nikakor ne opravičujejo skrajno slabe igre celotnega moštva, posebno še, ker je Marzotto v istih pogojih zaigral zelo dobro in bil dejanski gospodar igrišča v vseh 90 minutah razen v začetku drugega polčasa. Seveda je Marzottu pri tem bila dobrodošla večja fizična moč igralcev, ki so se kmalu aklimatizirali, nikakor pa ni mogoče mimo ugotovitve, da je Marzotto igral tudi taktično boljše, kar vsekakor ni odvisno niti od fizične moči in niti od vremenskih pogojev, pač pa od organske povezanosti in od logičnega reagiranja na okoliščine.

Triestina je odpovedala v celoti, še posebno pa njen napad zaradi črnega dneva Puie in Magistrellija, ki bi kot zvezi morala vzdrževati povezavo s krilsko vrsto, česar pa nista delala delno tudi zaradi krilske vrste same, ki je bila bolj angažirana pri razbijanju nevarnih nasprotnikovih napadov kot pri gradnji igre. V ožji obrambi je vladala zmeda in če gostje niso dosegli več kot enega gola, je temu kriva samo delno njihova nespretnost, v glavnem pa dober refleks rezervnega vratarja domačih Di Mina, ki je vsaj dvakrat rešil svoja vrata z drznimi in morda tudi nekoliko tveganimi izpadi do roba kazenskega prostora.

Kronika prvega polčasa je revna na dogodkih. V 4' je Szoke iz precejšnje daljave streljal čez prečko, v 10' pa so se gostje rešili v kot po akciji Secchi - Mantovani. 2 minuti kasneje je sodnik zaradi dozdevnega offsidea zaustavil Fortunata v prodoru. V 15' je prišlo do gneče v kazenskem prostoru Marzotta, v 16' pa so gostje, ki so medtem že dobro organizirali obrambo, prešli v prvi protinapad, ko je Ruffinoni poslal v ogenj Mosco.

V 27' je Mosca poslal s krila Temelinu idealen predložek, ki pa je ostal neizkoriščen. V 32' je sodnik opomnil Mosco zaradi nekorektne igre, v 40' pa je Servidati prvič direktno posredoval na nežen strel Puie.

Začetek drugega polčasa je pripadal domačim, ki so močno navalili na vrata gostov toda vsi njihovi napadi so se razbijali ob solidni obrambi. Potem je Marzotto znova prevzel pobudo in v 10' kronal svojo premoč z golom, ki ga je dosegel Temelin, ki je na Novellijev predložek z desne poslal žogo z glavo izpod Di Mina v mrežo.

Spričo slabe igre domačih se je zdelo, da je njihova usoda že zapečatena. Gostje so prednost psihološko izkoristili s pojačanimi napadi, ki so trajali dobrih 10 minut. Šele nato je domačim uspelo nekaj protinapadov in Servidati je moral na Fortunatov strel dvigniti žogo čez prečko. Malo prej je za nekaj minut zapustil igro Radice zaradi poškodbe in ko se je vrnil, se je pomaknil na levo krilo, kar je še bolj zmedlo vrste domačih. V 22' je Di Min zapustil vrata in intervenirал na robu kazenskega prostora. Toda Mosca ga je preigral in streljal v nezavarovana vrata, kjer pa sta se na srečo znašla Frigeri in Varglien in prvemu je z glavo uspelo dvigniti žogo čez prečko. Dve minuti kasneje je Di Min spet zapustil vrata in stekel proti Novelliju, ki pa je medtem že dvignil žogo čez njega. V zadnjem trenutku je Di Min spremenil žogi smer z dotikom roke in bolj po naključju kot po refleksu rešil mrežo.

Po teh dveh kritičnih trenutkih se je Triestina oddahnila in njeni napadi so postali bolj nevarni. V 27' je Varglien podal s centra Puii, ta pa z glavo Secchiju, ki je iz voleja streljal ostro v sam spodnji kot vrat.

V preostalih minutah sta si obe enajstorici zaman prizadevali izsiliti odločilni gol.

Panorama evropskega nogometa 1959

Madžarska pred Francijo Jugoslavija na 6. oz. 7. mestu

Italija se ni uvrstila med prvih deset reprezentanc

RIM, 18. — Italijanski tednik «Ilustriran nogomet in kolesarstvo» objavlja v jutrišnji številki pregled evropskega nogometa na osnovi rezultatov, ki so jih dosegle državne reprezentance v letu 1959. V tem pregledu so upoštevane kontinentalne lestvice petih inozemskih specializiranih revij in tednika samega, ki je uvrstil Italijo na 10. mesto, medtem ko v ostalih lestvicah Italije ni med prvo desetorico.

Lestvice posameznih revij so naslednje:

Sport Magazin (Nuerenberg): 1. Madžarska, 2. Francija, 3. Španija, 4. Švedska, 5. SZ, 6. Češkoslovaška, 7. Jugoslavija, 8. Zah. Nemčija, 9. Škotska, 10. Anglija.

Idrotsblated (Stockholm): 1. Madžarska, 2. Francija, 3. Španija, 4. Švedska, 5. SZ, 6. Češkoslovaška, 7. Jugoslavija, 8. Zah. Nemčija, 9. Škotska, 10. Bolgarija.

Sport (Beograd): 1. Madžarska, 2. Francija, 3. Španija, 4. Švedska, 5. SZ, 6. Jugoslavija, 7. Zah. Nemčija, 8. Češkoslovaška 9. Bolgarija, 10. Anglija.

France Football (Pariz): 1. Madžarska, 2. Francija, 3. Španija, 4. Švedska, 5. Zah. Nemčija, 6. Jugoslavija, 7. Češkoslovaška, 8. Škotska, 9. Anglija, 10. Bolgarija (SZ ni bila upoštevana, ker je odigrala samo dve tekmi).

Nepsport (Budimpešta): 1. Madžarska, 2. Francija, 3. Švedska, 4. Španija, 5. SZ, 6. Zah. Nemčija, 7. Jugoslavija, 8. 9. Češkoslovaška, 9. Bolgarija, 10. Škotska.

Calcio Illustrato (Rim): 1. Madžarska 2. Francija, 3. Španija, 4. Švedska, 5. SZ, 6. Jugoslavija, 7. Zah. Nemčija, 8. Češkoslovaška, 9. Bolgarija, 10. Italija.

Mednarodni smučarski skoki v Cortini

Avstrijci osvojili trofejo «Kongsberg»

Zmagal je Plank (A.) pred Zandanelom (It.) - Nesrečni padci Jugoslovanov

(Od našega posebnega dopisnika)

CORTINA, 17. — Od leta 1953, ko je bilo v Švici prvo tekmovanje za pokal Kongsberg, je bilo avstrijsko moštvo tisto, ki je skozi vsa leta osvojilo pokal. Tako tudi letos. Avstrijci so poleg tega z Albinom Plankom zasedli tudi prvo mesto med posamezniki, tako da je njihov letošnji triumf popoln.

Tudi Italijani so se dobro odrezali, saj so v moštvenem tekmovanju dosegli častno drugo mesto, tekmovalca Zandanel in Penacchio pa sta se uvrstila na drugo in tretje mesto, pred znanimi: Ottom Leodolterjem, Bolkartom in Eggerjem. Nedvomno bi Italijani lahko dosegli še večji uspeh, če bi njihov tretji tekmovalec — De Zordo — bil enakovreden svojima tovarišema.

Nemci so zasedli tretje mesto, Švicarji pa četrto v moštvenem tekmovanju. Najslabši so bili Francozi (Razen Reya) in Kanadčani, ki imajo kratke skoke, tako da še ne morejo resneje konkurirati ostalim tekmovalcem držav, ki se vsako leto potegujejo za pokal Kongsberg.

Jugoslovani, ki so prišli v Cortino z upanjem, da se bodo lahko potegovali za drugo mesto, so povsem odpovedali. Vsi po vrsti so padli, kar pomeni, da niso bili točkovani. Po dva skoka sta izvedla le Pečar in Oman, medtem ko sta Šlibar in Jemc, ki sta padla že pri prvem skoku, od nadaljnjega tekmovanja odstopila. Res je, da so bili pri samem doskoku precej negotovi, toda res je tudi, da so imeli precejšnjo smolo. Čudno je predvsem to, da je padel Pečar, ki je znan prav po tem, da nikoli ne pade. Jemc pa je skakal s počeno smučko. Ko je v prvem skoku zabeležil odlično znamko 19,5 metra, se mu je krivina počene smučke dvignila, tako da je smučka šla naprej in potegnila za seboj tudi Jemca, ki je hudo padel. Za trenutek je obležal na tleh, potem pa se je sam pobral ob ploskanju gledalcev. Toda so kar je je. Ostane dejstvo, da so bili vsi štirje jugoslovanski tekmovalci eliminirani in da so bili vsi njihovi kolegi zaradi tega precej presenečeni, saj so imeli Jugoslovane za ene od najresnejših nasprotnikov.

Plank je tokrat zablestel kot malo kdaj. S skokoma 82 in 79 metrov si je nabral 231 točk, 11 več kot drugi Zandanel, ki je skočil 79,5 in 76 metrov. Tudi Otto Leodolter je presenetil ob prvem skoku, vendar je bil njegov drugi skok precej krajši, tako da je moral prepustiti tretje mesto Italijanu Penacchiu. Bolkart, ki je bil na turneji po Nemčiji in v Avstriji med najboljšimi, v Cortini nikakor ni uspel, saj je moral deliti peto mesto z Avstrijcem Eggerjem.

Tekmovanje sami je bilo dobro organizirano, tribune so bile še ka polne, medtem ko so bila stojišča ob izteku porazno prazna.

Vrstni red tekmovalcev je naslednji:

1. Plank (A) 82, 79 m (231 t.), 2. Zandanel (I) 79,5, 76 m (220), 3. Penacchio (I) 77, 76,5 m (217 točk), 4. O. Leodolter (A) 78,5, 74 m (216), 5. Egger (A) 77,5, 75 m (211), 5. Bolkart (N) 77, 72,5 m (211), 7. Daescher (S) 78, 73 m (210), 8. De Zordo (I) 74, 73 m (206,5), 9. Anwander (N) 75,5, 75 m (206), 10. Rey (F) 76,5, 75,5 m (204,5).

V moštvenem tekmovanju je zasedla Avstrija prvo mesto s 658 točkami drugo Italija 643,5 točke, tretji Nemčija 597 točk, četrto Švica 583,5 točke. Skakalo je skupno 38 tekmovalcev.

Jugoslovani pa so skakali: Oman 74,5 — 71 (padec). Pečar 74,5 — 74 (padec), Šlibar 78 (padec), Jemc 79,5 (padec).

E. KRAUS

—«»—

Recknagel zmagal v Falunu

FALUN, 18. — Na tekmovanju v samostojnih skokih je zmagal Recknagel z 226.5 točkami in skokoma 81.5 in 79.5 m. Za njim so se uvrstili: Galslaen (Nor.) 222 (79, 78.5), Engam (Nor.) 218.5 (76.5, 77.5), Lindquist 217 (78, 81 m).

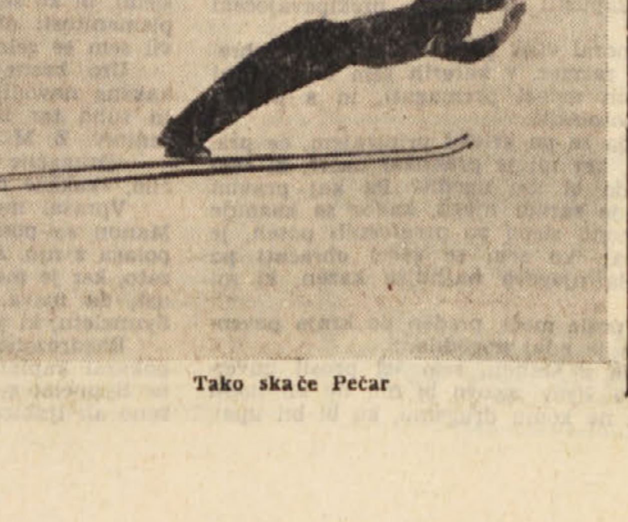

Tako skače Pečar

TEK NA 15 KILOMETROV

Marcello De Dorigo prvi v Les Roussesu

Jugoslovan Pavčič na 20. mestu

LES ROUSSES, 18. — V tradicionalnem smučarskem teku na 15 km za pokal predsednika francoske republike v Les Roussesu, je v konkurenci najboljših francoskih, italijanskih, španskih in jugoslovanskih tekačev zmagal Italijan Marcello De Dorigo z odličnim časom 46'58". Tudi na ostali dve mesti sta se uvrstila italijanska tekmovalca, francoski prvak Mermet pa je bil šele četrti. Od Jugoslovanov je bil najboljši Pavčič z 20. mestom in s časom 50'20".

Pokal je osvojilo moštvo F. G. iz Predazza. Jugoslovani so tekli samo v konkurenci posameznikov, ker med njimi niso bili vsaj trije istega kluba. Če pa bi lahko nastopili tudi v ekipni konkurenci bi zasedli četrto mesto.

Jugoslovansko zastopstvo je danes odpotovalo na tradicionalno srednjeevropsko tekmovanje za pokal Kurikhala.

VRSTNI RED: 1. M. De Dorigo (It.) 46'58", 2. Fattor (It.) 47'15", 3. Martinelli (It.) 47'51", 4. Mermet (Fr.) 47'52", 5. G. De Florian (It.) 47'54", 6. Steiner (It.) 48'11", 7. Compagnoni (It.) 48'16". 8 Stuffer (It.) 48'32", 9. Di Bona (It.) 48'41", 10. Schenatti (It.) 48'49", 20. Pavčič (J.) 50'20", 21. Seljak (J.) 50' in 38", 25. Hlebanja (J.), 28. Gašper Kordez (J.).

Startalo je 81 tekmovalcev.